

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

สุคนธา อรุณภู

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

พ.ศ. 2560

**Chinese Language Teaching and Learning Management Quality
Development Strategies of Senior High Schools in Thailand**

Sukontha Arunpoo

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Education Management**

Department of Education Management

College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University

2017

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

เสนอ โดย นางสาวสุคนธา อรุณภู

หลักสูตร ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.บุญเสริม วิสกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชนินาฏ ณ สุนทร)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.บุญเสริม วิสกุล)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.พงษ์กัญญา โฉมไธสง)

วันที่ ๑๙ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	สุคนธา อรุณภู่
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.บุญเสริม วิสกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินลรัตน์
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และเพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย การวิจัยเป็นแบบผสม (Mixed Methods Research) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนภาษาจีน ของโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และโรงเรียนเครือข่าย โรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และโรงเรียนเครือข่ายรวม 66 โรงเรียน จำนวน 130 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย มีสภาพการปฏิบัติระดับมาก คือด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ส่วนด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ได้กลยุทธ์ 3 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพสู่การเป็นผู้นำในเวทีโลก กลยุทธ์ที่ 2 ทูมเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสู่ความเป็นเลิศ กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งในและต่างประเทศ

Thesis Title	Chinese Language Teaching and Learning Management Quality Development Strategies of Senior High Schools in Thailand
Author	Sukontha Arunpoo
Thesis Advisor	Professor Boonserm Weesakul
Co-Thesis Advisor	Professor Paitoon Sinlarat
Department	Education Management
Academic Year	2017

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and analyze the present condition and the desirable condition and to define Chinese Language Teaching and Learning Management Quality Development Strategies of Senior High Schools in Thailand. This research was a Mixed Methods Research. The data providers were 130 school administrators and Chinese language teachers from 66 Confucius Classroom and network and Chinese Instruction Development Network Center and network. The results were as follows:

1. The present condition was in high level : curriculum-teaching and learning, management, teachers, students and instructional media and cooperation with the agency both in Thailand and abroad were in moderate level. The desirable condition in highest level: management, curriculum-teaching and learning and instructional media. For the high level were students, teachers and the cooperation with the agency both in Thailand and abroad. For the Priority Need Index: PNI indicated that the cooperation with the agency both in Thailand and abroad was in the highest level

2. The 3 development strategies in Chinese Language Teaching and Learning Management Quality Developments of Senior High Schools in Thailand were Strategy 1 was to focus on developing teaching and learning management system Chinese language to global leader. Strategy 2 push the main factors in the management of teaching and learning Chinese language to excellence. Strategy 3 create a network to develop quality management, teaching and learning the Chinese language with the agency both in Thailand and abroad.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความเมตตาจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ทั้งสองท่าน คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.บุญเสริม วิสกุล และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์ ที่ให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบความถูกต้องของวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้กำลังใจตลอดระยะเวลาการจัดทำวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ ดร.ธนินาฏ ณ สุนทร ดร.อโนทัย แทนสวัสดิ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับร่างเครื่องมือที่นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสัมมนาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบป้องกัน วิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ผ่องพิทยา ดร.ธนินาฏ ณ สุนทร รวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ทุกท่าน รวมทั้งผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนภาษาจีนของโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และโรงเรียนเครือข่ายที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ให้การส่งเสริม สนับสนุน โดยมอบทุนการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตให้กับผู้วิจัย ตลอดหลักสูตร

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ ขอขอบคุณ ดร.พรทิพย์ ตั้งไชยวรวงศ์ ดร.วาสนา วิสฤตภา นางสาวนงศิริ โชติรัตน์ นางสุจิตรา ทองสลวย นางสาวสมสว่าง ธนะพานิชย์สกุล และผู้มีคุณูปการอีกหลายท่านที่มีอาวาระบุญได้ครบถ้วนที่ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมทั้งพี่ เพื่อน น้อง ที่ให้กำลังใจ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

สุคนธา อรุณภู

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.6 นิยามศัพท์.....	7
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์.....	12
2.2 ประวัติการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับมัธยมศึกษา.....	23
2.3. สภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย.....	32
2.4 การจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	34
2.5 นโยบายของการเรียนการสอนภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการในประเทศไทย.....	59
2.6 ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย.....	62
2.7 แนวโน้มการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในอนาคต.....	63
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	73
3.1 การออกแบบการวิจัย.....	73
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	78
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	80
4. ผลการศึกษา.....	83
4.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศไทย.....	83
4.2 การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย.....	127
5. สรุปผล.....	168
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	168
5.2 อภิปรายผล.....	177
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	184
บรรณานุกรม.....	188
ภาคผนวก.....	193
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	194
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์.....	205
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์.....	217
ภาคผนวก ง แบบวัดความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	219
ภาคผนวก จ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	230
ภาคผนวก ฉ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	240
ภาคผนวก ช รายนามผู้ทรงคุณวุฒิการประชุมสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion)	243
ประวัติผู้เขียน.....	245

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การวิเคราะห์ SWOT.....	19
2.2 ตัวอย่างการทำ SWOT.....	20
4.1 ร้อยละของเพศของผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาจีน โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และโรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและ โรงเรียนเครือข่าย.....	84
4.2 ร้อยละของอายุของผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาจีน โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และ โรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและ โรงเรียน.....	85
4.3 ร้อยละของวุฒิการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาจีน โรงเรียนห้องเรียน ขงจื้อ และ โรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและ โรงเรียนเครือข่าย.....	86
4.4 ร้อยละของระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบันของผู้บริหารและครูผู้สอน ภาษาจีน โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และ โรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียน ศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและ โรงเรียนเครือข่าย.....	87
4.5 ร้อยละของระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนของผู้บริหารและครูผู้สอน ภาษาจีน โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และ โรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียน ศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและ โรงเรียนเครือข่าย.....	88
4.6 ร้อยละของระยะเวลาที่โรงเรียนเปิดสอนภาษาจีนของโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และ โรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและ โรงเรียนเครือข่าย.....	89
4.7 ร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นเรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องของโรงเรียน ห้องเรียนขงจื้อ และ โรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพ วิชาภาษาจีนและ โรงเรียน เครือข่าย.....	90
4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับ การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน ประเทศไทย จำแนกตามด้านการพัฒนาคุณภาพโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน.....	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับ การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน ประเทศไทยด้านการบริหารจัดการ.....	93
4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับ การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน ประเทศไทย ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน.....	96
4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับการ ปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลายในประเทศไทยด้านสื่อการเรียนการสอน.....	100
4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับ การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยด้านครูผู้สอน.....	103
4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับ การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยด้านผู้เรียน.....	107
4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับ การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านความร่วมมือกับหน่วยงาน ทั้งในและต่างประเทศ.....	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับ การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียน การสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน ประเทศไทย ของ โรงเรียนขงจื้อและ โรงเรียนเครือข่าย จำแนกตามด้าน การพัฒนาคุณภาพ โดยภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน.....	116
4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับการปฏิบัติ ในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยของ โรงเรียนศูนย์ เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและ โรงเรียนเครือข่าย จำแนกตามด้านการพัฒนาคุณภาพ โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน.....	118
4.17 ร่างกลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีน ให้มีคุณภาพสู่การเป็นผู้นำในเวทีโลก.....	139
4.18 ร่างกลยุทธ์ที่ 2 ทุ่มเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนสู่ความเป็นเลิศ.....	141
4.19 ร่างกลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนทั้งในและต่างประเทศ.....	147
4.20 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิการปรับปรุงร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศไทย.....	151
4.21 กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีน ให้มีคุณภาพสู่การเป็นผู้นำในเวทีโลก.....	155
4.22 กลยุทธ์ที่ 2 ทุ่มเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สู่ความเป็นเลิศ.....	158
4.23 กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งในและต่างประเทศ.....	164

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	11
2.1 กิจกรรมขั้นพื้นฐานของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา.....	15
2.2 กระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์.....	18
2.3 วิสัยทัศน์ภาษาจีน.....	45
2.4 พันธกิจและพันธบัตรการเรียนรู้ภาษาจีน.....	49
3.1 ลำดับขั้นตอนการวิจัย.....	75
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	78
4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก (SWOT Analysis).....	134
4.2 กรอบกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย.....	136
4.3 รายละเอียดร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย.....	137
4.4 รายละเอียดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย.....	153
5.1 กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย.....	176

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่การก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีการพัฒนา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี อย่างก้าวกระโดด ส่งผลให้ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีความเจริญก้าวหน้า และสามารถ ก้าวขึ้นมาเป็น มหาอำนาจของโลกได้ในเวลาอันรวดเร็ว ทำให้ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีบทบาท และอิทธิพลอย่างมากต่อการส่งเสริมการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับโลก โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ และการค้า การลงทุน ประกอบกับจำนวนประชากร และ จำนวนผู้บริโภคที่มากเป็นอันดับ 1 ของประชากรประมาณ 1,400 ล้านคน (<http://baike.baidu.com/view/244361.htm>) ทำให้ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนกลายเป็นตลาดที่ใหญ่ และมีอำนาจ การซื้อขายสูง ที่ทั่วโลกจับจ้อง ปัจจุบันประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการค้า การลงทุน และ ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ จำนวนมากกับนานาประเทศทั่วโลก การติดต่อสื่อสาร และไปมาหาสู่ ระหว่างกันจึงมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น สิ่งสำคัญที่จะเข้ามามีบทบาทอย่างมาก คือ ภาษาจีน ซึ่งขณะนี้ทั่วโลกให้ความสำคัญ และส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาจีนนอกจากจะช่วยให้เราสามารถติดต่อสื่อสารกับชาวจีนได้โดยตรง แล้ว ยังช่วยให้เรามีความเข้าใจชาวจีน และวัฒนธรรมความเป็นจีนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะประโยชน์ ต่อการค้าการลงทุน และความร่วมมือระหว่างกัน ดังนั้น ภาษาจีนจึงเป็นภาษาที่มีความสำคัญยิ่ง ในโลกปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการ สภากาการศึกษา 2559, น. 1)

ตั้งแต่ประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน สถาปนาความสัมพันธ์ ทางการทูต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา ทั้งสองประเทศก็มีความสัมพันธ์อันดีมาโดยตลอด ทั้งนี้ เนื่องจากพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ทรงให้ความสำคัญต่อการกระชับความสัมพันธ์ ระหว่างสองประเทศ และมีการเสด็จเยือนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนบ่อยครั้ง ประกอบกับ การเดินทางเยือนของผู้นำระดับสูงระหว่างสองประเทศ ซึ่งเป็นผลให้เกิดความร่วมมือ และ การแลกเปลี่ยนในหลายระดับ และหลายมิติอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

วัฒนธรรม การศึกษา และเทคโนโลยี โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวที่เห็นได้ชัดว่ามีนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จากสถิติของกรมการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2558 (<http://www.tourism.go.th/home/details/11/221/24710>) ชาวจีนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยคิดเป็น 1 ส่วน 4 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดของประเทศไทย โดยมีจำนวนมากถึง 7,934,791 คน ซึ่งมากกว่าปี พ.ศ. 2557 กว่าเท่าตัว และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้ ความร่วมมือที่ถูกจับตามองมากที่สุดระหว่างสองประเทศ ณ ขณะนี้ คือโครงการความร่วมมือรถไฟไทย-จีน โครงการดังกล่าวเป็นการร่วมทุนสร้างทางรถไฟเชื่อมระหว่างจีนกับไทย ซึ่งเมื่อสร้างแล้วเสร็จ ก็จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในด้านความร่วมมือระหว่างสองประเทศ และแนวโน้มที่ชาวจีนจะหลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทยก็จะมีมากขึ้นด้วย ในตลาดแรงงานจึงมีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และหากประเทศไทย ไม่มีการเตรียมความพร้อมด้านภาษาจีน จะส่งผลให้เกิดปัญหาตามมาในอนาคต ดังนั้น สังคมไทยจึงต้องให้ความสำคัญกับภาษาจีนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไทยตระหนักถึงบทบาทที่สำคัญของภาษาจีนในสังคมไทยมาโดยตลอด โดยอนุญาตให้เปิดสอนภาษาจีนมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2515 แต่ในช่วงนั้นยังเปิดสอนไม่ครบทุกระดับชั้นการศึกษา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลไทย โดยนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้ประกาศให้มีการเรียนการสอนภาษาจีนได้ทุกระดับชั้นการศึกษา (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551) และมีพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปัจจุบันเห็นได้อย่างชัดเจนว่า โรงเรียนทุกระดับ ในทุกภูมิภาคของประเทศไทยมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกันอย่างแพร่หลาย เพื่อปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน จนทำให้ผู้เรียนภาษาจีน มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ปัจจุบันมีชาวไทยที่เรียนภาษาจีนมากถึง 863,056 คนทั่วประเทศ (ข้อมูลจากการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการเรียน การสอนภาษาต่างประเทศที่สอง เฉพาะภาษาจีน วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2556) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และนโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง เช่น แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) และนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนในปี พ.ศ. 2557 โดยหน่วยงานในแต่ละระดับการศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย และแนวทางดำเนินงานตามยุทธศาสตร์หลักของกระทรวงศึกษาธิการ

ในส่วนของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยนั้น เริ่มต้นตั้งแต่ พ.ศ. 2535 หลังจากที่รัฐบาลมีมติให้โรงเรียนเอกชนสอนภาษาต่างประเทศ รวมถึงภาษาจีนได้ อย่างเสรี ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ภาษาจีนถูกจัดให้เป็นหนึ่งในวิชาของแผนการเรียนศิลป์ภาษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และในปี พ.ศ. 2541 ภาษาจีน ยังได้รับการบรรจุให้เป็นหนึ่งในภาษาต่างประเทศที่นักเรียนใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551) เมื่อเทียบกับระดับประถมศึกษา และระดับอุดมศึกษา การเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา ถือว่าเริ่มต้นช้ากว่ามาก แต่ก็นับเป็นระดับการศึกษา ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาอย่างมาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นในปี พ.ศ. 2550 ตามยุทธศาสตร์หลักของกระทรวงศึกษาธิการ และมีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการสอนภาษาจีนในนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2557 ส่งผลให้ในปัจจุบันมีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนจำนวนมาก และกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค มีการเปิดสอนภาษาจีน ทั้งในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 นอกจากนี้ จากสถิติของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่า จำนวนผู้สมัครสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีน (PAT 7.4) มีจำนวนมากกว่าผู้สมัครสอบวิชาภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในทุกครั้งของการสอบ และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยในการสอบ GAT/PAT ครั้งที่ 1/2559 มีจำนวนผู้สมัครสอบวิชาความถนัดทางภาษาจีนมากถึง 23,043 คน (<http://www.niets.or.th/th/catalog/view/246>) แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้เรียนภาษาจีนในระดับมัศึกษามีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีน และจำนวนผู้เรียนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วนั้น ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆตามมามากมาย ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัยเรื่อง “การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถม-มัธยมศึกษา ” ของศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นการสำรวจที่ครอบคลุมโรงเรียนระดับประถม และมัธยมศึกษาทั่วประเทศในด้านต่าง ๆ อย่างละเอียด จากการศึกษา พบว่า การเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถม-มัธยมศึกษาของประเทศไทยยังมีปัญหา และอุปสรรคหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนที่ไม่ชัดเจน และไม่เหมาะสมกับผู้เรียนชาวไทย ปัญหาด้านจำนวน และคุณภาพของครูสอนภาษาจีน และปัญหาด้านความไม่ต่อเนื่องกับระดับการศึกษาอื่นๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน

ในระดับประถม-มัธยมศึกษาอย่างมาก แต่งานวิจัยดังกล่าว เป็นการศึกษาทั้งในระดับประถม และมัธยมศึกษา ข้อมูลในบางส่วนไม่ได้แยกออกให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งในความเป็นจริง การเรียนการสอนในระดับประถม และมัธยมศึกษา มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ทั้งในแง่ของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ ผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น และหลังจากงานวิจัยดังกล่าว มีผู้ที่สนใจศึกษาวิจัยการเรียนการสอนภาษาจีนเฉพาะในระดับ มัธยมศึกษา แต่ยังมีจำนวนไม่มาก และทั้งหมดก็เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะกลุ่มโรงเรียนในพื้นที่ หนึ่งๆ หรือเขตพื้นที่การศึกษาหนึ่ง ๆ ไม่ได้ครอบคลุมการศึกษาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั่วประเทศ นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา ก่อนการวิจัยใน เบื้องต้น พบว่า โรงเรียนหลายแห่งยังคงประสบปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในหลายๆ ด้านแตกต่างกันไปตามสภาพของโรงเรียน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ภาษาจีนของโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การศึกษาวิจัยสภาพการเรียนการสอน ภาษาจีนอย่างต่อเนื่องนั้นมีความจำเป็นมาก เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย และช่วยให้หน่วยงานรัฐทราบปัญหา และสามารถ กำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน ไตรมิตรวิทยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานส่งเสริม การเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ให้เป็นห้องเรียนขงจื่อแห่งแรกของโลก และได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นศูนย์พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร และ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เป็นผู้ริเริ่มร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย โดยมีพระพรหมมังคลาจารย์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัด ไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร ประธานห้องเรียนขงจื่อ โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ในการเปิดห้องเรียนพิเศษภาษาจีน ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแห่งแรก และแห่งเดียว ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการดำเนินงาน พบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ด้านการบริหาร จัดการ หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน ผู้เรียน ความร่วมมือกับ หน่วยงานทั้งใน และต่างประเทศ และอื่น ๆ ยังมีปัญหาในแต่ละด้านดังกล่าวข้างต้น ซึ่งการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา เป็นการใช้กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับการบริหาร จัดการในสถานศึกษา อันเนื่องมาจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การกำหนดวิธีการดำเนินงานอย่างชัดเจนลงในแผนงานเป็นเรื่องยากลำบาก จึงนิยมใช้การกำหนดกลยุทธ์เป็นวิธีการปฏิบัติงานแทน เพราะมีความยืดหยุ่นมากกว่า ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัย เรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศไทย เนื่องจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน โดยผู้วิจัยศึกษา และวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศไทย และเป็นแนวทางการพัฒนา กลยุทธ์เชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลายในประเทศไทย ต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา และวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาจาก
 - 1) โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนให้เป็นห้องเรียนขงจื้อในประเทศไทย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 11 โรงเรียน
 - 2) โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ทั่วประเทศ 6 ภูมิภาค ตามการแบ่งภูมิภาคการปกครอง ของประเทศไทย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 11 โรงเรียน

3) โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เปิดสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศ ที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายของห้องเรียนขงจื้อ ในประเทศไทย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 22 โรงเรียน

4) โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เปิดสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศ ที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในประเทศไทย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 22 โรงเรียน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งใน และต่างประเทศ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สภาพการปฏิบัติ สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

2. ได้กลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รองในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3. นำกลยุทธ์เชิงนโยบายเสนอแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

1.6 นิยามศัพท์

กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานเชิงรุกของผู้บริหารที่คาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทางของโรงเรียนที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

กระบวนการกลยุทธ์ของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานเชิงรุกของผู้บริหารในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ คือ การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในโรงเรียน และการควบคุม และประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน หมายถึง การพิจารณา และแสวงหาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และปัญหา อุปสรรค เพื่อการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน

2. การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานให้ได้มาซึ่งแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของโรงเรียน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อการกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรการ และแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียน

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนกลยุทธ์ที่จัดทำไว้ไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเป็นกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการที่ต้องการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ

4. การควบคุม และประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ว่าสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด หากพบปัญหา และอุปสรรคใดก็จะแก้ไขได้ทันที่ ทั้งนี้ โดยการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ประเมินผลตามตัวชี้วัด เป็นระยะ และนำเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ต่อไป

องค์ประกอบของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน หมายถึง ภาระงานที่โรงเรียนต้องดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทางการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพความสำเร็จในอนาคตของโรงเรียน ที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนร่วมกันวาดฝันหรือมองภาพอนาคตขึ้น โดยมีพื้นฐานอยู่บนความจริง ในปัจจุบัน โดยเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ พันธกิจ ค่านิยม และความเชื่อมั่นเข้าด้วยกัน
2. พันธกิจ หมายถึง บทบาทหน้าที่ของ โรงเรียนที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้
3. เป้าประสงค์ หมายถึง ความคาดหวังสูงสุดที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้น
4. วัตถุประสงค์ หมายถึง สิ่งที่โรงเรียนต้องการให้ประสบความสำเร็จทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพกับผู้เรียน
5. มาตรการ หมายถึง วิธีการที่โรงเรียนวางไว้เพื่อให้ผู้บริหาร และครูดำเนินกิจกรรมจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
6. แนวทางการดำเนินงาน หมายถึง ข้อกำหนดที่โรงเรียนนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามมาตรการที่กำหนดไว้

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หมายถึง การดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนภาษาจีน ได้แก่ การบริหารจัดการการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดการความรู้ การทำกิจกรรมเสริม การจัดหาสื่อการสอน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้การจัดหาครูผู้สอนภาษาจีน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และความร่วมมือของโรงเรียนกับหน่วยงานใน และต่างประเทศ

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการกำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน การวางแผน การดำเนินการตามแผน และการประเมินผล รวมถึงการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกส่งเสริม สนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการบริหาร อย่างเป็นรูปธรรม

หลักสูตรการเรียนการสอน หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวิชาภาษาจีน ที่ประกอบด้วยจุดหมายของหลักสูตร โครงสร้างของเนื้อหาวิชาภาษาจีน การจัดการเรียนรู้ภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา การจัดเวลาเรียน และกิจกรรมเสริมที่เกี่ยวกับภาษาจีน ที่มีคุณภาพ และทันสมัยรวมถึงการประเมิน และพัฒนาหลักสูตร

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของผู้สอน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจีนได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น หนังสือแบบเรียน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี ห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab) และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จัดหา และผลิตขึ้นเอง

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้สอนภาษาจีนชาวไทย และชาวจีนที่เป็นเจ้าของภาษา(Native Speaker) ครูอาสาสมัครสอนภาษาจีนของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนที่เข้ารับการศึกษภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีพื้นฐานภาษาจีนต่อเนื่องจากชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาจีนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งใน และต่างประเทศ หมายถึง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับเดียวกัน หน่วยงานของรัฐ และเอกชนภายในประเทศ หน่วยงานของรัฐ และเอกชนในต่างประเทศ สถาบันขงจื่อ ห้องเรียนขงจื่อ ที่มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน ในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

จุดแข็ง (Strength) หมายถึง เงื่อนไขปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนในทางที่ดี และเป็นประโยชน์ หากได้ทำกิจกรรมใดๆ ที่สามารถนำเงื่อนไขเหล่านั้นมาใช้ตามช่วงเวลา จะเป็นผลดีกับโรงเรียน

จุดอ่อน (Weakness) หมายถึง เงื่อนไขปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนในทางที่ไม่ดี และไม่เป็นประโยชน์ และเกิดการเสียเปรียบในการแข่งขัน หากมีการปฏิบัติการใดๆ ที่แก้ไขสถานการณ์ตามช่วงเวลาเงื่อนไขนั้นยังมีผลอยู่

โอกาส (Opportunity) หมายถึง เงื่อนไขปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนในทางที่ดีและเป็นประโยชน์ หากมีการทำกิจกรรมใดๆ ที่สามารถนำเงื่อนไขเหล่านี้มาใช้ตามช่วงเวลา จะเป็นผลดีกับโรงเรียน

ปัญหา และอุปสรรค (Threat) หมายถึง ข้อจำกัดและความยากลำบากของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ห้องเรียนขงจื่อ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาจีนนานาชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน(HANBAN) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ศิลปะ และวัฒนธรรมจีน รวมทั้งมีความร่วมมือกับโรงเรียนมัธยมศึกษา ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย มีห้องเรียนขงจื่อ จำนวน 11 แห่ง

สถาบันขงจื่อ หมายถึง มหาวิทยาลัยในประเทศ ที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาจีนนานาชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (HANBAN) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ศิลปะ และวัฒนธรรมจีน รวมทั้งมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย มีสถาบันขงจื่อ จำนวน 15 แห่ง

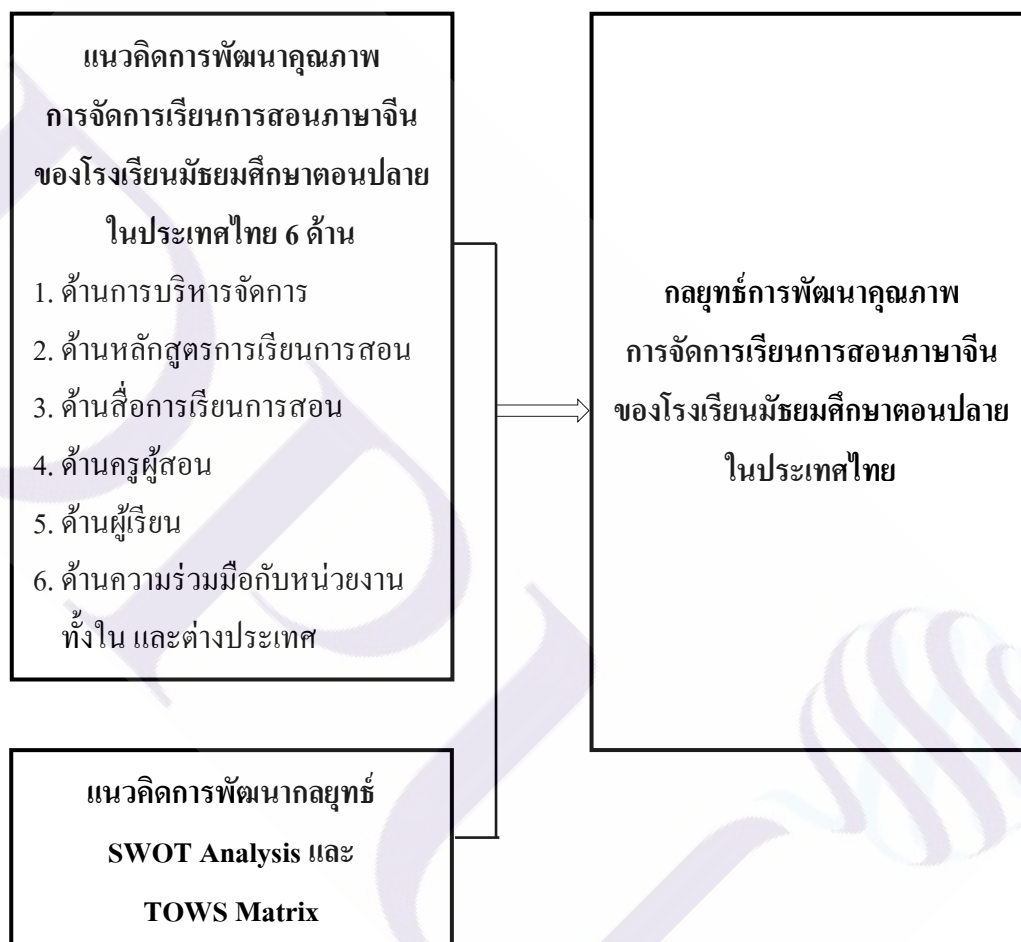
ศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน หมายถึง ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สอง (ภาษาจีน) ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 11 โรงเรียน จากศูนย์เครือข่ายฯ จำนวน 42 โรงเรียน ทั่วประเทศ

โรงเรียนเครือข่าย หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน จากห้องเรียนขงจื้อ หรือ ศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน หมายถึง การพัฒนาคุณภาพองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ การบริหารจัดการ หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน ผู้เรียน ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งใน และต่างประเทศ และพัฒนาคุณภาพตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (Demming Cycle) คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การประเมินผล (Check) และการพัฒนา (Act)

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ประเด็นตัวแปรที่ศึกษามีองค์ประกอบสำคัญ และเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน 6 ด้านตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์
- 2.2 ประวัติการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับมัธยมศึกษา
- 2.3 สภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
- 2.4 การจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2.5 นโยบายของการเรียนการสอนภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการในประเทศไทย
- 2.6 ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
- 2.7 แนวโน้มการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในอนาคต
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์

2.1.1 ความหมายของกลยุทธ์

กลยุทธ์ (Strategy) เป็นศัพท์ที่มีกำเนิดในทางทหาร หมายถึง แผนการปฏิบัติที่วางไว้เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ (Beatrice Heuser, 2010, p. 27) ส่วนกลยุทธ์ในสาขาอื่น หมายถึง งานสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายภายใต้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมหรือการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ SWOT Analysis กล่าวคือ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภัยคุกคาม (อุปสรรค) ในกรอบระยะเวลาที่ต้องการ ทั้งนี้เพื่อประกอบการวางแผนการในการใช้วิธีการและทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ความหมายที่ง่ายที่สุดของคำว่า “กลยุทธ์” คือ แผนปฏิบัติที่รวบรวมความพยายามทั้งหลายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การต้องการ

Henry Mintzberg (อ้างใน พสุ เดชะรินทร์, 2554, น.1) เขียนอธิบายไว้ในหนังสือ The Rise and Fall of Strategic Planning ว่าลักษณะของกลยุทธ์ประกอบด้วย

- 1) แผน (Plan) หรือแนวทางในการบรรลุเป้าหมาย
- 2) รูปแบบของกิจกรรม (Pattern) ที่องค์การดำเนินการเป็นประจำ
- 3) สถานะหรือตำแหน่ง (Position) ขององค์การ
- 4) มุมมอง (Perspective) คือ วิสัยทัศน์และทิศทางขององค์การทั้งนี้ ได้กำหนด

องค์ประกอบของกลยุทธ์ไว้ ดังนี้ คือ

- กลยุทธ์จะต้องเป็นสิ่งที่ผู้บริหารระดับสูงเห็นว่ามีความสำคัญต่อองค์การ
- กลยุทธ์จะต้องแสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับทิศทางขององค์การ
- กลยุทธ์จะต้องประกอบด้วยสิ่งที่องค์การต้องทำ เพื่อให้บรรลุทิศทางนั้น
- กลยุทธ์จะต้องตอบคำถามว่าอะไรคือสิ่งที่องค์การต้องทำ
- จะต้องตอบคำถามว่าอะไรคือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการและจะทำอย่างไรดี

จึงจะบรรลุถึงนั้น

สอดคล้องกับแนวคิดของสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2552, น. 23) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategy) เป็นกระบวนการในการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนขององค์การ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การสร้างหรือวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนการระดมและการจัดสรรทรัพยากรขององค์การ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ถูกกำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์การบริหารจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการดำเนินงานขององค์การ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินงานและการได้เปรียบในการแข่งขัน โดยการกำหนดกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ภายในขององค์การ การวิเคราะห์อุปสรรคและโอกาสที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกรวมทั้งการเลือกทางเลือกของกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุดขององค์กร โดยมีหลักการพื้นฐานว่า กลยุทธ์นั้นจะต้องสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานและข้อได้เปรียบในการแข่งขัน ขณะเดียวกันก็ต้องลดข้อเสียเปรียบในการแข่งขันให้น้อยที่สุด เพื่อให้้องค์การดำรงอยู่และพัฒนาอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ เสนาะ ดิยาวี (2544, น. 38) กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นวิธีการที่จะทำให้อัตถุประสงค์บรรลุผลด้วยวิธีการที่ถูกต้อง การกำหนดกลยุทธ์ไม่ได้เริ่มที่ตัวกลยุทธ์แต่เริ่มที่วิสัยทัศน์ มีขั้นตอนดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง การมองอนาคตให้ถูกต้องว่าจะเกิดอะไรขึ้น
2. ภารกิจ (Mission) เป็นคำทำนายความหมายของวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนขึ้น แสดงให้เห็นทิศทางและความเชื่อว่าวิสัยทัศน์จะนำองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

3. เป้าหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมายกับวัตถุประสงค์จะแตกต่างกันในรายละเอียด โดยที่เป้าหมายจะบรรลุถึงจุดหมายปลายทางขององค์กรที่เป็นส่วนรวม วัตถุประสงค์จะเป็นจุดหมายปลายทางของการดำเนินงานในระดับหน่วยงาน มีความรับผิดชอบเฉพาะเจาะจงมากกว่า

4. กลยุทธ์ (Strategy) ได้แก่ การกำหนดและการนำไปใช้

5. แผนการดำเนินงาน (Operation Plan) การจัดทำแผนดำเนินงานเพื่อเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมา เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการได้สำเร็จตามเป้าหมาย

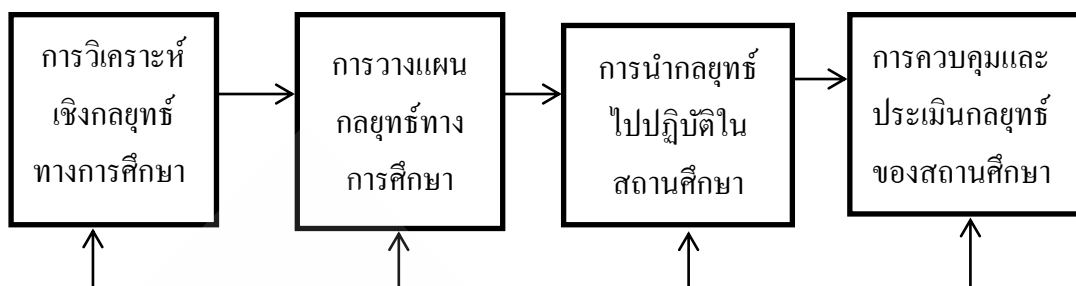
ในทำนองเดียวกันกับ สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ (2547, น. 74) กล่าวถึงกลยุทธ์ทางด้านเศรษฐกิจว่าเป็นวิถีทางหรือแนวทางที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อการระดมและจัดสรรการใช้ทรัพยากรของประเทศอันจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจประกอบด้วยปัจจัย 2 ประการ คือเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุและการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานเชิงรุกของผู้บริหารที่คาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ขององค์กรที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

2.1.2 การนำกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

การนำกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานของผู้บริหาร ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ซึ่งการกำหนดแนวทางและทิศทางในการดำเนินงานนั้นจำเป็นต้องวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิธีการทำงานเพิ่มเติมจากเดิม เรียกว่า กลยุทธ์ พร้อมทั้งจัดกิจกรรม แผนงานหรือโครงการให้สอดคล้องกันในแต่ละกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางของสถานศึกษาที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้สูงสุด

ฉันทพล ลีลาวัฒนานันท์ (2555, น.2- 10) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาว่า ประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน 4 กิจกรรม ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ดังแสดงได้ในภาพที่ 2

ภาพที่ 2.1 กิจกรรมขั้นพื้นฐานของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา

จากภาพที่ 2.1 สามารถอธิบายได้ว่า

1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ทางการศึกษา (Strategic Analysis) เป็นภาระงานเริ่มแรกของการบริหารสถานศึกษาซึ่งในการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์จะประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าประสงค์ (Goal) และหรือวัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมาย (Target) นโยบายองค์กร (Organization Policy)

2. การวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา (Strategic Planning) เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่เป็นจุดเด่น จุดด้อยในเรื่องใด กิจกรรมในขั้นวางแผนกลยุทธ์ประกอบด้วย

- 2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในสถานศึกษา
- 2.2 การสรุป โอกาส อุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อน
- 2.3 การกำหนดกลยุทธ์
- 2.4 การทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และเป้าหมาย

การวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา เป็นการใช้กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการในสถานศึกษา อันเนื่องมาจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การกำหนดวิธีการดำเนินงานอย่างชัดเจนลงในแผนงานเป็นเรื่องยากลำบาก จึงนิยมใช้การกำหนดกลยุทธ์เป็นวิธีการปฏิบัติงานแทน เพราะมีความยืดหยุ่นมากกว่าผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยขอเสนอในรายละเอียด ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา เป็นการประเมินโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ประกอบด้วย

2.1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกทั่วไป (General Environment) 4 ด้าน คือ

- 1) การเมือง (Political Component) เช่น นโยบายของรัฐบาล กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ
- 2) เศรษฐกิจ (Economic Component) เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
- 3) สังคมและวัฒนธรรม (Socio and Cultural Component) เช่น ความเชื่อ
- 4) เทคโนโลยี (Technological Component) เช่น ความรู้ใหม่ทางวิทยาศาสตร์ ผลงานวิจัย เครื่องจักร อุปกรณ์

2.1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเชิงปฏิบัติการ (Operating Environment) ได้แก่ ความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของกระทรวงและแนวโน้มการได้รับงบประมาณสนับสนุนจากผู้มีจิตศรัทธาภาคเอกชน

2.1.3 การสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้คือ

- 1) ระบุและจัดทำรายการของโอกาสและอุปสรรคต่าง ๆ รายการละ 5-10 ประเด็น
- 2) ถ่วงน้ำหนักของแต่ละประเด็น
- 3) ให้คะแนนแต่ละคอลัมน์
- 4) คูณน้ำหนักในคอลัมน์ที่ 2 กับ 3 แล้วกรอกลงใน คอลัมน์ที่ 4
- 5) บันทึกข้อพิจารณา
- 6) รวมน้ำหนักคะแนนในคอลัมน์ที่ 4 แล้วนำมาจัดทำตารางความสัมพันธ์

แบบเมตริก TOWS Matrix

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาแล้วประเมินจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ข้อพึงระวัง ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ถ้ามีการลำเอียงจะได้ผลที่ไม่แน่นอน

2.3 การสรุป โอกาส อุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อน หลังจากวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกแล้วขั้นต่อไปคือ ต้องประมวลข้อมูลทั้ง 2 ด้านเข้าด้วยกัน โดยสรุปเป็นตารางความสัมพันธ์แบบเมตริก

2.4 การกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์มีความสำคัญมากต่อจุดหมายปลายทางในอนาคตของสถานศึกษา โดยเฉพาะการวิเคราะห์ SWOT จะนำมากำหนดกลยุทธ์ในระดับสถานศึกษาโดยรวม ซึ่งถือว่าเป็นกลยุทธ์หลัก ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดว่าควรใช้กลยุทธ์ใดไปดำเนินการ ทั้งนี้มีแนวโน้มในการตัดสินใจดังนี้

- 1) กลยุทธ์ต้องสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก
- 2) กลยุทธ์ที่ดีต้องคำนึงถึงการรักษาสถานภาพและความได้เปรียบในการแข่งขัน
- 3) กลยุทธ์แต่ละด้านต้องมีความสอดคล้องกัน
- 4) กลยุทธ์ที่ดีต้องมีความยืดหยุ่น
- 5) กลยุทธ์ที่ดีต้องสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมาย
- 6) กลยุทธ์ที่ดีต้องมีความเป็นไปได้ในการดำเนินงานบริหารสถานศึกษา

2.5 การทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และเป้าประสงค์ เมื่อกำหนดกลยุทธ์แล้วต้องนำข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์มาทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และเป้าประสงค์ของสถานศึกษาอีกครั้ง ว่ามีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่จะดำเนินการมากน้อยเพียงใด หากพบว่าไม่สอดคล้องต้องปรับปรุงแก้ไข ก่อนมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติในสถานศึกษารับไปดำเนินการต่อไป

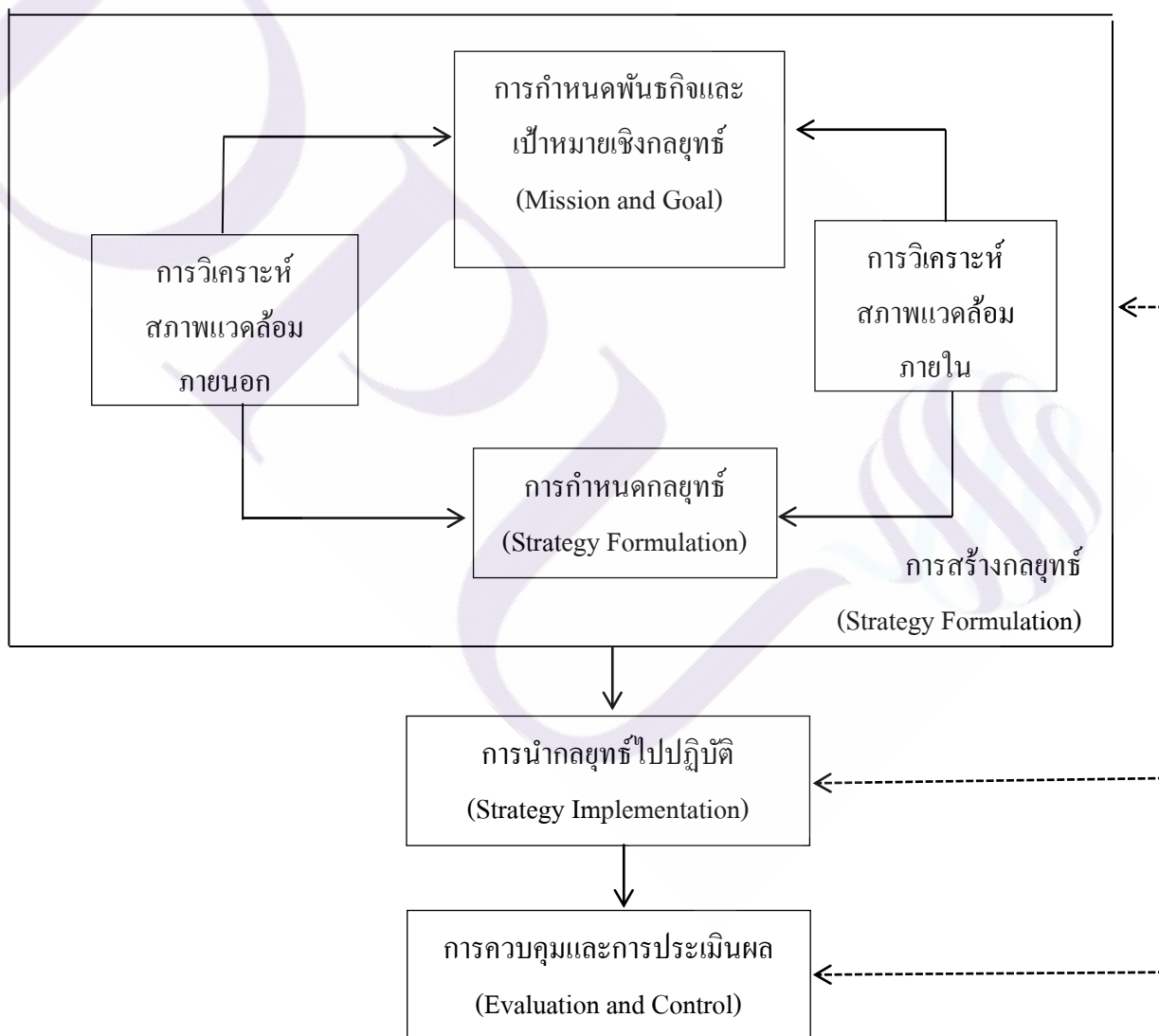
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นกระบวนการนำกลยุทธ์ที่จัดทำ ลงสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เป็นกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการที่ต้องการดำเนินงาน ส่วนประกอบที่สำคัญ คือ งานที่จะต้องทำ ระยะเวลาดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณที่ต้องใช้ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานทุกฝ่าย งานจึงจะประสบความสำเร็จ

4. การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (Strategic Control and Evaluation) การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ เป็นสิ่งสุดท้ายในการใช้กลยุทธ์การบริหาร เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ว่า สำเร็จหรือไม่ หากพบปัญหาอุปสรรคสามารถแก้ไขได้ทันท่วงที ตลอดจนประเมินผลสำเร็จของแผนกลยุทธ์เป็นระยะ ๆ เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ไปยังขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ กระบวนการควบคุมกลยุทธ์ แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 กำหนดสิ่งที่จะวัด สิ่งที่ต้องการตรวจสอบและประเมิน
- 4.2 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยกำหนดจากเป้าหมายของการบรรลุความสำเร็จ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพและการตอบสนองความต้องการของนักเรียนอย่างทั่วถึง
- 4.3 วัดการปฏิบัติงานจริง ทั้งในส่วนของผลการปฏิบัติงานและพฤติกรรมการปฏิบัติงาน โดยกำหนดว่าจะทำทุกไตรมาส หรือ ทุก 6 เดือนหรือประจำปี
- 4.4 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับมาตรฐาน ผู้บริหารต้องนำผลการปฏิบัติงานจริง มาเปรียบเทียบกับผลงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ หากผลการปฏิบัติงานต่ำกว่ามาตรฐานก็

ต้องปรับปรุงแก้ไข กรณีที่การปฏิบัติงานสูงกว่ามาตรฐาน ก็สมควรทบทวนว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ต่ำไปหรือไม่ ซึ่งต้องมีการปรับปรุงมาตรฐานให้สูงขึ้นในโอกาสต่อไป

4.5 ปฏิบัติการแก้ไข เป็นการแก้ไขผลการปฏิบัติงานที่ยังไม่พอใจในความสำเร็จหรือสำเร็จแล้วแต่ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น การจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นรูปแบบการจัดการที่มุ่งเน้นความสำเร็จขององค์กร โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญ และหาแนวทางที่เป็นเอกลักษณ์ ที่โดดเด่นเฉพาะตัว เป็นจุดเด่นที่สำคัญในการแข่งขัน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก การควบคุมและประเมินผล (Bartol and Martin, 1998) โดยมีกระบวนการบริหารกลยุทธ์ ดังภาพ

ภาพที่ 2.2 กระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (Bartol and Martin, 1998, p. 220-221)

2.1.3 การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ขององค์กร (SWOT)

(ชนาชัย สุวนิตย์ และพรชัย อรัณยกานนท์, 2557, น. 101-105) ประกอบด้วย

S : Strength (จุดแข็ง)

W : Weakness (จุดอ่อน)

O : Opportunity (โอกาส)

T : Threat (อุปสรรค)

S และ W เป็นการวิเคราะห์ภายในองค์กร (Internal Analysis)

O และ T เป็นการวิเคราะห์ภายนอกองค์กร (External Analysis)

ตารางที่ 2.1 การวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT		
สภาพแวดล้อมภายใน	S : Strength (จุดแข็ง)	W : Weakness (จุดอ่อน)
สภาพแวดล้อมภายนอก	O : Opportunity (โอกาส)	T : (Threat) (อุปสรรค)

หลักการวิเคราะห์โดยการตรวจสอบตนเองเปรียบเทียบกับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรซึ่งสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นสภาพแวดล้อมที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากไม่ได้เกิดจากองค์กรเอง (จตุพร สังขวรรณ, 2557, น.216, 227)

S เป็นการวิเคราะห์องค์กรว่ามีจุดแข็งอะไรบ้าง เช่น พนักงานมีประสิทธิภาพ อายุของการทำงานของพนักงานมาก มีประสบการณ์ ทำให้สามารถพัฒนาได้ง่าย เป็นต้น

W เป็นการวิเคราะห์องค์กรว่ามีจุดอ่อนอะไรบ้าง เช่น การส่งมอบงานล่าช้ากว่าคู่แข่ง การประสานงานยังไม่ดี การบริการไม่ดี เป็นต้น

O เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ว่ามีอะไรบ้างที่เอื้อประโยชน์ต่อองค์กร เช่น องค์กรอยู่ใกล้ธุรกิจขนส่ง ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงลดลง ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ โอกาสได้กำไรมากขึ้น เป็นต้น

T เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ว่ามีอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคต่อองค์กร เช่น ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงตามไปด้วย ทำให้โอกาสได้กำไรลดลง เป็นต้น

ส่วนใหญ่สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมือง สังคม แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของลูกค้า รวมไปถึงสภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศ โรคระบาด สงครามระหว่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งคณะทำงานขององค์กรต้องทำการวิเคราะห์ให้ดี ไม่เอนเอียง เพราะถ้าเกิดความเอนเอียงแล้ว จะไม่สามารถนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการปรับปรุงองค์กรได้ หรือบางครั้งอาจเลวร้ายถึงขนาดชักนำองค์กรไปผิดทางได้

นอกจากนี้ ต้องติดตามสถานการณ์ภายนอกองค์กรให้ดี เพราะบางเรื่องที่เคยเป็นจุดแข็ง แต่เมื่อมีคู่แข่งมากขึ้น ที่เคยเป็นจุดแข็งขององค์กรนั้น อาจกลายเป็นจุดอ่อนได้เช่นกัน

ดังนั้นการทำ SWOT ควรใช้คณะทำงานที่มาจากทุกแผนก และอาจใช้หัวหน้างาน ผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงมาทำงานร่วมกัน โดยพยายามรวบรวมจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคทั้งหมดมารวมกัน และต้องเปิดโอกาสให้ผู้เสนอ SWOT ให้เหตุผลว่าทำไม จึงให้เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จากนั้นให้ที่ประชุมอภิปราย ซักถาม แสดงความคิดเห็น แล้งลงมติชี้ขาด ให้ความเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบเปลี่ยนเป็นประเด็นอื่นต่อไป

ประโยชน์ของ SWOT

1. นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT ไปใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาองค์กร
2. การวิเคราะห์ SWOT ทำให้องค์กรมีความตื่นตัว ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง มีการเตรียมความพร้อมในการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ปัญหาอุปสรรคที่คาดว่าจะพบ เป็นต้น

ตารางที่ 2.2 ตัวอย่างการทำ SWOT

SWOT	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวหอมมะลิมาก 2. ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้มีชื่อเสียงทั่วโลก 3. มีแรงงานจำนวนมากและราคาถูก 4. เกษตรกรมีความชำนาญในการปลูกข้าวหอมมะลิ 5. มีการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรม 6. มีการท่องเที่ยวด้านประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชาชนมีโอกาสทางการศึกษาต่ำ และไม่มีสิ่งจูงใจในการเรียนรู้ 2. ระบบชลประทานและการบริหารจัดการน้ำยังไม่ทั่วถึง 3. เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสิ่งชั่วร้ายต่างๆ 4. มีการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคเกษตรออกนอกพื้นที่

ตารางที่ 2.2 ตัวอย่างการทำ SWOT (ต่อ)

SWOT	
7. มีโรงสีข้าวขนาดใหญ่จำนวนมาก 8. มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง คือ เจดีย์มหาชัยมงคล	5. ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในความเป็นอยู่ในสังคม 6. องค์กรเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง 7. การมีส่วนร่วมของสังคมไม่ทั่วถึงและเข้มแข็ง 8. การคมนาคมสู่แหล่งท่องเที่ยวไม่สะดวก 9. ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม
<p style="text-align: center;">โอกาส (Opportunity)</p> 1. มีการตื่นตัวการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 2. รัฐบาลมีการกระจายอำนาจและงบประมาณ 3. ไม่มีคู่แข่งทางการค้า (ข้าวหอมมะลิ) ระดับนานาชาติ 4. แนวโน้มตลาดให้ความสนใจเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย 5. ขอบเขตเบี่ยงสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ข้าวหอมมะลิ (GI) ในสหภาพยุโรป (EU) 6. ได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ข้าวหอมมะลิ (GI) ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา 7. กระแสความตื่นตัวในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 8. ความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและศาสนามากขึ้น	<p style="text-align: center;">อุปสรรค (Threat)</p> 1. การเมืองไม่มีเสถียรภาพ 2. โรคระบาด ในคน เช่น ไข้หวัดนก ไข้หวัดใหญ่ 2009 3. ต้นทุนในการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น เช่น น้ำมัน ไฟฟ้า ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง 4. ตลาดต่างประเทศมีการแข่งขันสูง (ข้าวชนิดอื่นราคาถูกลงกว่า) 5. เศรษฐกิจโลกตกต่ำ 6. ภัยธรรมชาติ ฝนแล้ง น้ำท่วม ภาวะโลกร้อน

นอกจากการวิเคราะห์ SWOT ที่ละด้านแล้ว ยังมีวิธีการ SWOT อีกแบบที่น่าสนใจโดยการจับคู่วิเคราะห์ เรียกว่า TOWS Matrix กล่าวคือ หลังจากที่มีการประเมินสภาพแวดล้อมโดยการวิเคราะห์ให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดแล้ว ก็จะนำมาข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบแมทริกซ์โดยใช้ตารางที่เรียกว่า TOWS Matrix โดย TOWS Matrix เป็นตารางการวิเคราะห์ที่นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ

ข้อจำกัด มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดออกมาเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ประเภทต่าง ๆ ในการนำเทคนิคที่เรียกว่า TOWS Matrix มาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์นั้น จะมีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ 2 ขั้นตอน ดังนี้ (เอกชัย บุญญาภิธาน, 2553, น.105-111)

1. การระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด โดยที่การประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นการระบุให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจะเป็นการประเมินภายในองค์กร ส่วนการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดจะเป็นการประเมินภายนอกองค์กร กล่าวได้ว่าประสิทธิผลของการกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้เทคนิค TOWS Matrix นี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด ที่ละเอียดในทุกแง่มุม เพราะถ้าวิเคราะห์ ไม่ละเอียดหรือไม่มองทุกแง่มุม จะส่งผลทำให้การกำหนดกลยุทธ์ที่ออกมาจะขาดความแหลมคม

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับข้อจำกัด จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับข้อจำกัด ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละคู่ดังกล่าวทำให้เกิดยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1) กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงรุก ตัวอย่าง กรมธนารักษ์ มีจุดแข็ง คือ ความสามารถในการผลิตเหรียญ และมีโรงกษาปณ์ที่ทันสมัยมีโอกาส คือ สามารถหารายได้จากการผลิตเหรียญได้ ทั้งหมดสามารถนำมากำหนดยุทธศาสตร์ในเชิงรุก คือ ยุทธศาสตร์การรับจ้างผลิตเหรียญทุกประเภททั้งในและต่างประเทศ

2) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและข้อจำกัดมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงป้องกัน ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรมีจุดแข็ง ขณะเดียวกันองค์กรก็เจอกับสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัดจากภายนอกที่องค์กรควบคุมไม่ได้ แต่องค์กรสามารถใช้จุดแข็งที่มีอยู่ในการป้องกันข้อจำกัดที่มาจากภายนอกได้ ตัวอย่าง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีจุดแข็ง คือ เป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดโอกาสการศึกษาให้แก่ประชาชนทั่วประเทศ ขณะเดียวกันมีข้อจำกัด คือ งบประมาณที่ได้รับ การสนับสนุนจากภาครัฐมีไม่เพียงพอที่จะสามารถจัดตั้งหน่วยงานของตนเองอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศได้ ทั้งหมดสามารถนำมากำหนดยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน คือ ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนในพื้นที่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

3) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงแก้ไข ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรมีโอกาสที่จะนำแนวคิดหรือวิธีใหม่ ๆ มาใช้ในการ

แก้ไขจุดอ่อน ที่องค์กรมีอยู่ได้ ตัวอย่าง ระบบราชการมักมีจุดอ่อน คือ มีขั้นตอนการทำงานที่ยาว ใช้เวลานาน ขณะเดียวกันก็มีโอกาส คือ โอกาสของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ ทั้งหมดสามารถนำมากำหนดยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข คือ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการและในกระบวนการทำงานของราชการให้มากขึ้น (e-Administration)

4) กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดมาพิจารณาด้วยกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงรับ ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรเผชิญกับทั้งจุดอ่อนและข้อจำกัดภายนอกที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้ ตัวอย่าง ประเทศไทย จุดอ่อน คือ ต้องนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศ ประกอบกับพบข้อจำกัด คือ ราคาน้ำมันในตลาดโลกเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทั้งหมดนำมากำหนดยุทธศาสตร์ในเชิงรับ คือ ยุทธศาสตร์การรณรงค์ประหยัดพลังงานทั่วประเทศอย่างจริงจัง และยุทธศาสตร์การหาพลังงานทดแทนที่นำทรัพยากรธรรมชาติในประเทศที่มีอยู่มากขึ้น (<http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632242>)

2.2 ประวัติการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับมัธยมศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย พบว่า การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยมีประวัติมายาวนาน นับตั้งแต่โรงเรียนจีนแห่งแรกในประเทศไทยก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2325 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (พ.ศ. 2325-2352) เส้นทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนกว่าสองศตวรรษที่ผ่านมา มีทั้งยุคที่รุ่งเรืองเฟื่องฟูจนถึงยุควิกฤติล้มลุกคลุกคลาน ดังนั้น จึงไม่ได้ราบรื่นและมีการขาดช่วงไปบ้าง เนื่องจากในอดีตภาษาจีนถูกโยงเข้ากับการเมือง โดยเฉพาะในยุคชาตินิยมไทยและในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จนเป็นเหตุให้การเรียนการสอนภาษาจีนต้องถูกควบคุมอย่างเข้มงวดเป็นเวลานาน อย่างไรก็ตาม ด้วยสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบกับการขึ้นมาเป็นมหาอำนาจของประเทศจีน ทำให้ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีความสำคัญอย่างมาก ส่งผลให้เกิดกระแสนิยมในการเรียนภาษาจีนไปทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย และปัจจุบันก็เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้กลับมาสู่ยุครุ่งเรืองอีกครั้ง สำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัศึกษานั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ยุคตามพัฒนาการการเรียนการสอนภาษาจีน ดังนี้

2.2.1 ยุคเริ่มต้น

จากการศึกษาประวัติของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ตั้งแต่ยุคเริ่มต้นของการเปิดสอนภาษาจีนจนถึงช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 25 (ตั้งแต่ พ.ศ. 2325-2460) ซึ่งสามารถเปิดสอนภาษาจีนได้อย่างเสรี การเรียนการสอนภาษาจีนนั้นเริ่มต้นขึ้นในโรงเรียนจีน และการเรียนการสอนภาษาจีนในยุคดังกล่าวก็มีเฉพาะในโรงเรียนจีนเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาและนักเรียนส่วนใหญ่ก็เป็นบุตรหลานชาวจีน ถึงแม้ว่าในช่วงดังกล่าวจะมีสมาคมชาวจีนก่อตั้งโรงเรียนจีนเป็นจำนวนมาก ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดแต่กลับไม่ปรากฏข้อมูลที่กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาเลย ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2454 หรือก่อน ดร.ซุนยัตเซ็น ปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศจีนนั้น ส่วนใหญ่มุ่งแต่ทำมาหากินด้วยความขยันขันแข็ง จึงไม่ได้สนใจในเรื่องการศึกษามากนัก แต่หลังจากที่ชาวจีนลงหลักปักฐานและมีครอบครัวแล้ว จึงได้หันมาสนใจเรื่องการศึกษามากขึ้น โดยอยากให้บุตรหลานได้เรียนรู้ภาษาประจำชาติของตน จึงรวมตัวก่อตั้งโรงเรียนจีนกันมากมาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา

พ.ศ. 2454 เกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศจีนส่งผลให้โรงเรียนจีนหลายแห่งต้องปิดกิจการลง เนื่องจากครูชาวจีนและผู้บริหารโรงเรียนหลายแห่งต่างทุ่มเทแรงกายแรงใจให้กับการปฏิบัติมากกว่างานด้านการศึกษา หลายคนถึงกับเดินทางกลับประเทศจีนเพื่อเข้าร่วมการปฏิวัติ ด้วยเหตุนี้การขยายการเรียนการสอนภาษาจีนไปสู่ระดับมัธยมศึกษาจึงไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ อย่งไรก็ตาม หลังจากชัยชนะของ ดร.ซุนยัตเซ็น ที่สามารถสถาปนาระบอบสาธารณรัฐประชาชนจีนได้สำเร็จ รัฐบาลก็ก้มตั่ง ยังกงดำเนินนโยบายส่งเสริมการศึกษาภาษาจีนในหมู่ชาวจีนโพ้นทะเลอย่างต่อเนื่อง

พ.ศ. 2463 มีปัญญาชนชาวจีนเดินทางมาแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งบุคคลเหล่านี้จะประกอบอาชีพในภาคการศึกษา ทำให้โรงเรียนจีนในประเทศไทยแพร่หลายรุ่งเรืองยิ่งขึ้น

ในช่วงปี พ.ศ. 2463-2474 (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551) พบว่าโรงเรียนจีนหลายแห่ง มีการขยายไปถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย เช่น โรงเรียนซินหมิน (新民学校) โรงเรียนอวี๋หมิน (育民学校) โรงเรียนเพยอิง (培英学校) และโรงเรียนจงสื่อ (崇实学校)

พ.ศ. 2473 มีการก่อตั้งวิทยาลัยการพาณิชย์หัวเฉียว (华侨商业中学) ภายหลังหอการค้าไทย-จีนมารับช่วงต่อ และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนมัธยมหัวเฉียว (华侨中学) ก่อนจะเปลี่ยนเป็นโรงเรียนมัธยมจงหัว (中华中学) (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551)

พ.ศ. 2475 มีโรงเรียนจีนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษารวมกว่า 200 แห่ง (Coughlin 1960, p.146-147, อ้างถึงในประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2550) แม้จะมีการบันทึกว่ามีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา แต่ไม่ปรากฏข้อมูลที่แน่ชัดว่าโรงเรียนใดเปิดสอนเป็นแห่งแรก และเปิดสอนครั้งแรกเมื่อใด รวมถึงจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอน อย่างไรก็ตาม สามารถกล่าวได้ว่า ช่วงเวลา 10 ปี ดังกล่าว นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยมีต้นกำเนิดที่โรงเรียนจีน เช่นเดียวกับระดับประถมศึกษา

2.2.2 ยุควิกฤติ

การเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนจีนพัฒนาไปได้ไม่นานนัก ต้องหยุดชะงักลง และเข้าสู่ยุควิกฤติของการเรียนการสอนภาษาจีนที่ใช้เวลานานหลายสิบปี เนื่องจากเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศไทยและประเทศจีนในช่วงนี้ เหตุการณ์แรก ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย คือ การเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2475 รัฐบาลในระบอบใหม่พยายามสร้างความรู้สึชาตินิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน โดยมีนโยบายให้ประชาชนในชาติจะต้องอ่านและเขียนภาษาไทยได้ และลดบทบาททางเศรษฐกิจของชาวจีนในสังคมไทยลง ด้วยเหตุนี้โรงเรียนจีนที่เน้นสอนภาษาจีนมากกว่าภาษาไทย จึงตกเป็นเป้าหมายของรัฐบาลในเวลานั้น

พ.ศ. 2476 รัฐบาลได้ออกมาตรการจำกัดการสอนภาษาจีนและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ โดยสอนได้ไม่เกินสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง โรงเรียนที่ฝ่าฝืนจะต้องถูกสั่งปิด

พ.ศ. 2476 ถึง พ.ศ.2478 มีโรงเรียนจีนที่ฝ่าฝืนและถูกรัฐบาลสั่งปิดไปถึง 79 แห่ง (Skinner 1957, p. 229, อ้างถึงในประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2550)

พ.ศ. 2481 เกิดสงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่น ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ปลุกกระแสชาตินิยมขึ้นมาอีกครั้งในหมู่ชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย จนมีการตั้งกองทุน เพื่อส่งเงินกลับไปช่วยประเทศจีนในการทำสงครามกับญี่ปุ่น และตั้งสมาคมลับขึ้นต่อต้านญี่ปุ่น

พ.ศ. 2482 สงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการ ในขณะนั้นรัฐบาลไทยที่เข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2 เกรงว่าการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของชาวจีนในประเทศไทยจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น จึงออกมาตรการด้านต่าง ๆ เพื่อควบคุมกิจกรรมการเคลื่อนไหวของชาวจีน และหนึ่งในมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ การกำหนดให้โรงเรียนจีนลดเวลาสอนภาษาจีนเหลือเพียงสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ทำให้โรงเรียนจีนที่มีอยู่ 294 แห่งทั่วประเทศต้องปิดกิจการไปถึง 51 แห่ง ส่วนที่เหลือถูกทยอยสั่งปิดไปจนเกือบทั้งหมด ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงถือเป็นยุคที่วิกฤติที่สุดของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

พ.ศ. 2488 ภายหลังจากที่สงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ประเทศจีนถือเป็นฝ่ายชนะสงคราม ทำให้ชาวจีนในประเทศไทยเกิดความรู้สึกฮึกเหิม ตื่นตัว และกลับมาเปิดโรงเรียนจีนที่ถูกสั่งปิดไปโดยไม่สนใจกฎหมายไทย

ช่วงปลายปี พ.ศ. 2489 มีจำนวนโรงเรียนจีนมากถึง 450 แห่ง (Chokkajitsumpun 1998:59, อ้างถึงในประพิณ มโนมัยวิบูลย์ 2550)

พ.ศ. 2492 รัฐบาลไทยก็กลับมาควบคุมโรงเรียนจีนอย่างเข้มงวดอีกครั้ง เนื่องจากในขณะนั้นเกิดความขัดแย้งกันระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งและพรรคคอมมิวนิสต์ภายในประเทศจีน โรงเรียนจีนหลายแห่งในช่วงนั้นจึงกลายเป็นสถานที่เผยแพร่ลัทธิทางการเมือง ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งและแข่งขันต่อสู้กัน โดยเฉพาะในช่วงเวลาหลังจากพรรคคอมมิวนิสต์ภายใต้ การนำของ เหมาเจ๋อตง ได้รับชัยชนะและสามารถสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน

พ.ศ. 2492 รัฐบาลไทยก็มีการควบคุมโรงเรียนจีนมากขึ้น โดยลดจำนวนชั่วโมงเรียนภาษาจีน ตรวจสอบประวัติครูจีน และตรวจตราโรงเรียนจีนเนื่องจากถูกจับตามองว่าเป็นแหล่งเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยที่ในขณะนั้นมีแนวคิดเสรีนิยมตามโลกตะวันตก

พ.ศ. 2500 รัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำเนินนโยบายต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างจริงจังและเด็ดขาดมากขึ้น มีการตรวจค้น จับกุม และสั่งปิดโรงเรียนจีนจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการควบคุมหลักสูตร เวลาเรียน หนังสือแบบเรียน รวมถึงอุปกรณ์การสอน

ช่วงปีพ.ศ. 2503 ถึง พ.ศ.2531 รัฐบาลไทยได้อนุญาตให้โรงเรียนจีนสอนภาษาจีนได้เฉพาะในระดับประถมศึกษาเท่านั้น และมีนโยบายมิให้มีการจัดตั้งโรงเรียนจีนเพิ่มขึ้นอีก (Chokkajitsumpun 1998, p. 63, อ้างถึงใน ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2550) ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนจีน โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา ซึ่งขาดช่วงไปนานหลายสิบปีและไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

พ.ศ. 2518 ประเทศไทย ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศจีนอย่างเป็นทางการ นโยบายการควบคุมโรงเรียนจีนซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนไม่ได้รับการผ่อนปรน ในทันที โรงเรียนจีนยังคงเปิดสอนภาษาจีนเฉพาะระดับประถมศึกษา ส่วนการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา ก็ยังคงต้องหยุดนิ่งต่อไปตามนโยบายของรัฐบาล ในขณะที่ ในโรงเรียนระดับอาชีวศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดของรัฐ เริ่มมีการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในช่วงเวลานี้แล้ว

2.2.3 ยุครุ่งเรือง

หลังจากที่ผ่านยุควิกฤติของการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาที่กินเวลายาวนานหลายสิบปีก็เริ่มมองเห็นเค้าลางของความหวังที่การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาจะกลับมาฟื้นตัวอีกครั้ง เนื่องจากการผ่อนปรน นโยบายการควบคุม โรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีน

พ.ศ. 2532 หอการค้าไทย-จีน และสมาคมแต่จิ๋วได้ร่วมกันขอให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาผ่อนผันให้มีการสอนภาษาจีนในโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นจากเดิมที่อนุญาตให้สอนเพียงระดับประถมศึกษาปีที่ 1-4 เป็นตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงประถมศึกษาปีที่ 6 (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2550) เนื่องจากภาษาจีนไม่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติอีกต่อไป แต่กลับเป็นประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ และจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่จำเป็นต้องใช้ภาษาจีน ในการติดต่อค้าขาย นอกจากนี้ยังเสนอให้มีการส่งเสริมให้เรียนตั้งแต่ประถมศึกษาจนถึงมหาวิทยาลัย (สุภัค มั่นศรี, 2557) วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาเมื่อรัฐบาลได้ประกาศยกระดับภาษาจีนกลางให้มีสถานะเท่ากับภาษาต่างประเทศอื่น ๆ และอนุญาตให้โรงเรียนเอกชนเปิดสอนภาษาต่างประเทศได้อย่างเสรี(ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551)

ในปีการศึกษา 2536 กระทรวงศึกษาธิการได้อนุญาตให้เปิดสอนภาษาจีนในระดับชั้นอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนให้เด็กเยาวชนและคนไทยได้เรียนภาษาจีนตามมาตรฐานสากลอย่างทั่วถึง

(ลีซุน, 2550) โดยในช่วงแรกที่มีการเปิดสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทางโรงเรียนจัดเป็นวิชาเพิ่มเติมหรือชุมนุมภาษาจีน เช่น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้าเปิดเป็นชุมนุมภาษาจีนให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในปีพ.ศ. 2541 และโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัยเปิดสอนภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในปีพ.ศ. 2543 (ผู้จัดการ 360° รายสัปดาห์, 2549)

อย่างไรก็ตาม ในช่วงแรกนั้น โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนยังคงมีไม่มาก เนื่องจากยังไม่มีความพร้อม นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้มีการพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนกลางให้นักเรียนเรียนเป็นวิชาภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และโรงเรียนต่าง ๆ ได้เริ่มใช้หลักสูตรดังกล่าวในปี พ.ศ. 2540 (Chokkajitsumpun 1998, p. 67-68, อ้างถึงในประพิณ มโนมัยวิบูลย์ 2550)

พ.ศ. 2541 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนมี 34 แห่งทั่วประเทศไทย (สุภัก มั่นศรี, 2557) และในปีเดียวกัน ภาษาจีนยังได้รับการบรรจุให้เป็นหนึ่งในภาษาต่างประเทศที่นักเรียนใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551) ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากยิ่งขึ้น

พ.ศ. 2544 กำหนดภาษาจีนลงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นครั้งแรก โดยจัดอยู่ในหมวดภาษาต่างประเทศ กำหนดให้จัดทำรายวิชาประกอบการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา ประกอบกับภาษาจีนมีความสำคัญมากขึ้นในเวทีโลก ส่งผลให้หลังจากนั้น โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทยอยกันเปิดสอนภาษาจีนกันเป็นจำนวนมาก จากการสำรวจในงานวิจัยนี้

ในช่วงปีพ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2549 มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนที่เปิดสอนภาษาจีนรวม 95 แห่งทั่วประเทศ

ในช่วงก่อนปีพ.ศ. 2547 หน่วยงานที่ดูแลด้านการเรียนการสอนภาษาจีนของระดับมัธยมศึกษา คือ กรมสามัญศึกษา จนกระทั่งในปีพ.ศ. 2547 ภายหลังจากการปรับโครงสร้างหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีการโอนย้ายงานด้านนี้ให้มาอยู่ในความดูแลของสถาบันการแปลและส่งเสริมภาษาจีน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา สถาบันการแปลและส่งเสริมภาษาจีนมีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาอย่างจริงจัง และมีความก้าวหน้ามาเป็นลำดับ ดังนี้

1) พ.ศ. 2547 เริ่มดำเนินโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนร่วมมือกับสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติหรือฮันบัน (HANBAN) เป็นปีแรก เพื่อให้ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจัดส่งครูอาสาสมัครชาวจีนมาสอนภาษาจีนตามความต้องการของสถานศึกษา ของไทย โดยในช่วงแรก โรงเรียนที่ขอรับการสนับสนุนส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนเอกชน ภายหลังจากขยายไปยังโรงเรียนในสังกัดภาครัฐ และทุกระดับการศึกษา นอกจากนี้ โครงการดังกล่าวยังมีการจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีและจำนวนครูอาสาสมัครชาวจีนเพิ่มมากขึ้นทุกปี

พ.ศ. 2553 มีครูอาสาสมัครชาวจีนที่มาสอนในประเทศไทยทั้งสิ้น 1,200 คน ในจำนวนนี้อยู่ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 500 คน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน 470 คน (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2553) และในรายงาน “การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน” ที่จัดทำขึ้นโดยสถาบันการแปลและส่งเสริมภาษาจีน

พ.ศ. 2556 ระบุว่าครูอาสาสมัครชาวจีนเฉพาะที่สอนอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 737 คน

2) ในปี พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ.2549 กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีนที่ต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) โดยมีเป้าหมายในด้านจำนวนผู้เรียนภาษาจีน มีงบประมาณในการดำเนินงาน และมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ดังกล่าว ถือเป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญอีกครั้งที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนทุกระดับการศึกษาในประเทศไทย

3) พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมมือกับสำนักพิมพ์อุดมศึกษาแห่งประเทศไทย Higher Education Press (HEP) จัดทำแบบเรียนชุด “สัมผัสภาษาจีน” ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาซึ่งเป็นแบบเรียนภาษาจีนชุดแรก ของประเทศไทยที่จัดทำขึ้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และมีความต่อเนื่องจากระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา นอกจากนี้แบบเรียนชุดนี้ มีการสอดแทรกวัฒนธรรมและความเป็นไทยด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียนชาวไทยและการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย แบบเรียนชุดดังกล่าว เริ่มใช้จริงในปีการศึกษา 2550 (ผู้จัดการ 360° สดสัปดาห์, 2550)

4) พ.ศ. 2549 สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ได้ก่อตั้งห้องเรียนขงจื่อแห่งแรกของประเทศไทย ที่โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย

ซึ่งนอกจากจะเป็นห้องเรียนขงจื่อแห่งแรกของประเทศไทยแล้ว ยังเป็นห้องเรียนขงจื่อแห่งแรกของโลก อีกด้วย แสดงให้เห็นว่าทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายจีน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเป็นอย่างมาก และส่งผลให้โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นอย่างมาก และนับเป็น โรงเรียนผู้นำด้านภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย

5) พ.ศ. 2550 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ในโรงเรียนที่มีความพร้อมและเข้มแข็งทั่วประเทศ จากรายงานของทางสถาบันการแปลและส่งเสริมภาษาจีน ในช่วงแรกมี 25 ศูนย์และเพิ่มขึ้นเป็น 42 ศูนย์ ในปีการศึกษา 2556 ศูนย์เหล่านี้ กระจายอยู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ และมีโรงเรียนภายในจังหวัดหรือจังหวัดใกล้เคียงอยู่ในเครือข่ายโรงเรียนที่เป็นศูนย์เครือข่ายฯ ได้รับงบประมาณจากทาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับการจัดกิจกรรมค่ายภาษา

และวัฒนธรรมจีนหรือกิจกรรมวิชาการด้านภาษาจีนให้แก่นักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย การจัดการอบรมสัมมนา หรือการประชุมปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ ครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย เช่น การจัดทำสื่อการสอน วิธีการสอนภาษาจีน และ เป็นผู้ประสานงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอนภาษาจีนกับ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและความเข้มแข็งในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

6) พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำมาตรฐานตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีน 12 ปี (ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6) หลักสูตร ภาษาจีน 6 ปี (มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6) และหลักสูตรภาษาจีน 3 ปี (มัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง 6) เพื่อให้สถานศึกษาใช้สำหรับอ้างอิงและปรับใช้ตามสภาพการเรียนการสอนจริงในแต่ละ โรงเรียน

7) พ.ศ. 2552 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมมือกับสำนักงาน HANBAN ในการคัดเลือก โรงเรียน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น เพื่อรับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียน การสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ในการก่อตั้งห้องเรียนขงจื่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนและ เผยแพร่วัฒนธรรมจีน จากข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน นานาชาติ (HANBAN) ประจำประเทศไทย ระบุว่า ในปีดังกล่าว มีการก่อตั้งห้องเรียนขงจื่อ ถึง 10 แห่ง ในจำนวนนี้มีห้องเรียนขงจื่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญจำนวน 8 แห่ง ทั้งในกรุงเทพมหานครและภูมิภาคต่าง ๆ อีก 2 แห่ง (ตั้งอยู่ในโรงเรียนสันหมิน ซึ่งเป็นโรงเรียน ระดับประถมศึกษา และ โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ ซึ่งเป็น โรงเรียนระดับอาชีวศึกษา) สำหรับห้องเรียนขงจื่อทั้ง 8 แห่ง เป็นโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนจิตรลดา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี โรงเรียนลำปางกัลยาณี โรงเรียนระยองวิทยาคม โรงเรียนกุ๊กเกีต วิทยาลัย และ โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา เมืองพัทยา และ โรงเรียนศรีนครมูลนิธิการศึกษาใหญ่ (<http://www.hanbanthai.org/kongziketang/>)

พ.ศ. 2557 กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะ โดยมุ่งเน้นพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้มีความสามารถและทักษะทางภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถของคนไทยในการแข่งขันในเวทีโลก โดยมีมาตรการด้านต่าง ๆ ในการปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาจีน และถือเป็นอีกนโยบายที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา

9) พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ.2558 ตามรายงานข่าวในเว็บไซต์ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ประจำประเทศไทย ว่ามีการจัดตั้งห้องเรียนขงจื้อในโรงเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษาเพิ่มอีก 4 แห่ง โดยทั้งหมดเป็น โรงเรียนเอกชนในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน และเป็นห้องเรียนขงจื้อที่อยู่ภายใต้สังกัดของสถาบันขงจื้อในประเทศไทย ได้แก่ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย และโรงเรียนสีตบุตรบำรุง (สังกัดสถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) โรงเรียนคาราสุมุท จ.ชลบุรี (สังกัดสถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยบูรพา) และโรงเรียนช่องฟ้าซินเซิงวาณิชบำรุง จ.เชียงใหม่ (สังกัดสถาบันขงจื้อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

จากประวัติความเป็นมาที่กล่าวไว้ข้างต้นจะเห็นว่า การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไทยอย่างแท้จริง และเป็นการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชาวไทยนั้นเพิ่งจะมีประวัติมาประมาณ 20 ปีเท่านั้น เมื่อเทียบกับระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ถือเป็นช่วงสั้นที่เปิดสอนช้าที่สุด แต่จากสภาพปัจจุบัน จะเห็นว่า การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษากลับมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านของจำนวนผู้เรียนและจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนมากขึ้นอีกในอนาคต นอกจากนี้ยังมีความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมมากมาย และมีความร่วมมือกันระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง นับว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งแล้ว แต่บนพื้นฐานของความสำเร็จนี้จะต้องพัฒนาต่อไปอย่างไรให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนและยาวนานนั้น จึงเป็นโจทย์ที่หน่วยงานภาครัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต้องช่วยกันหาคำตอบ เพื่อไม่ให้การเรียนภาษาจีนเป็นเพียงแค่กระแสนิยมในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559 น. 9-16)

2.3 สภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

สภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย จากการศึกษา ข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สภาพที่เป็นปัญหาสำคัญ ๆ ในปัจจุบันมี ดังนี้

2.3.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ตามวงจร PDCA อย่างครบถ้วนทุกด้าน มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามนโยบาย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน เป็นหลักมีการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอน โดยมีครูสอนภาษาจีนเป็น ผู้รับผิดชอบหลัก และมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม แต่สถานศึกษาอีกจำนวนหนึ่ง ยังคงมี ปัญหา ในระบบการบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับ การเรียนการสอนภาษาจีนเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของ สถานศึกษาขาดประสิทธิภาพและความต่อเนื่อง แม้กระทรวงศึกษาธิการจะมีนโยบายส่งเสริมการ เรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่ได้นำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างทั่วถึง

2.3.2 ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 85 ของ สถานศึกษามีการเปิดสอนภาษาจีน โรงเรียนรัฐบาลเน้นวิชาภาษาจีนพื้นฐาน โดยจัดเป็นวิชาเลือก จำนวน 1-2 คาบ ต่อ สัปดาห์ โรงเรียนเอกชนเน้นวิชาภาษาจีนพื้นฐาน โดยจัดเป็นวิชาบังคับ จำนวน 1-2 คาบต่อ สัปดาห์ ส่วนโรงเรียนจีนเน้นวิชาภาษาจีนพื้นฐานควบคู่กับวิชาทักษะทางภาษา โดยจัดเป็นวิชาบังคับ จำนวน 3-10 คาบ ต่อ สัปดาห์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับ แผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน ร้อยละ 68 ของสถานศึกษามีการเปิดสอนแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน ซึ่งส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนรัฐบาลและเอกชน วิชาที่เรียนหลากหลายแต่เน้นภาษาจีนพื้นฐานควบคู่ กับวิชาทักษะทางภาษา จำนวน 5-10 คาบ ต่อ สัปดาห์ สำหรับแผนการเรียนอื่น ๆ เปิดสอนภาษาจีน น้อยลง ส่วนมากเป็น โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอน ซึ่งเน้นวิชาภาษาจีนพื้นฐาน โดยจัดเป็นวิชาเลือก จำนวน 1-2 คาบ ต่อ สัปดาห์ ทั้งนี้ สถานศึกษาจะมีการจัดกิจกรรมด้านภาษาจีนที่หลากหลาย เพื่อ เสริมหลักสูตรให้แก่ักเรียนทุกช่วงชั้น อย่างไรก็ตามจากจำนวน โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนที่ลด น้อยลงตามช่วงชั้นที่สูงขึ้น แสดงให้เห็นถึงปัญหาการขาดความต่อเนื่องในการเรียนภาษาจีน ระหว่างช่วงชั้น สำหรับมาตรฐานตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางฯ ส่วนใหญ่จะเห็นว่ายากเกินไป และแม้จะมีหลักสูตรแบบต่อเนื่อง 3 ปี 6 ปี และ 12 ปี แต่ไม่ใช่ ทุก โรงเรียนที่จะสามารถเปิดสอนภาษาจีนได้ทุกช่วงชั้น และทุกระดับชั้น ดังนั้น จึงใช้อย่างยิ่งได้ยาก และไม่สอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนจริง

2.3.3 ด้านสื่อการสอน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนการเรียนอื่น) โรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชนนิยมใช้แบบเรียน “สัมผัสภาษาจีน” เป็นหลัก ส่วนโรงเรียนจีนเลือกใช้แบบเรียนที่แตกต่างกัน สำหรับแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนส่วนใหญ่จะเลือกใช้แบบเรียนหลายเล่มควบคู่กัน เนื่องจากมีรายวิชา และจำนวนคาบเรียนค่อนข้างมาก ในส่วนของสื่อการสอนอื่น ๆ สถานศึกษาส่วนมากมีความพร้อมในด้านสื่อการเรียนการสอนเสริม และมีหนังสือเสริมความรู้ในห้องสมุด แต่จากการสำรวจปัญหาพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอนอิเล็กทรอนิกส์ และห้องปฏิบัติการสอนภาษาจีนมากที่สุด เนื่องจากไม่มีงบประมาณจัดซื้อ โดยเฉพาะ โรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนจีน และปัญหาเรื่องสื่อการสอนที่มีอยู่ไม่ทันสมัย และไม่ตอบโจทย์ผู้เรียนเท่าที่ควร

2.3.4 ด้านผู้สอน โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนส่วนมากมีทั้งครูชาวไทย และครูชาวจีน ในจำนวนนี้ครูชาวไทยส่วนใหญ่เป็นครูประจำ ครูชาวจีนส่วนใหญ่เป็นครูอาสาสมัครและสัดส่วนของครูชาวไทยจะน้อยกว่าครูชาวจีน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความขาดแคลนครูชาวไทย และมีการพึ่งพาครูชาวจีนมากกว่า นอกจากนี้ ในโรงเรียนรัฐบาล และเอกชน 1 แห่ง จะมีครูสอนภาษาจีน ประมาณ 1-3 คน ส่วนโรงเรียนจีนส่วนมากจะมีครูสอนมากกว่า 10 คน และภาระงานสอนของครูในแต่ละโรงเรียนจะแตกต่างกันไปตามจำนวนครูที่มี แต่ส่วนมากไม่เกิน 18 คาบต่อสัปดาห์ แสดงว่ามีครูสอนภาษาจีนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในส่วนของคุณภาพผู้สอนครูชาวไทย และชาวจีน ในสถานศึกษาส่วนมากจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน แต่จากการสำรวจปัญหาพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาเรื่องคุณภาพของครูอาสาสมัครชาวจีน ทั้งทางด้านการสอน และคุณวุฒิรวมถึงการเปลี่ยนครูอาสาสมัครบ่อย ซึ่งส่งผลให้การเรียนการสอนภาษาจีนขาดความต่อเนื่องและไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะใน โรงเรียนรัฐบาล นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในส่วนของครูชาวไทยที่มีภาระงานอื่นในโรงเรียนค่อนข้างมากจนไม่มีเวลาในการพัฒนาด้านการสอน

2.3.5 ด้านผู้เรียน ในโรงเรียนรัฐบาลภาษาจีนจัดเป็นวิชาเลือกทุกช่วงชั้น แต่มีนักเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งในระดับชั้นที่เลือกเรียนภาษาจีน โดยมีขนาดชั้นเรียน 30-40 ต่อห้อง ส่วนแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนส่วนมากจะมี 1 ห้อง และทุกระดับชั้นจะจัดให้เริ่มต้นเรียนใหม่ เนื่องจากนักเรียนมีพื้นฐานภาษาจีนไม่เท่ากัน ในโรงเรียนเอกชนภาษาจีนจัดเป็นวิชาบังคับทุกช่วงชั้น โดยมีขนาดชั้นเรียน 20-30 คน ต่อห้อง ส่วนแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนส่วนมากมี 1 ห้อง แม้นักเรียนในแต่ละช่วงชั้นจะมีพื้นฐานต่างกัน แต่ส่วนมากจัดให้เรียนต่อเนื่องจากช่วงชั้นก่อนหน้า ส่วนโรงเรียนจีนได้จัดภาษาจีนเป็นวิชาบังคับในทุกช่วงชั้น โดยมีขนาดชั้นเรียน 20-30 คน ต่อห้อง ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 30-40 คน ต่อห้อง ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกแผนการเรียน ส่วนแผนการเรียน

ศิลป์ภาษาจีน ส่วนมากมี 1 ห้อง แม้นักเรียนในแต่ละช่วงชั้นจะมีพื้นฐานต่างกัน แต่ส่วนมากจัดให้เรียนต่อเนื่องจากช่วงชั้นก่อนหน้า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือปัญหาเรื่องทัศนคติต่อภาษาจีนและพฤติกรรมการเรียนภาษาจีนของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน และปัญหาระดับความรู้และพื้นฐานของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ทำให้ยากต่อการจัดการเรียนการสอน

2.3.6 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น โรงเรียนส่วนมากมีความร่วมมือกับโรงเรียนในประเภทและระดับเดียวกัน โดยโรงเรียนรัฐบาลมีความร่วมมือกับโรงเรียนศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนค่อนข้างมาก โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนจีนร่วมมือกับโรงเรียนในเครือเดียวกันค่อนข้างมาก ส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือด้านสื่อการสอน ครูผู้สอนและหลักสูตร หากเป็นหน่วยงานของจีน โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนมีความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮันบัน (The Office of Chinese Language Council International: Hanban) เช่น โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและสถาบันขงจื้อ ได้รับการสนับสนุนด้านสื่อการสอน ครูผู้สอน และทุนการศึกษาค่อนข้างมาก ส่วนโรงเรียนจีนได้รับการสนับสนุนในทุกด้านจากหน่วยงานของจีนแต่จากการสำรวจปัญหา พบว่า ยังมีสถานศึกษาที่อยู่ห่างไกล และไม่ใช้สถานศึกษาชั้นนำอีกจำนวนหนึ่ง ที่ยังขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และสถานศึกษาที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นอยู่แล้ว ส่วนมากเห็นว่ายังไม่ได้รับความร่วมมือมากเท่าที่ควรยังขาดความต่อเนื่อง ขาดหน่วยงานที่ช่วยประสานงานและความร่วมมือยังไม่หลากหลาย โดยเฉพาะความร่วมมือด้านผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น. VI-VIII)

2.4 การจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.4.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการสภาการศึกษา จำนวน 333 โรงเรียน ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น คิดเป็นร้อยละ 47.10 ของจำนวนโรงเรียนที่สำรวจ 707 แห่ง ทั่วประเทศ ในจำนวนนี้แบ่งเป็น โรงเรียนรัฐบาล 274 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 49.90 ของจำนวนโรงเรียนรัฐบาลที่สำรวจ 549 แห่ง โรงเรียนเอกชน 48 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 34.53 จำนวนโรงเรียนเอกชนที่สำรวจ 139 แห่ง และโรงเรียนจีน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.89 ของจำนวนโรงเรียนจีนที่สำรวจ 19 แห่ง และผลการสำรวจแบ่งตามช่วงเวลา เป็น 4 ช่วง ได้ผลสรุปดังต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 ก่อนปี พ.ศ. 2500 แม้จะมีจำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนในช่วงดังกล่าวจำนวนน้อยมาก แต่สิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนในช่วงนี้ก็คือโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนทั้งหมดเป็นโรงเรียนจีน ยังไม่มีโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนภาษาจีน ข้อมูลดังกล่าวตรงกับประวัติการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาที่กล่าวไว้ในบทที่ 2

ซึ่งในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2500 โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2463 ถึง พ.ศ.2474 มีการก่อตั้งโรงเรียนจีนจำนวนมากทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด และมีการขยายการเรียนการสอนภาษาจีนจากระดับประถมศึกษาไปยังระดับมัธยมศึกษา อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนภาษาจีนในช่วงนั้นยังจำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มของชาวไทยเชื้อสายจีนเท่านั้น และหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 โรงเรียนจีนก็มีจำนวนลดน้อยลง

ช่วงที่ 2 พ.ศ. 2500 ถึง พ.ศ.2538 ในช่วงนี้มีลักษณะที่คล้ายกับช่วงก่อนหน้านี้ กล่าวคือมีจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนไม่มากและไม่ต่อเนื่อง มีช่วงขาดตอนไปก่อนช้านาน แต่ที่แตกต่างจากในช่วงแรก คือ เริ่มมีโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนภาษาจีนแล้ว แม้จะมีจำนวนไม่มากแต่ก็แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนเริ่มต้นตัวในเรื่องของการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นภาษาที่มีความสำคัญมากขึ้น ในขณะที่โรงเรียนรัฐบาลยังคงไม่มีการเปิดสอนภาษาจีนส่วนโรงเรียนจีนก็มีจำนวนน้อยเช่นกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะในช่วงปี พ.ศ. 2500 รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำเนินนโยบายต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างจริงจังจนสั่งปิดโรงเรียนจีนจำนวนมาก การควบคุมหลักสูตรและเวลาการเรียนภาษาจีนในโรงเรียนจีน รวมถึงการไม่อนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนจีนขึ้นใหม่อีกต่อไป (ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551) แม้ในช่วง พ.ศ. 2518 จะมีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย-จีน แต่การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยก็ยังไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควร จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนยังคงมีไม่มาก

ช่วงที่ 3 พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ.2549 สืบเนื่องจากการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย-จีน ในปี พ.ศ. 2518 และนโยบายเปิดสอนภาษาจีนอย่างเสรีของรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุน พ.ศ. 2535 ทำให้ภาษาจีนถูกจัดให้เป็นหนึ่งในวิชาสายศิลป์ภาษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปี พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2541 ภาษาจีน ได้รับการบรรจุให้เป็นหนึ่งในภาษาต่างประเทศที่นักเรียนใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ จึงมีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน

ช่วงที่ 4 พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ.2558 ในช่วงดังกล่าว ประเทศจีนเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีบทบาททั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเพิ่มมากขึ้นในเวทีโลก รวมถึงความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ กับประเทศไทยที่เพิ่มระดับมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีนมากขึ้น โดยจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549 ถึง พ.ศ.2553) และมีความร่วมมือกับ สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ในการผลิตแบบเรียน “สัมผัสภาษาจีน” ระดับประถมและมัธยมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวไทย

โดยเฉพาะ รวมถึงการส่งครูอาสาสมัครชาวจีนเข้ามาสอนภาษาจีนในประเทศไทยจำนวนมาก ส่งผลให้โรงเรียนเปิดสอนภาษาจีนเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมาก และเปิดอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะ โรงเรียนรัฐบาลมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ

พ.ศ.2559 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สํารวจโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั่วประเทศ จำนวน 952 โรงเรียน

2.4.2 การบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

การบริหารจัดการถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน หากสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการด้านงานวิชาการที่ดี จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของการบริหารจัดการ ในการศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษาว่าเป็นไปตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming Cycle : PDCA) หรือไม่ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดการเรียนการสอน การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

จากสภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลปรากฏว่า ในส่วนของการวางแผนการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนส่วนใหญ่ มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หากจำแนกตามประเภทของโรงเรียน จะพบว่า โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนจีนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทุกแห่ง ส่วนโรงเรียนรัฐบาลแม้จะไม่ครบทุกแห่ง แต่ก็มีสัดส่วนที่สูงมากเช่นกันคิดเป็นร้อยละ 98 ส่วนการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนั้น มีสัดส่วน ที่สูงมากในโรงเรียนทุกประเภท โรงเรียนรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 97 โรงเรียนเอกชน คิดเป็นร้อยละ 94 โรงเรียนจีน คิดเป็นร้อยละ 100 เห็นได้ว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างชัดเจน โดยผู้ที่รับผิดชอบในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่จะเป็นครูสอนภาษาจีน (โรงเรียนบางแห่งจะมีหัวหน้าแผนงานภาษาจีน) คิดเป็น ร้อยละ 41 และ 39 ตามลำดับ รองลงมา คือ ฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 39 และ 29 ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนจีนส่วนใหญ่จะมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 50 อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าโดยรวมแล้วครูสอนภาษาจีนจะถูกกำหนดให้เป็นผู้รับผิดชอบหลัก แต่มีบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยเช่นกัน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และครูอาสาสมัครชาวจีน จากการสำรวจ พบว่า แม้สัดส่วนจะแตกต่างกัน แต่แสดงให้เห็นว่ามีโรงเรียนมากกว่าครึ่ง ที่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ยกเว้นครูอาสาสมัครชาวจีนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมน้อยที่สุด ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ครูอาสาสมัครชาวจีนจะสอนตามจำนวนชั่วโมงที่ทางโรงเรียนกำหนด และอาจจะไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนมากนักเนื่องจากปัญหาการสื่อสาร สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่จะยึดนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 72 รองลงมา คือ นโยบายของสถานศึกษาเอง คิดเป็นร้อยละ 62 มีเพียงส่วนน้อยที่ยึดนโยบายของกลุ่มสถานศึกษา (หรือโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน) คิดเป็นร้อยละ 23 โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จะยึดนโยบายของสถานศึกษาเองเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมา คือ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ คิดเป็นร้อยละ 54 และยึดนโยบายของกลุ่มสถานศึกษา (หรือโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน) คิดเป็นร้อยละ 15 สำหรับโรงเรียนจีนทุกแห่งจะยึดนโยบายของ สำนักงานการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ นโยบายของสถานศึกษาเอง คิดเป็นร้อยละ 50 ในส่วนของการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งมีสัดส่วนสูงมากในโรงเรียนทุกประเภท ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 96 โรงเรียนเอกชน ร้อยละ 96 โรงเรียนจีน ร้อยละ 100 สถานศึกษาในจำนวนนี้มีวิธีการในการดำเนินงานตามแผนหลากหลายวิธี เช่น การจัดการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน การกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่าง ๆ การติดตามผลการดำเนินการในส่วนต่าง ๆ เป็นระยะ การวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการจัดการเรียนการสอน การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ และการให้ครูทำแผนการสอนและบันทึกการสอน โดยโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนมีการให้ครูทำแผนการสอนและบันทึกการสอนมากที่สุด ร้อยละ 83 และ 73 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรอนงค์ รัศมีรังสีเหลือง (2546) ที่พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จะให้ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกแผนการสอน รองลงมา คือ การกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบส่วนต่าง ๆ ส่วนโรงเรียนจีนมีการจัดให้มีการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนมากที่สุด ร้อยละ 88 รองลงมา คือ การให้ครูทำแผนการสอน และบันทึกการสอน และการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบส่วนต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอย่างละเอียด พบว่า สัดส่วนของโรงเรียนที่เลือกใช้วิธีการดำเนินงานแต่ละวิธีมีมากกว่าครึ่ง แทบทุกวิธีแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามแผนการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย สำหรับการดำเนินงานตามแผนในด้านต่าง ๆ นั้น พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามแผนในทุก ๆ ด้านอย่างครบถ้วน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน โดยการทำงาน

ในแต่ละด้านของแต่ละกลุ่ม โรงเรียนนั้นมีสัดส่วนที่แตกต่างกันไม่มาก แต่ที่น้อยที่สุดในทุกกลุ่มโรงเรียนคือ ด้านผู้เรียน สำหรับการประเมินผลการเรียนการสอน สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งมีสัดส่วนสูงมากในโรงเรียนทุกประเภท ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 90 โรงเรียนเอกชน ร้อยละ 98 โรงเรียนจีน ร้อยละ 91 สถานศึกษาในจำนวนนี้มีวิธีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนหลากหลายวิธี เช่น การสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน การจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ การทำรายงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน โดยโรงเรียนรัฐบาลมีการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ร้อยละ 59 โรงเรียนเอกชนมีการทำรายงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงานมากที่สุด ร้อยละ 56 ส่วนโรงเรียนจีนมีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ มากที่สุด ร้อยละ 75 เท่ากัน แต่เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนของแต่ละวิธี พบว่า มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการประเมินผลการดำเนินงาน ด้วยวิธีที่หลากหลาย หลังจากประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน พบว่า สถานศึกษาส่วนมากมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีสัดส่วนสูงมากในโรงเรียนทุกประเภท ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 89 โรงเรียนเอกชน ร้อยละ 94 โรงเรียนจีน ร้อยละ 100 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาทุกประเภทส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle : PDCA) อย่างครบถ้วนทุกด้าน มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นหลัก ประกอบกับนโยบายของสถานศึกษาเองและกลุ่มสถานศึกษา โดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ซึ่งส่วนใหญ่ครูสอนภาษาจีนจะเป็นผู้รับผิดชอบหลัก และมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนเข้ามามีส่วนร่วม มีการดำเนินงานตามแผนในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน โดยมีวิธีการที่แตกต่างกันมีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย และมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

2.4.3 หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

หลักสูตรคือ โครงสร้างของเนื้อหาวิชา การจัดการความรู้ การจัดเวลาเรียน และกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ที่ผู้สอนกำหนดให้แก่ผู้เรียน ถือเป็นแนวทางสำคัญและขาดไม่ได้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการสำรวจข้อมูลด้านหลักสูตรภาษาจีน ประกอบด้วยจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับต่าง ๆ การจัดหมวดหมู่

ของรายวิชาภาษาจีน รายวิชาที่เปิดสอน จำนวนคาบเรียนต่อสัปดาห์ กิจกรรมเสริมหลักสูตร หลักสูตรที่สถานศึกษาใช้ มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้และเกณฑ์การวัดความรู้ โดยแยกเป็น 2 ช่วงชั้น ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 3 (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) และช่วงชั้นที่ 4 (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) สำหรับช่วงชั้นที่ 4 เนื่องจากมีแผนการเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้น งานวิจัยนี้ได้แบ่งช่วงชั้นที่ 4 ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนและกลุ่มแผนการเรียนอื่นๆ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จากการสำรวจของสภากาการศึกษา พบว่า โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกประเภทส่วนใหญ่มีการเปิดสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่า ในจำนวนโรงเรียนรัฐบาลทั้งหมด 274 แห่ง มีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 86 ในจำนวนนี้มีร้อยละ 13 ที่เปิดไม่ครบทุกระดับชั้น กล่าวคือ เปิดสอนเพียงระดับชั้นเดียวหรือ 2 ระดับชั้น เช่น เปิดเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เปิดเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ เปิดเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 หรือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า สาเหตุที่ไม่ได้เปิดครบทุกระดับชั้นเนื่องจากส่วนหนึ่งมีครูไม่เพียงพอ หรือมีการจัดให้เรียนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ แทน หรือผู้บริหารโรงเรียนยังไม่อนุญาตให้เปิดสอน จากจำนวนโรงเรียนเอกชนทั้งหมด 48 แห่ง มีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นครบทุกระดับชั้น คิดเป็นร้อยละ 88 ส่วนโรงเรียนจีนทั้งหมด 11 แห่ง มีการเปิดสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งหมด มีเพียงร้อยละ 9 ที่เปิดสอนไม่ครบทุกระดับชั้น

สำหรับการจัดหมวดหมู่วิชาภาษาจีน ในจำนวนโรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่จะจัดรายวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือก ร้อยละ 52 แตกต่างจากโรงเรียนเอกชนที่ส่วนใหญ่จะจัดรายวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ ร้อยละ 64 ส่วนโรงเรียนจีนเนื่องจากเน้นการเรียนการสอนภาษาจีนอยู่แล้ว จึงจัดรายวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับทั้งหมด

สำหรับรายวิชาภาษาจีนในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากการสำรวจ พบว่า ในโรงเรียนรัฐบาล รายวิชาที่เปิดสอนมากที่สุด ทุกระดับชั้น คือ วิชาภาษาจีนพื้นฐาน รองลงมา คือ วิชาภาษาจีนพื้นฐานที่ควบคู่กับวิชาทักษะทางภาษา ซึ่งประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การจัดรายวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียนรัฐบาลมีการปรับเปลี่ยนไปตามระดับชั้นที่สูงขึ้น ระดับชั้นสูงขึ้นก็จะเน้นวิชาทักษะทางภาษามากขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากรายวิชาทักษะทางภาษาที่มีสัดส่วนมากขึ้น แต่โดยภาพรวม รายวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียนรัฐบาล ทั้ง 3 ระดับชั้น มีสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ในโรงเรียนเอกชน รายวิชาที่เปิดสอนมากที่สุด ในทุกระดับชั้น คือ วิชาภาษาจีนพื้นฐาน รองลงมา คือ วิชาภาษาจีนพื้นฐานที่ควบคู่กับวิชาทักษะทางภาษา เช่นเดียวกับ

โรงเรียนรัฐบาล นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนจำนวนหนึ่งที่เน้นวิชาสนทนาภาษาจีน อย่างไรก็ตาม โดยภาพรวมของการจัดรายวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียนเอกชน ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามระดับชั้นที่สูงขึ้น สำหรับโรงเรียนจีน รายวิชาที่เปิดสอนมากที่สุด ในทุกระดับชั้น คือ วิชาภาษาจีนพื้นฐานที่ควบคู่กับวิชาทักษะทางภาษา รองลงมา คือ วิชาภาษาจีนพื้นฐาน และการจัดรายวิชาที่เปิดสอนไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามระดับชั้นที่สูงขึ้น เนื่องจากมีการจัดให้เรียนวิชาทักษะมาตั้งแต่แรก รายวิชาอื่น ๆ ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ วิชาวัฒนธรรมจีน ภาษาจีนอ่าน-เขียน ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารสู่อาเซียน ภาษาจีนน่ารู้ ภาษาจีนเสริมภาษาจีน เสริมสร้างประสบการณ์ ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน และ HSK ไวยากรณ์จีน

สำหรับจำนวนคาบเรียนภาษาจีนของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากการสำรวจพบว่า โรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่จะมีวิชาภาษาจีนจำนวน 1-2 คาบต่อสัปดาห์ โดยโรงเรียนที่มีวิชาภาษาจีน 2 คาบ ต่อสัปดาห์ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 ขึ้นไปในทุกระดับชั้น รองลงมา คือ เปิดสอน 1 คาบ ต่อสัปดาห์ จำนวนคาบเรียนภาษาจีนสูงสุดของโรงเรียนรัฐบาลอยู่ที่ 6 คาบต่อสัปดาห์ ในโรงเรียนเอกชน ส่วนมากมีวิชาภาษาจีนจำนวน 1-2 คาบ ต่อสัปดาห์ ในทุกระดับชั้น โดยสัดส่วนของโรงเรียนที่มีวิชาภาษาจีน 1 คาบ และ 2 คาบ ต่อสัปดาห์ มีจำนวนเท่ากัน นอกจากนี้ ยังมีจำนวนคาบเรียนภาษาจีนสูงสุดที่ 6 คาบ ต่อสัปดาห์ เช่นเดียวกับโรงเรียนรัฐบาล ในโรงเรียนจีน นักเรียนจะต้องเรียนภาษาจีนอย่างน้อย 2 คาบต่อสัปดาห์ แต่โรงเรียนจีนส่วนมากจะมีวิชาภาษาจีน 3 คาบขึ้นไปต่อสัปดาห์ ในทุกระดับชั้น คิดเป็นร้อยละ 71 โดยส่วนใหญ่จะเรียนวันละ 1 คาบ หรือ 5 คาบ ต่อสัปดาห์ และสูงสุดมีมากถึงวันละ 2 คาบ หรือ 10 คาบต่อสัปดาห์ จะเห็นได้ว่า จำนวนคาบเรียนภาษาจีนของโรงเรียนจีนมีมากกว่าโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่เน้นเรียนภาษาจีน สำหรับจำนวนคาบเรียนของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนยังคงไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อเทียบกับผลการสำรวจของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551)

สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า โรงเรียนทุกประเภทที่เปิดสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียน โดยจัดทั้งกิจกรรมตามเทศกาลของชาวจีนและกิจกรรมการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุดในโรงเรียนทุกประเภท ในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 40 โรงเรียนเอกชน ร้อยละ 39 และโรงเรียนจีนมีสัดส่วนสูงมาก ร้อยละ 76 รองลงมา คือ การจัดเฉพาะกิจกรรมการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน สำหรับกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีการระบุไว้ เช่น ค่าภาษาจีน ชุมนุมภาษาจีน ค่ายติวสอบ PAT ภาษาจีน การติวสอบ HSK การประกวดร้องเพลงภาษาจีน การทัศนศึกษานอกสถานที่

การสนทนากับเจ้าของภาษา การฝึกทำอาหารจีน นิทรรศการวิชาการ กิจกรรมวันอาเซียน และการจัดกิจกรรมหรือโครงการร่วมกับกลุ่มสาระอื่นหรือโรงเรียนอื่น เป็นต้น

สรุปได้ว่า โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 85 มีการเปิดหลักสูตรภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่จัดวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือก เน้นวิชาภาษาจีนพื้นฐาน จำนวน 1-2 คาบ ต่อสัปดาห์ โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ เน้นวิชาภาษาจีนพื้นฐาน จำนวน 1-2 คาบ ต่อสัปดาห์ ส่วนโรงเรียนจีนทุกแห่งจัดวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ เน้นวิชาภาษาจีนพื้นฐานควบคู่กับวิชาทักษะทางภาษา จำนวน 3-10 คาบ ต่อสัปดาห์ และโรงเรียนทุกประเภทส่วนมากจะจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเสริมหลักสูตรให้นักเรียน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน)

จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการสภาการศึกษา พบว่า โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่โดยเฉพาะ โรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชนมีการเปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนรัฐบาล ทั้งหมด 274 แห่ง มีโรงเรียนที่เปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน ร้อยละ 76 ในจำนวนนี้มีร้อยละ 3 ที่ยังเปิดสอนไม่ครบทุกระดับชั้น กล่าวคือ เพิ่งมีการเปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนได้เพียง 1 หรือ 2 ปี จึงยังมีนักเรียนไม่ครบทุกระดับชั้น ในจำนวนโรงเรียนเอกชนทั้งหมด 48 แห่ง มีโรงเรียนที่เปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนครบทุกระดับชั้น คิดเป็นร้อยละ 68 แต่โรงเรียนจีนส่วนมากกลับไม่ค่อยเปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน มีเพียงร้อยละ 37 เท่านั้นที่เปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากโรงเรียนจีนส่วนใหญ่ไม่ได้มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของศูนย์จีนศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551) พบว่า โรงเรียนจีนที่เปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่อนข้างน้อย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น.45-47)

สำหรับรายวิชาภาษาจีนในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน) จากการสำรวจ พบว่า โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่จะเน้นรายวิชาภาษาจีนพื้นฐานควบคู่กับวิชาทักษะทางภาษา ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุดในทุกระดับชั้น รองลงมา คือ เปิดเฉพาะวิชาภาษาจีนพื้นฐาน ไม่มีวิชาทักษะทางภาษา สำหรับบางโรงเรียนมีการจัดรายวิชาเฉพาะอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้รายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลายมากขึ้น หากสังเกตจากตัวเลข พบว่า โรงเรียนที่มีการจัดรายวิชาเฉพาะอื่น ๆ เพิ่มเติมนั้นมีสัดส่วนที่มากขึ้นตามระดับชั้นที่สูงขึ้น เมื่อเทียบกับผลการสำรวจของศูนย์จีนศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551) พบว่า ปัจจุบัน โรงเรียนรัฐบาลและเอกชนมีการเปิดรายวิชาด้านทักษะทางภาษา และรายวิชาเฉพาะด้าน มากขึ้น ส่วนโรงเรียนจีน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

และ มัธยมศึกษาปีที่ 5 จะเปิดเฉพาะรายวิชาภาษาจีนพื้นฐานควบคู่กับวิชาทักษะทางภาษา และในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการจัดรายวิชาเฉพาะอื่น ๆ เพิ่มเติมมากขึ้นนอกเหนือจากวิชาภาษาจีนพื้นฐานและวิชาทักษะทางภาษา เนื่องจากมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากกว่าโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน

รายวิชาเฉพาะอื่น ๆ ในหลักสูตรของแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนมีความหลากหลายมาก เนื่องจากนักเรียนต้องเรียนเป็นวิชาเอก อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจ พบว่า รายวิชาเฉพาะอื่น ๆ ที่เปิดสอนให้แก่ นักเรียนทุกระดับชั้น ได้แก่ วิชาภาษาจีนเพิ่มเติม วิชาวัฒนธรรมจีน วิชาเสริมทักษะภาษาจีน และวิชา HSK นอกจากนี้ แต่ละระดับชั้นยังมีรายวิชาเฉพาะที่เปิดให้นักเรียนตามระดับความรู้ภาษาจีนและความจำเป็นของแต่ละระดับชั้นอีกด้วย เช่น ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวิชาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน พื้นฐานอักษรจีน ระบบเสียงภาษาจีน พู่กันจีนพื้นฐาน ภาษาจีนพาเพลิน แต่ส่วนใหญ่จะเป็นวิชาภาษาจีนเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่เป็นวิชาวัฒนธรรมจีนและวิชา HSK ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวิชาภาษาจีนเพื่อการศึกษาต่อและอาชีพ วิชาไวยากรณ์ภาษาจีน วิชาภาษาจีนประยุกต์ วิชาประวัติศาสตร์จีน วิชาภาษาจีนแบบเข้ม วิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว แต่ส่วนใหญ่จะเป็นวิชาวัฒนธรรมจีน วิชาเตรียมสอบ HSK และวิชาติว PAT 7.4 เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

สำหรับจำนวนคาบเรียนภาษาจีนของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน) จากการสำรวจ พบว่า โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่มีวิชาภาษาจีนจำนวน 5 คาบขึ้นไปต่อสัปดาห์ ทุกระดับชั้น ซึ่งถือเป็นจำนวนคาบเรียนที่ค่อนข้างมากสำหรับการเรียนในแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน มีจำนวนคาบเรียนภาษาจีนสูงสุดอยู่ที่ 10 คาบ ต่อสัปดาห์ ในโรงเรียนทุกประเภทและทุกระดับชั้น รองลงมา คือ จำนวน 3-4 คาบ ต่อสัปดาห์ ซึ่งถือเป็นจำนวนคาบเรียน ในระดับปานกลาง แต่ที่น่าสังเกต คือ โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนจำนวนหนึ่งที่จำนวนคาบเรียนภาษาจีนในระดับน้อย หรือจำนวน 1-2 คาบ ต่อสัปดาห์ ในทุกระดับชั้น ซึ่งไม่เพียงพอต่อการเรียนเป็นแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า ปัจจุบันนี้มีแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความหลากหลายมาก เช่น แผนการเรียนศิลป์ภาษาไทย-จีน แผนการเรียนศิลป์ภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน แผนการเรียนศิลป์ภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน-คณิตศาสตร์ ซึ่งไม่ใช่ศิลป์ภาษาจีนล้วน ๆ ดังนั้น จึงทำให้มีจำนวนคาบเรียนภาษาจีนไม่มาก เนื่องจากต้องเน้นเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย

สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน) พบว่า โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนที่เปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียน โดยจัดทั้งกิจกรรมตามเทศกาลของจีนและกิจกรรมการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน โรงเรียนรัฐบาลมีสัดส่วนร้อยละ 46 ส่วนโรงเรียนเอกชนมีสัดส่วนร้อยละ 39 รองลงมา คือ จัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน ในส่วนของโรงเรียนจีน ส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมตามเทศกาลของจีน กิจกรรม การแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67 สำหรับกิจกรรมอื่น ๆ ที่ระบุไว้ เช่น ค่ายภาษาจีน ชุมนุมภาษาจีน ค่ายติวสอบ PAT ภาษาจีน การติวสอบ HSK ค่าย HSK และค่ายอาสาพัฒนาภาษาสัญจร เป็นต้น

สรุปได้ว่า โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐและเอกชนอย่างน้อยร้อยละ 65 มีการเปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แตกต่างจากโรงเรียนจีนที่เปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนค่อนข้างน้อย แผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนของโรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่จะเน้นรายวิชาภาษาจีนพื้นฐานควบคู่กับวิชาทักษะทางภาษา ต้องเรียน 5-10 คาบต่อสัปดาห์ และเมื่อระดับชั้นสูงขึ้นก็จะมีวิชาเฉพาะอื่น ๆ ที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้โรงเรียนทุกประเภทส่วนมากจะจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเสริมหลักสูตรให้นักเรียน

2.4.4 หลักสูตรและสาระการเรียนรู้

นอกจากจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอน รายวิชา การจัดหมวดหมู่รายวิชา จำนวนคาบเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรของแต่ละระดับชั้นแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ ต่อหลักสูตร คือ สาระการเรียนรู้ สำหรับสาระการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนระดับมัศึกษานั้น สามารถอ้างอิงได้จากมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการ และถูกกำหนดให้เป็นเนื้อหาหลักของการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา

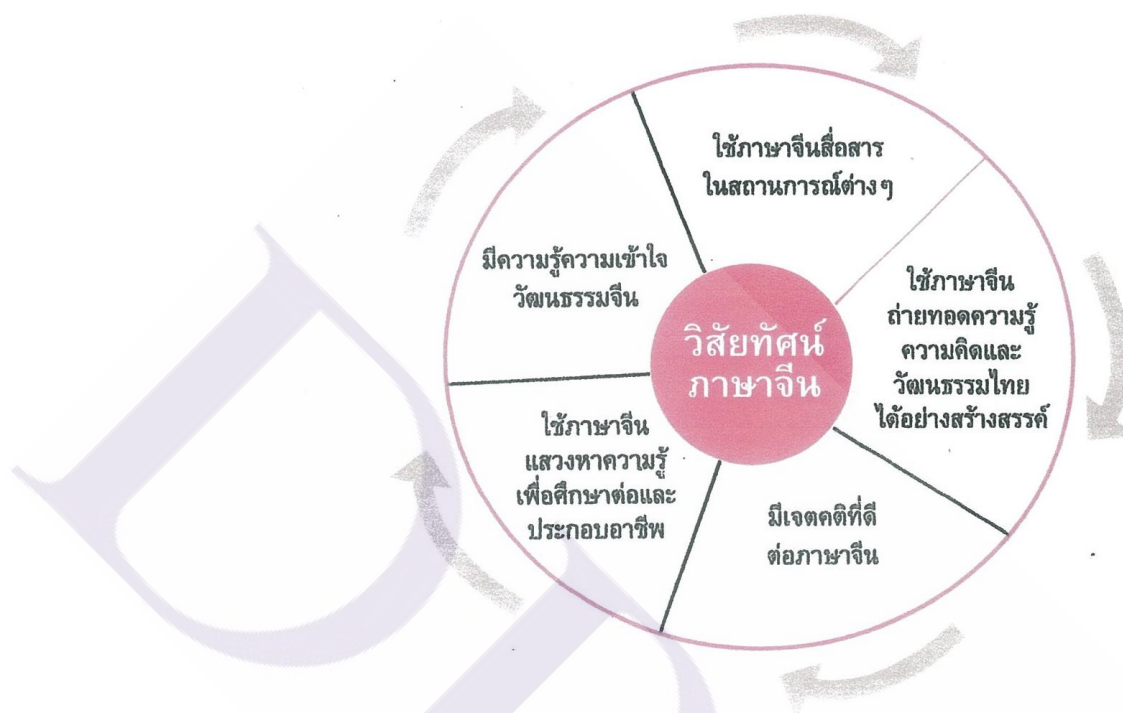
โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่มีการอ้างอิงมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คิดเป็นร้อยละ 89 ในโรงเรียนรัฐ ร้อยละ 85 ในโรงเรียนเอกชน และร้อยละ 63 ในโรงเรียนจีน ซึ่งรวมทั้งที่อ้างอิงทั้งหมดและอ้างอิงแค่บางส่วนมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่ได้ใช้อ้างอิงเลย สำหรับเหตุผลของโรงเรียนที่ไม่ได้ใช้อ้างอิง หรือใช้อ้างอิงเพียงบางส่วนนั้น มีความแตกต่างไปตามประเภทของโรงเรียน ในโรงเรียนรัฐบาล เห็นว่าเป็นเพราะสาระการเรียนรู้ยากและมีเวลาเรียนไม่พอ ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมา คือ สาระการเรียนรู้ยากเกินไป ร้อยละ 28 ในโรงเรียนเอกชนเห็นว่าเป็นเพราะสาระการเรียนรู้ยาก และมีเวลาเรียนไม่พอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมา คือ ไม่มีตำราที่ควบคู่กับมาตรฐาน

ตัวชี้วัด ร้อยละ 37 ส่วนโรงเรียนจีน เห็นว่าเป็นเพราะนำไปประยุกต์ใช้ได้ยาก และไม่มีตำราที่ควบคู่กับมาตรฐานตัวชี้วัด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45 เท่ากัน จะเห็นได้ว่าโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนให้เหตุผลมากที่สุดเหมือนกันว่า สาธารณการเรียนรู้ยากและเวลาเรียนไม่เพียงพอ ในขณะที่โรงเรียนจีนกลับไม่มีปัญหาในด้านนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจข้างต้นในเรื่องจำนวนคาบเรียนของโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนที่น้อยกว่าโรงเรียนจีน นอกจากนี้ ยังมีเหตุผลอื่น ๆ จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม เช่น เนื่องจากการเปิดเป็นวิชาภาษาจีนเพิ่มเติมจึงไม่ได้ใช้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งจัดทำขึ้นเฉพาะสำหรับรายวิชาภาษาจีนพื้นฐาน โดยให้เหตุผลว่านักเรียนไม่มีพื้นฐานมาก่อนและระดับความรู้ของนักเรียนในชั้นเรียนไม่เท่ากัน ยิ่งไปกว่านั้น พบว่า โรงเรียนบางแห่งไม่ทราบว่า มีมาตรฐานตัวชี้วัดและสาธารณการเรียนรู้ด้านภาษาจีน

เนื่องจากโรงเรียนบางแห่งไม่ได้อ้างอิงมาตรฐานตัวชี้วัด และสาธารณการเรียนรู้หรืออ้างอิงแค่บางส่วน ดังนั้น จึงมีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนของตนเองเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน จากผลสำรวจ พบว่า มากกว่าร้อยละ 60 ของโรงเรียนทุกประเภทไม่มีหลักสูตรภาษาจีนของตนเอง แต่โรงเรียนทุกประเภทที่มีหลักสูตรภาษาจีนของตนเองนั้นส่วนใหญ่จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนจริงของแต่ละโรงเรียน เนื่องจากมาตรฐานตัวชี้วัดและสาธารณการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนจริง

ในส่วนของเกณฑ์ในการวัดความรู้ภาษาจีนของนักเรียน โรงเรียนทุกประเภทใช้ตัวชี้วัดในมาตรฐานตัวชี้วัด และสาธารณการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการวัดความรู้ภาษาจีนของนักเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61 ในโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 52 ในโรงเรียนเอกชน และร้อยละ 45 ในโรงเรียนจีน สำหรับโรงเรียนจีน ยังใช้การสอบ YCT หรือ HSK เป็นเกณฑ์ในการวัดความรู้ภาษาจีน ซึ่งมีสัดส่วน ร้อยละ 45 ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ โรงเรียนรัฐบาลและเอกชนอีกจำนวนหนึ่ง ยังใช้เกณฑ์การวัดความรู้ที่กำหนดขึ้นเอง ร้อยละ 54 ในโรงเรียนรัฐบาล และร้อยละ 42 ในโรงเรียนเอกชน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น.56-58)

วิสัยทัศน์ภาษาจีน

ภาพที่ 2.3 วิสัยทัศน์ภาษาจีน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2556)

สำหรับสาระการเรียนรู้ในส่วนของตัวอักษรจีน ในมาตรฐานตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ไม่ได้กำหนดเรื่องจำนวน และประเภทของตัวอักษรจีนไว้ แต่มีการกำหนดเฉพาะจำนวน คำศัพท์ในแต่ละระดับชั้นเท่านั้น ดังนั้น จึงมีการสำรวจว่าโรงเรียนมีการกำหนดจำนวนตัวอักษรจีน ในแต่ละระดับชั้น และประเภทของตัวอักษรจีนหรือไม่ จากผลสำรวจ พบว่า โรงเรียนทุกประเภท ส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดจำนวนตัวอักษรจีนในแต่ละระดับชั้น มีเพียงส่วนน้อยที่มีการกำหนด แต่ไม่ได้มีการระบุจำนวนในแบบสอบถามอย่างชัดเจน ในส่วนของประเภทของตัวอักษรจีน โรงเรียนรัฐบาลส่วนมากสอนเฉพาะอักษรตัวย่อ คิดเป็นร้อยละ 71 รองลงมา คือ สอนทั้งอักษรตัวเต็มและตัวย่อ ร้อยละ 14 มีส่วนน้อยที่สอนเฉพาะอักษรตัวเต็ม ในโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนจีนส่วนมาก สอนเฉพาะอักษรย่อเช่นกัน ร้อยละ 75 และร้อยละ 63 ตามลำดับ รองลงมา คือ สอนเฉพาะอักษรตัวเต็ม โดยมีสัดส่วนร้อยละ 15 และร้อยละ 37 ตามลำดับ

สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ค 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ค 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ค 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ค 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551)

สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เฉพาะภาษาจีน มีจุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและสามารถสื่อสารภาษาจีนขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแสดงออก สามารถใช้ภาษาจีนในการแสวงหาความรู้ ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวและวัฒนธรรมจีนเพื่อเข้าถึงปรัชญา วิถีคิด และวิถีชีวิตของชาวจีน สามารถเปรียบเทียบ และถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทย-จีนด้วยภาษาจีนอย่างสร้างสรรค์ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาจีน ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว สาระสำคัญของการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงประกอบด้วย

1. การใช้ภาษาจีนในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การแสดงออก แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ สรุปลความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2. การใช้ภาษาจีนตามแบบแผนและวัฒนธรรมจีน รู้และเข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของจีนกับของไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. การใช้ภาษาจีนในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. การใช้ภาษาจีนในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ภาษาจีนจัดเป็นภาษาต่างประเทศในจำนวนหลายภาษาที่หลักสูตรกำหนดให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีระดับความพร้อมและจุดเน้นการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนแตกต่างกัน จำนวนผู้เรียนและจำนวนคาบเรียนในแต่ละระดับชั้น และในแต่ละโรงเรียน ก็แตกต่างกัน บางแห่งอาจมาก บางแห่งอาจน้อย ขึ้นอยู่กับความพร้อมและจุดเน้นของโรงเรียน จากสภาพการณ์ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงออกแบบหลักสูตรภาษาจีนให้สอดคล้องและเอื้ออำนวยต่อสถานการณ์ ดังกล่าว รวม 3 หลักสูตร ได้แก่

1. หลักสูตรภาษาจีนต่อเนื่อง 12 ปี สำหรับการเรียนต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. หลักสูตรภาษาจีน 6 ปี สำหรับการเริ่มเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และต่อเนื่องจนถึงชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6
3. หลักสูตรภาษาจีน 3 ปี สำหรับการเริ่มเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

เนื้อหาสาระสำหรับการเรียนรู้ภาษาจีนมีรายละเอียดสังเขป ดังผังมโนทัศน์ในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยกำหนดขอบข่ายการเรียนรู้เป็นรายปี เพื่อให้โรงเรียนได้พัฒนาผู้เรียนให้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะการสื่อสารภาษา และความเข้าใจในวัฒนธรรมจีน ตามระดับวัยของผู้เรียน ซึ่งซับซ้อนขึ้น ทั้งแนวกว้างและแนวลึก และมีความหลากหลายที่ครอบคลุมสาระตามผังมโนทัศน์ รวมทั้งเป็นไปตามหลักการและมาตรฐานสากลของการเรียนรู้ภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2556)

ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้ภาษาจีน

ภาพที่ 2.4 ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้ภาษาจีน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2556)

2.4.5 สื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

สื่อการเรียนการสอนถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ผู้สอนวางไว้ สื่อการเรียนการสอนนับว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการเรียนการสอน เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียนรู้ ในปัจจุบัน สื่อการเรียนการ

สอนมีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างมาก และมีให้เลือกมากมายหลายประเภท เช่น หนังสือและตำราที่เป็นสื่อการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม หรือจะเป็น ซีดี วีซีดี ดีวีดี คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ และยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน) โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนมีลักษณะการใช้แบบเรียนที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การใช้แบบเรียนหลายเล่มควบคู่กันมีสัดส่วนมากที่สุด จำนวน ร้อยละ 30 และ 39 ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนส่วนใหญ่มีรายวิชาที่หลากหลายทั้งวิชาพื้นฐาน วิชาทักษะทางภาษา และวิชาเฉพาะอื่น ๆ ประกอบกับจำนวนคาบเรียนที่ค่อนข้างมาก ดังนั้น จึงต้องเลือกใช้แบบเรียนหลายเล่มควบคู่กัน รองลงมา คือ ใช้แบบเรียน “สัมพันธ์ภาษาจีน” เล่มเดียว ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 21 และ 12 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนบางแห่งที่ใช้แบบเรียนที่เรียบเรียงเอง เช่น เอกสารประกอบการสอน รายวิชา HSK และ PAT ที่คัดมาจากหนังสือตรวจสอบหลาย ๆ เล่ม ส่วนแบบเรียนอื่น ๆ เช่น ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร สำนักพิมพ์เอมพันธ์ เรียนภาษาให้สนุก สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์ และแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานที่ผลิตเอง ส่วนโรงเรียนเอกชนจะใช้หนังสือเรียนภาษาจีนในเครือมูลนิธิ เซนต์คาเบรียลและตำราเรียนของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง สำหรับโรงเรียนจีนส่วนใหญ่จะใช้แบบเรียนหลายเล่มควบคู่กันเช่นเดียวกับโรงเรียนรัฐและเอกชน ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 40

กล่าวโดยสรุป ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนการเรียนอื่น) นิยมใช้แบบเรียน “สัมพันธ์ภาษาจีน” เป็นหลัก เนื่องจากส่วนใหญ่เน้นวิชาภาษาจีนพื้นฐานและมีคาบเรียนไม่มาก แต่แผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนส่วนใหญ่จะเลือกใช้แบบเรียนหลายเล่มควบคู่กัน เนื่องจากมีรายวิชาและจำนวนคาบเรียนค่อนข้างมาก สำหรับโรงเรียนจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีการเลือกใช้แบบเรียนที่แตกต่างกันไปตามแต่ละโรงเรียน ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน ส่วนใหญ่จะเลือกใช้แบบเรียนหลายเล่มควบคู่กัน เช่นเดียวกับโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน

นอกจากแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนแล้ว ยังมีการสำรวจเรื่องสื่อการเรียนการสอนเสริม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา และหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด ในส่วนของสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นคำถามที่ตอบได้หลายตัวเลือกจากผลสำรวจ พบว่า ในโรงเรียนแต่ละประเภท มีโรงเรียนที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ละชนิดในการเรียนการสอนภาษาจีนจำนวนครั้งหนึ่งหรือมากกว่าครั้ง แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนส่วนมากมีการนำเอาสื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ละชนิดมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน สำหรับสื่ออื่น ๆ

ที่มีการระบุเพิ่มเติมนั้น ไม่นับเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น บัตรคำ บัตรภาพ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ในส่วนของห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน โรงเรียนรัฐที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาสำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนมีอยู่เพียงร้อยละ 39 เช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชน ซึ่งมีเพียงร้อยละ 38 ในขณะที่โรงเรียนจีนส่วนใหญ่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาสำหรับภาษาจีนโดยเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ 63 จะเห็นได้ว่ายังมีโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนอีกจำนวนมาก ที่ยังขาดห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งตรงกับผลการสำรวจของ สุวรรณ เลียงศิริฤทธาวร (2556) ที่พบว่าโรงเรียนสอนภาษาจีนในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งยังคงมีปัญหาขาดห้องปฏิบัติการทางภาษา

สำหรับหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด จากผลสำรวจ พบว่า ในโรงเรียนแต่ละประเภท ส่วนมากจะมีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนจำนวนเพียงพอในห้องสมุด โดยเฉพาะโรงเรียนจีนที่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุดทุกโรงเรียน ซึ่งแตกต่างจากผลการสำรวจก่อนหน้านี้ของ ลี ชุน (2550) มุจรินทร์ หวง (2551) พวงพร แซ่คู (2553) และชานชานเป่า (2555) ที่พบว่า กลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนที่สำรวจยังคงขาดหนังสืออ่านประกอบหรือมีแต่ไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม จากตารางจะเห็นว่ายังมีโรงเรียนรัฐบาลอีกเกือบครึ่งหนึ่งที่ไม่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด

สรุปได้ว่า โรงเรียนส่วนมากมีความพร้อมในด้านสื่อการเรียนการสอนเสริม ซึ่งจะเห็นได้จากการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอนภาษาจีนค่อนข้างมาก และส่วนใหญ่ มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด อย่างไรก็ตาม โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ยังคงขาดห้องปฏิบัติทางภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน และมีอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น.59-63)

2.4.6 ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

แม้ปัจจุบันได้เกิดกระแสความนิยมในการเรียนภาษาจีน โดยมีจำนวนผู้เรียนภาษาจีนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศไทย จะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการส่งเสริมและการให้ความสำคัญต่อภาษาจีนของหน่วยงานด้านการศึกษาของไทย และแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการที่สำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย รวมถึงบทบาทของภาษาจีนที่สูงขึ้นในหมู่ชาวไทย แต่สิ่งเหล่านี้กลับไม่ได้เป็นตัวชี้วัดคุณภาพของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย แต่อย่างใด ปัจจุบันหลายหน่วยงานมุ่งเน้นความสำคัญไปที่จำนวนของผู้เรียนภาษาจีนมากกว่าการพัฒนาผู้สอนภาษาจีน ทำให้ขาดแคลนผู้สอนภาษาจีน จนต้องพึ่งพาคณาจารย์อาสาสมัครชาวจีนจำนวนมาก โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา อีกทั้งยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพของผู้สอน

ภาษาจีนเท่าที่ควร ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาในด้านคุณภาพของการเรียนการสอนภาษาจีน และคุณภาพของผู้เรียนภาษาจีน ซึ่งไม่ควรมองข้ามในเรื่องการพัฒนาผู้สอนภาษาจีน เนื่องจากผู้สอนภาษาจีนเป็นกลไกสำคัญอีกกลไกหนึ่งที่มีผลต่อการขับเคลื่อน และการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน

2.4.7 ผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

ในด้านผู้เรียน เนื่องจากนักเรียนที่เรียนภาษาจีนในแต่ละโรงเรียนมีจำนวนมาก และมีความหลากหลาย จากการสำรวจของสภาการศึกษา พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่มีพื้นฐานภาษาจีนแตกต่างกัน สำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนบางคนมีพื้นฐานมาก่อน และบางคนก็ไม่มีพื้นฐานมาเลย โดยในโรงเรียนรัฐบาลมีสัดส่วนร้อยละ 58 โรงเรียนเอกชน ร้อยละ 86 และโรงเรียนจีน ร้อยละ 63 แต่เมื่อแยกตามประเภทของโรงเรียน พบว่า นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีน มีสัดส่วนที่ค่อนข้างมาก ร้อยละ 39 ในทางกลับกัน นักเรียนในโรงเรียนจีนที่มีพื้นฐานภาษาจีน มีสัดส่วนค่อนข้างมาก ร้อยละ 25 สำหรับการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาข้อมูลพื้นฐานภาษาจีนของนักเรียน พบว่า หลายโรงเรียนประสบปัญหา นักเรียนมีความรู้ภาษาจีนไม่เท่ากัน ทำให้ยากต่อการจัดการเรียนการสอน แต่จากการสำรวจ พบว่า โรงเรียนรัฐบาลเลือกจัดการเรียนการสอน โดยเริ่มต้นเรียนจากพื้นฐานใหม่มากกว่าการเรียนต่อเนื่องจากระดับประถมศึกษา โรงเรียนต้องคำนึงถึงนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนเป็นหลัก เนื่องจากมีสัดส่วนมากกว่า ในขณะที่โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนจีนนักเรียนที่มีพื้นฐานแตกต่างกันก็มีสัดส่วนค่อนข้างมากเช่นกัน แต่ด้วยสาเหตุที่โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนจีนส่วนใหญ่มีการเปิดสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา ประกอบกับมีหลักสูตรที่ต่อเนื่องมาจากระดับประถมศึกษา ดังนั้น จึงเลือกจัดการเรียนการสอนต่อเนื่องจากระดับศึกษามากกว่าเริ่มต้นเรียนจากพื้นฐานใหม่ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการเรียนการสอนส่วนนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐาน อาจจะใช้วิธีให้เรียนเพิ่มเติม

จากการสำรวจขนาดชั้นเรียนภาษาจีน จากการสำรวจ พบว่า ในโรงเรียนรัฐบาลชั้นเรียนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนมากมีนักเรียน 30-40 คนต่อห้อง คิดเป็นร้อยละ 42 ในโรงเรียนเอกชน ชั้นเรียนภาษาจีนส่วนมากมีนักเรียน 20-30 คนต่อห้อง คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาคือมีนักเรียน 30-40 คนต่อห้อง คิดเป็นร้อยละ 31 ซึ่งมีสัดส่วนไม่ต่างกันมาก สำหรับโรงเรียนจีน ชั้นเรียนภาษาจีนส่วนมากมีนักเรียน 20-30 คนต่อห้อง เช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมถือว่าขนาดของชั้นเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับกลางและเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับมติที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา ครั้งที่ 5/2558 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2558 ที่เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ ปรับลดขนาดชั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้อยู่ที่ 40 คน

ต่อห้องเรียน อย่างไรก็ตาม สำหรับการเรียนภาษาซึ่งต้องมีการฝึกทักษะค่อนข้างมาก จำนวนนักเรียน 30-40 คน ต่อห้องก็ยังถือว่าใหญ่สำหรับการเรียนภาษา ทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะน้อยลง แต่เนื่องจากขนาดชั้นเรียนดังกล่าวเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดอยู่แล้ว ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องปรับลดขนาดชั้นเรียน แต่สามารถใช้วิธีเพิ่มจำนวนชั่วโมงเรียนแทน โดยเฉพาะ โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ที่ส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงเรียนเพียง 1-2 คาบต่อสัปดาห์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้ ยังพบว่า ประมาณ 1 ส่วน 4 ของโรงเรียนแต่ละประเภทมีนักเรียน 40-50 คน ต่อห้อง ซึ่งถือว่าเป็นขนาดชั้นเรียนที่ค่อนข้างใหญ่และต้องปรับลดขนาดภายในเวลา 5 ปีตามที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

กล่าวโดยสรุป สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนรัฐบาล ส่วนใหญ่มีนักเรียนที่เลือกเรียนภาษาจีนเกินกว่าครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งมีทั้งคนที่เคยเรียน และที่ไม่เคยเรียนมาก่อน การจัดการเรียนการสอนส่วนมากจัดให้เริ่มต้นเรียนจากพื้นฐานใหม่ โดยมีขนาดชั้นเรียน 30-40 คน ต่อห้อง ในโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่จัดภาษาจีนเป็นรายวิชาบังคับ ในกรณีที่เป็นวิชาเลือก จะมีนักเรียนที่เลือกเรียนเกินกว่าครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมด แต่การจัดการเรียนการสอนส่วนมากจัดให้เรียนต่อเนื่องจากระดับประถมศึกษา และจัดให้นักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานมาก่อนได้เรียนเพิ่มเติม โดยมีขนาดชั้นเรียน 20-30 คนต่อห้อง สำหรับ โรงเรียนจีนจัดภาษาจีนเป็นวิชาบังคับทั้งหมด ส่วนมากจัดให้เรียนต่อเนื่องจากระดับประถมศึกษา โดยมีขนาดชั้นเรียน 20-30 คนต่อห้องเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชน

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียน ศิลปะ-ภาษาจีน พบว่า โรงเรียนทุกประเภทส่วนมากจะรับนักเรียนแผนการเรียนศิลปะ-ภาษาจีน ทั้งที่มีพื้นฐานภาษาจีนและไม่มีพื้นฐานภาษาจีน โดยในโรงเรียนรัฐบาลมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 71 โรงเรียนเอกชน ร้อยละ 79 และโรงเรียนจีน ร้อยละ 100 แต่เมื่อแยกดูตามประเภทของโรงเรียนพบว่า ในโรงเรียนรัฐบาล จำนวนโรงเรียนที่รับเฉพาะนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 19 และโรงเรียนที่รับเฉพาะนักเรียนที่มีพื้นฐานมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 10 ในขณะที่ในโรงเรียนเอกชน จำนวนโรงเรียนที่รับเฉพาะนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 4 และโรงเรียนที่รับเฉพาะนักเรียนที่มีพื้นฐานมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 18 แสดงว่าโรงเรียนรัฐบาลจะมีนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีนมากกว่าในโรงเรียนเอกชน ส่วนโรงเรียนจีนจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานภาษาจีน มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่มีพื้นฐานมาก่อน สำหรับการจัดการเรียนการสอน จากการสำรวจ พบว่า โรงเรียนรัฐบาลจะเลือกจัดการเรียนการสอนโดยเริ่มต้นเรียนจากพื้นฐานใหม่มากกว่าการเรียนต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะมีสัดส่วนของนักเรียนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน และมีนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานมาก่อนจำนวนมาก แต่สำหรับโรงเรียน

เอกชนและโรงเรียนจีนสัดส่วนของโรงเรียนที่นักเรียนมีพื้นฐานแตกต่างกันก็ค่อนข้างมากเช่นกัน และส่วนมากจะเลือกจัดการเรียนการสอนโดยเรียนต่อ เนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากกว่า เริ่มต้นเรียนจากพื้นฐานใหม่ เนื่องจากนักเรียนจำนวนมากมีความรู้ภาษาจีนมาก่อนแล้ว สำหรับนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมาก่อน จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ทางโรงเรียนส่วนใหญ่ จัดชั้นเรียนพิเศษให้นักเรียนกลุ่มนี้ต่างหาก หรืออาจจะให้นักเรียนกลุ่มนี้เรียนเสริมนอกเวลา สำหรับโรงเรียนจีนเนื่องจากมีครูสอนภาษาจีนจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีชั้นเรียนที่เปิดตามระดับ ความรู้ภาษาจีนจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนจัดให้นักเรียนกลุ่มนี้เรียนในชั้นเรียนที่ตรงกับระดับความรู้ ของตนเอง

ในส่วนของจำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนสามารถดูได้จาก จำนวนห้องเรียนและขนาดชั้นเรียน จากผลการสำรวจ พบว่า จำนวนห้องเรียนแผนการเรียนศิลป์ ภาษาจีนในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนมีตั้งแต่ 1-4 ห้อง โดยโรงเรียนที่มีแผนการเรียน ศิลป์ภาษาจีน 1 ห้อง และ 2 ห้องมีสัดส่วนค่อนข้างมาก แต่โรงเรียนที่มีมากกว่า 2 ห้อง มีจำนวน น้อย จึงรวมเป็นกลุ่มเดียวกันเมื่อแยกดูเป็นรายกลุ่ม พบว่า โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ที่เปิดแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน เพียงแค่ 1 ห้อง มีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63 และ 79 ตามลำดับ รองลงมาคือเปิด 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 23 และ 14 ตามลำดับ ส่วน โรงเรียนจีนที่มี ห้องเรียนแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนมากที่สุดเพียง 2 ห้อง แต่ส่วนใหญ่มีเพียง 1 ห้อง คิดเป็น ร้อยละ 75

สำหรับขนาดชั้นเรียนของแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน จากการสำรวจ พบว่า มีลักษณะ คล้ายกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวคือ ในโรงเรียนรัฐบาล ส่วนมากมีนักเรียน 30-40 คนต่อ ห้อง คิดเป็นร้อยละ 39 ในโรงเรียนเอกชน ส่วนมากมีนักเรียน 20-30 คนต่อห้อง คิดเป็นร้อยละ 45 ส่วนโรงเรียนจีน ส่วนมากมีนักเรียน 30-40 คนต่อห้อง คิดเป็นร้อยละ 75 โดยภาพรวมมากกว่า ครึ่งหนึ่งของโรงเรียนทุกประเภทมีขนาดชั้นเรียนอยู่ในระดับกลางและเล็ก ซึ่งเป็นไปตามที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนส่วนน้อยยังมีจำนวนนักเรียน 40-50 คนต่อห้อง ซึ่งอาจจะต้องปรับลดขนาดหรือแบ่งห้องเรียนให้มีขนาดเล็กลงในอนาคต

กล่าวโดยสรุป สำหรับแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล ส่วนใหญ่เปิดรับนักเรียนทั้งที่มีพื้นฐานภาษาจีนและไม่มีพื้นฐานภาษาจีน จำนวน 1 ห้อง ห้องละ 30-40 คน โดยจัดให้เริ่มต้นเรียนจากพื้นฐานใหม่ ในโรงเรียนเอกชน ส่วนมากเปิดรับนักเรียนทั้งที่มีพื้นฐานภาษาจีนและไม่มีพื้นฐานภาษาจีน จำนวน 1 ห้อง แต่ขนาดชั้นเรียนห้องละ 20-30 คน และจัดให้เรียนต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับ โรงเรียนจีน ทุกแห่งจะเปิดรับนักเรียนทั้งที่มีพื้นฐานภาษาจีนและไม่มีพื้นฐานภาษาจีน

จำนวน 1 ห้อง ห้องละ 30-40 คน ซึ่งจัดให้เรียนต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนจีนจะมีการจัดชั้นเรียนพิเศษให้แก่กลุ่มผู้ที่ไม่มีความรู้ภาษาจีน เพื่อเรียนเสริม และปรับพื้นฐาน

ส่วนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนการเรียนอื่น) พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ได้เลือกเรียนแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน แต่โรงเรียนจัดให้เรียนภาษาจีนนั้น ส่วนใหญ่มีพื้นฐานภาษาจีนแตกต่างกัน บางคนมีพื้นฐานมาก่อน บางคนไม่มีพื้นฐานมาก่อนเลย โดยมีสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงในโรงเรียนทุกประเภท ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน คิดเป็นร้อยละ 68 และ 70 ตามลำดับ รองลงมา คือ นักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 25 และ 20 ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนจีน ร้อยละ 100 เนื่องจากมีเพียงแห่งเดียว สำหรับการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาข้อมูลพื้นฐานภาษาจีนของนักเรียน พบว่า หลายโรงเรียนประสบปัญหาว่านักเรียนมีพื้นฐานบ้าง ไม่มีพื้นฐานบ้างเช่นเดียวกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งทำให้ยากต่อการจัดการเรียนการสอน แต่จากการสำรวจ พบว่า โรงเรียนทุกประเภทจะเลือกจัดการเรียนการสอน โดยเริ่มต้นเรียนจากพื้นฐานใหม่มากกว่าการเรียนต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า เป็นเพราะภาษาจีนสำหรับแผนการเรียนอื่นนั้นเป็นเพียงรายวิชาเพิ่มเติม ประกอบกับมีนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานค่อนข้างมากในโรงเรียนทุกประเภท ดังนั้น จึงต้องคำนึงถึงนักเรียนในกลุ่มนี้

ในส่วนของจำนวนนักเรียน พบว่า ในจำนวนโรงเรียนรัฐบาลที่จัดรายวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือก ส่วนใหญ่มักมีนักเรียนเลือกเรียนภาษาจีนมากกว่าครึ่งของนักเรียนทั้งหมดในช่วงชั้นนี้ ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 55 ในขณะที่โรงเรียนเอกชนส่วนมากจัดรายวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ แต่สำหรับโรงเรียนที่จัดรายวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือก มีนักเรียนเลือกเรียนภาษาจีนน้อยกว่าครึ่งของนักเรียนทั้งหมดในช่วงชั้นนี้ ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนโรงเรียนจีน จัดรายวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับทุกแห่ง

จากการสำรวจขนาดชั้นเรียนภาษาจีน จากการสำรวจ พบว่า ในโรงเรียนรัฐบาล ชั้นเรียนภาษาจีนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ได้เลือกเรียนแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีนส่วนมากมีนักเรียน 30-40 คนต่อห้อง คิดเป็นร้อยละ 43 ในโรงเรียนเอกชน ชั้นเรียนภาษาจีน ส่วนมากมีนักเรียน 20-30 คนต่อห้อง คิดเป็นร้อยละ 60 สำหรับโรงเรียนจีน ชั้นเรียนภาษาจีนของโรงเรียนทุกแห่งมีนักเรียน 30-40 คนต่อห้อง แต่โดยรวมถือว่าขนาดของชั้นเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับกลางและเล็ก ซึ่งสอดคล้องตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

กล่าวโดยสรุป สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ได้เลือกเรียนแผนการเรียนศิลป์ภาษาจีน ในโรงเรียนรัฐบาล ส่วนใหญ่มีนักเรียนที่เลือกเรียนภาษาจีนเกินกว่าครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งมีทั้งผู้ที่เคยเรียนและที่ไม่เคยเรียนมาก่อน การจัดการเรียนการสอนส่วนมากจัดให้เริ่มต้นเรียนจากพื้นฐานใหม่ โดยมีขนาดชั้นเรียน 30-40 คนต่อห้อง ในโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่จัดภาษาจีนเป็นรายวิชาบังคับ ในกรณีที่เป็นวิชาเลือก มีนักเรียนที่เลือกเรียนน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมด และการจัดการเรียนการสอนส่วนมากจัดให้เริ่มต้นเรียนจากพื้นฐานใหม่ โดยมีขนาดชั้นเรียน 20-30 คนต่อห้อง สำหรับโรงเรียนจีนจัดภาษาจีนเป็นวิชาบังคับทั้งหมด และจัดให้เริ่มต้นเรียนจากพื้นฐานใหม่ทั้งหมด โดยมีขนาดชั้นเรียน 30-40 คนต่อห้อง

2.4.8 ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา

แม้ว่าการเรียนการสอนภาษาจีนใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยจะมีมานานแล้ว แต่หลายโรงเรียนเพิ่งจะตื่นตัวและเปิดสอนภาษาจีนอย่างจริงจังในแต่ละช่วงชั้นในช่วง 10-20 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากความสำคัญของภาษาจีนที่เพิ่มสูงขึ้นในเวทีโลก ในขณะที่หลายโรงเรียนยังคงประสบปัญหาความไม่พร้อมในหลาย ๆ ด้านภายในโรงเรียน เช่น การบริหารจัดการ ครูผู้สอน การเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น ดังนั้นความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อช่วยเหลือ ฟังพา และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และทรัพยากรระหว่างกัน ถือเป็นอีกส่วนที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

จากการสำรวจ พบว่า โรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่มีความร่วมมือในด้านการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานอื่น โดยในโรงเรียนรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 85 โรงเรียนเอกชน คิดเป็นร้อยละ 66 ส่วนโรงเรียนจีนมีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทุกแห่ง แต่ยังมีโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชนอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่มีความร่วมมือในด้านการเรียนการสอนภาษาจีนจากหน่วยงานอื่น

สำหรับโรงเรียนที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ส่วนมากมีความร่วมมือกับทั้งหน่วยงานของประเทศไทยและหน่วยงานของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน หน่วยงานของประเทศไทยประกอบไปด้วยโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย และบริษัทเอกชนของประเทศไทย สำหรับหน่วยงานของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนประกอบไปด้วยสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และบริษัทเอกชนของจีน ในส่วนความร่วมมือกับหน่วยงานของประเทศไทย จากผลการสำรวจ พบว่า โรงเรียนรัฐบาลมีความร่วมมือกับโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75

ซึ่งเป็นผลมาจากการกำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนปี พ.ศ. 2549-2553 ที่ส่งเสริมการจัดตั้งโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อช่วยเหลือพึ่งพากันในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน รองลงมา คือ ความร่วมมือกับโรงเรียนในระดับเดียวกัน และมหาวิทยาลัย ตามลำดับ มีเพียงส่วนน้อยที่มีความร่วมมือกับบริษัทเอกชน สำหรับหน่วยงานอื่นที่มีการระบุไว้ เช่น เทศบาลประจำตำบล สมาคมจีน และโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ส่วนโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนจีนมีความร่วมมือกับโรงเรียนระดับเดียวกันมากที่สุด รองลงมา คือ มหาวิทยาลัย และบริษัทเอกชน โดยมีความร่วมมือกับโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ค่อนข้างน้อย สำหรับหน่วยงานอื่นที่มีการระบุไว้ เช่น โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ และสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ถึงแม้ว่าโรงเรียนรัฐบาลส่วนมากจะมีความร่วมมือกับโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน แต่แท้ที่จริงแล้ว คือ โรงเรียนในระดับเดียวกันที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และได้รับการจัดตั้งขึ้นมาเป็นโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการเรียนการสอนภาษาจีนนั่นเอง ซึ่งก็มีลักษณะคล้ายกับโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนจีนที่ส่วนใหญ่ มีความร่วมมือกับโรงเรียนระดับเดียวกันค่อนข้างมาก เพียงแต่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชนส่วนมากจะมีลักษณะเป็นโรงเรียนในเครือ ซึ่งมีความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนในเครือไม่ได้มีการจัดตั้งเป็นโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน เหมือนโรงเรียนรัฐบาล ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น โรงเรียนทุกประเภทจึงถือว่า มีความร่วมมือกับโรงเรียนในระดับเดียวกันและในกลุ่มโรงเรียนประเภทเดียวกัน

ส่วนความร่วมมือกับหน่วยงานของจีน พบว่า โรงเรียนทุกประเภทมีความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื้อ และสถาบันขงจื้อ ในสัดส่วนที่สูงมาก โดยเฉพาะในโรงเรียนจีน แสดงให้เห็นว่าสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนและสถาบันขงจื้อ มีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย แท้ที่จริงแล้ว ห้องเรียนและสถาบันขงจื้อถือเป็นหน่วยงาน ดังนั้น การร่วมมือกับห้องเรียนขงจื้อและสถาบันขงจื้อก็เท่ากับร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) แต่เนื่องจากในประเทศไทยมีห้องเรียนขงจื้อและสถาบันขงจื้ออยู่จำนวนมาก และกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค สามารถให้การช่วยเหลือและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนแก่โรงเรียนที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน ซึ่งมีความใกล้ชิดกับโรงเรียนในแต่ละท้องถิ่นมากกว่าสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ที่มีสำนักงานในกรุงเทพฯ เท่านั้น ดังนั้น จึงต้องแยกออกมา เพื่อให้เห็นความแตกต่างของหน่วยงานใหญ่และหน่วยงานย่อย แต่จากผลในตารางข้างต้น พบว่า

มีสัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนัก แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนทุกประเภทมีความร่วมมือกับทั้งสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื้อ และสถาบันขงจื้อเหมือนกัน รองลงมาคือความร่วมมือกับโรงเรียนระดับเดียวกันในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น การจับคู่เป็นโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องกับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น สำหรับหน่วยงานอื่นที่มีการระบุไว้ เช่น มหาวิทยาลัย Jimei มหาวิทยาลัย Yunnan Normal และมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่สัดส่วนค่อนข้างน้อย

นอกจากการสำรวจหน่วยงานที่มีความร่วมมือด้วยแล้ว ยังมีการสำรวจการสนับสนุนที่ได้รับจากหน่วยงานของไทยและจีน เพื่อศึกษาว่าได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นในด้านใดบ้าง ผลสำรวจ พบว่า โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายในประเทศในด้านสื่อการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 และ 48 ตามลำดับ เช่น ได้รับการสนับสนุนหรือการแนะนำสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน รวมทั้งหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รองลงมา คือ ด้านผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 55 และ 37 ตามลำดับ เช่น ได้รับการสนับสนุนผู้สอนและการจัดอบรมครูสอนภาษาจีน ส่วนอีกด้านที่มีสัดส่วนรองลงมาคือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 36 และ 22 ตามลำดับ ซึ่งเป็นการสนับสนุนความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตร แสดงให้เห็นว่าความร่วมมือในด้านสื่อการสอน ผู้สอน และหลักสูตรของหน่วยงานไทยก็มีความเข้มแข็งในระดับหนึ่ง ในขณะที่ด้านผู้เรียนและด้านทุนการศึกษาได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของไทยค่อนข้างน้อย ส่วนโรงเรียนจีนมีสัดส่วนของการได้รับการสนับสนุนด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และสื่อการสอนจากหน่วยงานของประเทศไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน รองลงมาคือ ด้านผู้สอน ส่วนด้านผู้เรียนและทุนการศึกษาได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของประเทศไทยค่อนข้างน้อย เช่นเดียวกับโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน

สำหรับความร่วมมือกับหน่วยงานของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ การได้รับการสนับสนุนด้านผู้สอน เนื่องจากมีสัดส่วนมากที่สุดในโรงเรียนทุกประเภท ตัวเลขดังกล่าว สอดคล้องกับผลการสำรวจด้านผู้สอนข้างต้นที่พบว่า มีครูอาสาสมัครชาวจีนในสัดส่วนที่สูงมาก ซึ่งครูอาสาสมัครเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน HANBAN รองลงมา คือ ด้านสื่อการสอนและด้านทุนการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื้อสำหรับโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชน ด้านผู้เรียนและหลักสูตรการเรียนการสอนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนค่อนข้างน้อย ส่วนโรงเรียนจีน

ได้รับการสนับสนุนในทุก ๆ ด้านค่อนข้างมาก ยกเว้นด้านผู้เรียนเท่านั้นที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนค่อนข้างน้อย

กล่าวโดยสรุปโรงเรียนทุกประเภทส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น หากเป็นหน่วยงานของประเทศไทยจะเป็นความร่วมมือกับโรงเรียนในประเทศเดียวกัน แต่ต่างกันที่รูปแบบ ในส่วนของโรงเรียนรัฐบาลจะเป็นโรงเรียนศูนย์เครือข่ายๆ แต่โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนจีนเป็นโรงเรียนในเครือ และได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนด้านสื่อการสอน ผู้สอน และหลักสูตรการเรียนการสอน ค่อนข้างมาก ส่วนความร่วมมือและการสนับสนุนด้านผู้เรียนและทุนการศึกษามีค่อนข้างน้อย หากเป็นหน่วยงานของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนมีความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื้อ และสถาบันขงจื้อมากที่สุด และได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนด้านสื่อการสอน ผู้สอน และทุนการศึกษาค่อนข้างมาก ด้านความร่วมมือและการสนับสนุนด้านผู้เรียนและหลักสูตรมีค่อนข้างน้อย ส่วนโรงเรียนจีนได้รับการสนับสนุนในทุก ๆ ด้านจากหน่วยงานของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนค่อนข้างมาก เมื่อเทียบกับโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ยกเว้นด้านผู้เรียนเท่านั้นที่ได้รับการสนับสนุนค่อนข้างน้อย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น.125)

2.5 นโยบายของการเรียนการสอนภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการในประเทศไทย

สืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาจีนอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2556 จึงกำหนดนโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะทางภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของคนไทยในการแข่งขันในเวทีโลกและในวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2556 นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะนั้น ได้จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สอง (เฉพาะภาษาจีน) เพื่อระดมความคิดเห็นจากบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในภาพรวม โดยร่วมกันกำหนดแผนในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และได้ประกาศ “นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีน” สำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะ ในวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2557 สารสำคัญของนโยบายดังกล่าว มี 6 มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยให้เริ่มสอนภาษาจีนได้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (หรือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หากมีความพร้อม) การจัดการเรียนการสอนให้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนแต่ละระดับชั้นให้เหมาะกับวัย ศักยภาพ และความต้องการ โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ ให้ปรับจำนวนคาบเรียนและจำนวนนักเรียนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้โรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน จัดกิจกรรมค่ายภาษาแบบเข้มข้นสำหรับนักเรียน ระยะเวลา 3-4 สัปดาห์ อย่างน้อย 1 ครั้ง

มาตรการที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรภาษาจีน ให้พัฒนาหลักสูตรให้มีความต่อเนื่อง โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร และแนวทางการทำแผนการจัดการเรียนรู้อบรม รวมทั้งจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับส่งเสริมกลุ่มนักเรียนที่มีศักยภาพด้านภาษาจีน ให้ได้พัฒนาภาษาจีนมากยิ่งขึ้น

มาตรการที่ 3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน โดยให้ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ปรับเปลี่ยน พร้อมจัดทำคู่มือครูประกอบการใช้ พัฒนาและจัดทำสื่อการสอนหลัก และสื่อการสอนสนับสนุน ที่มีคุณภาพทันสมัย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

มาตรการที่ 4 การวัดและประเมินผล โดยให้มีการประเมินความสามารถการใช้ภาษาจีนของผู้เรียนด้วยเครื่องมือประเมินที่ได้มาตรฐานระดับสากล หรือใช้ข้อสอบกลางที่พัฒนา โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และพัฒนาค้างข้อสอบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาจีน โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

มาตรการที่ 5 การพัฒนาครูสอนภาษาจีน โดยสำรวจข้อมูลพื้นฐานและจัดทำฐานข้อมูลของครูผู้สอน เพื่อวางแผนอัตรากำลัง กำหนดมาตรฐานความรู้ความสามารถทางภาษาของครู โดยเทียบกับมาตรฐานของเจ้าของภาษา จัดอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และเทคนิคการวัดและประเมินผล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการสอนระหว่างกัน สนับสนุนให้ครูที่มีคุณภาพไปอบรมที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และจัดค่ายภาษาแบบเข้มข้น สำหรับครู ระยะเวลา 3-4 สัปดาห์ อย่างน้อย 1 ครั้ง

มาตรการที่ 6 การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน โดยให้มีคณะกรรมการควบคุมคุณภาพทั้งระดับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา สำรวจความต้องการของการเรียนและการใช้ภาษาจีนของผู้เรียน หรือของหน่วยงานต่อสถานประกอบการจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนให้เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดทำแผนการกำกับติดตามที่ชัดเจน

เน้นการจัดการเรียนการสอน ตามความพร้อมความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน

จากนโยบายและยุทธศาสตร์ที่กล่าวไว้ในข้างต้นจะเห็นว่า แต่ละยุทธศาสตร์มีจุดที่เหมือนและจุดที่แตกต่างกัน ในส่วนของจุดที่เหมือนกันคือ ทุกยุทธศาสตร์เน้นส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงการเรียนการสอนภาษาจีน ที่เชื่อมต่อทุกระดับการศึกษา และมีเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกัน เช่น สนับสนุนให้มีหน่วยงาน คณะกรรมการ หรือศูนย์ที่ช่วยกำกับดูแลการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับต่าง ๆ ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรให้มีความต่อเนื่องทุกระดับชั้น พร้อมคู่มือการใช้และหลักสูตรเฉพาะต่าง ๆ ส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและทันสมัย ส่งเสริมการผลิตครูสอนภาษาจีนให้เพียงพอและพัฒนาครูสอนภาษาจีนให้มีมาตรฐาน มีระบบการกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ข้อสอบกลางที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้ การพัฒนาด้านต่าง ๆ ทั้งหมดนี้จะเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ แต่จุดที่แตกต่างกันก็คือ ในส่วนของสองยุทธศาสตร์แรกนั้น มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียน หรือสื่อวิทยุโทรทัศน์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียน และให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จริง ซึ่งถือเป็นนโยบายที่ดีที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เกิดแรงบันดาลใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนภาษาจีน ในขณะที่นโยบายในปี พ.ศ. 2557 ไม่ได้กล่าวถึงการพัฒนาในด้านนี้ นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2549-2553 ยังมีการกำหนดเป้าหมายของจำนวนผู้เรียน ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับจำนวนของผู้เรียนอย่างชัดเจน แต่จุดเด่นที่เห็นได้ชัดของนโยบายในปี พ.ศ. 2557 คือ การให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากขึ้น โดยเฉพาะในเชิงคุณภาพหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน กล่าวคือ เน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้จริง มีความรู้ความสามารถ และทักษะทางภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้สื่อสาร การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ เนื่องจากหากผู้เรียนมีความสนใจภาษาจีน ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาจีน และจะส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Zhang Qingling และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2556)

2.6 ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน จึงกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในสังคมเศรษฐกิจอาเซียนและสังคมโลก ตามแผนงานมีเป้าหมายให้ประชาชนไทยอย่างน้อย 500,000 คน มีความรู้ ความสามารถสื่อสารภาษาจีนได้ภายในปี พ.ศ.2555 และให้สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานทุกแห่งเปิดสอน โปรแกรมภาษาจีน ในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 รมรงค์สร้างความรู้ความตระหนักและส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนอย่างกว้างขวาง โดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะเร่งด่วน และระยะปานกลาง เพื่อส่งเสริมภาษาจีนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ นักเรียน นักศึกษา และผู้อยู่ในวัยแรงงานสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารได้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 จัดทำมาตรฐานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในแต่ละระดับประเภทของการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาแต่ละประเภท แต่ละระดับ ปรับใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับอุดมศึกษา รวมทั้งกำหนดนโยบายเรื่องการใช้อักษรจีนตัวย่อในหลักสูตร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาสื่อสารการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน จัดทำหนังสือเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรของประเทศไทย และจัดหาสื่อการเรียนภาษาจีนที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรในระยะเริ่มแรก และระยะต่อมากจะส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักพิมพ์ในประเทศไทยผลิตหนังสือเรียนและสื่อความรู้เอง หรือผลิตหนังสือร่วมกับสำนักพิมพ์ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 วางระบบพัฒนาครูสอนภาษาจีนในระยะสั้น และระยะยาว ให้ได้มาตรฐาน โดยเริ่มจากการสำรวจสภาพปัจจุบัน และข้อมูลเกี่ยวกับครู ความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนา ในระดับต่าง ๆ และจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน และระยะต่อมากจะกำหนดมาตรฐานครูโดยเทียบเคียงและปรับใช้ระบบการอบรม และการทดสอบมาตรฐานการสอน (เจียวซือจื่อเกอเจิ้งชู่) ซึ่งเป็นมาตรฐานครูสอนภาษาจีนของสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่สอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างประเทศ กำหนดระดับความรู้ขั้นต่ำของครูผู้สอนภาษาจีน โดยใช้ HSK (Hanyu Shuiping Kaoshi) ไม่ต่ำกว่าระดับ 5 สำหรับครูที่สอนระดับประถมศึกษา รวมทั้งพัฒนาครูประจำการผู้สอนภาษาจีนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การสนับสนุน

ทุนการศึกษาต่อ ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับครูไทยที่มีผลการศึกษาคดีเด่น รวมทั้งส่งเสริมการผลิตและสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยการทำแผนผัง (Mapping) โรงเรียนที่สอนภาษาจีนในประเทศไทย เพื่อกำหนดพื้นที่ที่ควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมเป็นพิเศษ สร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อช่วยเหลือ และพึ่งพากันและกันในเรื่องครูผู้สอน หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เป็นต้น และร่วมมือกับสถานอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย เพื่อแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย (วารสารวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

2.7 แนวโน้มการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในอนาคต

หลังจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการประกาศนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนดังที่ได้กล่าวไว้แล้วนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษา ได้ขานรับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ด้วยการกำหนดแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมและดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งในส่วนนี้จะสรุปแนวทางสำคัญและผลการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2549-2553) และนโยบายปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาจีนปี พ.ศ. 2557 ดังนี้

แนวทางการพัฒนาและผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2549-2553)

ด้านจำนวนผู้เรียน เดิมตั้งเป้าหมายไว้ว่าใน 1 ปีการศึกษาจะต้องมีร้อยละ 20 ของจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้เรียนภาษาจีน และผ่านเกณฑ์มาตรฐานหรือประมาณ 100,000 คนต่อปี ภายในระยะเวลา 5 ปี จากข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการพบว่า ในปี พ.ศ. 2556 มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนรัฐบาลที่ได้เรียนภาษาจีนจำนวน 279,481 คน ซึ่งเป็นจำนวนรวมของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 3 ชั้นปี ไม่ได้แยกจำนวนของ นักเรียนที่จบช่วงชั้นที่ 4 ออกมา หากนำตัวเลขดังกล่าวมาหารด้วย 3 ตามจำนวนชั้นปี จะมีจำนวนใกล้เคียงเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ 100,000 คน ทั้งนี้ ยังไม่ได้รวมจำนวนนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ซึ่งจากข้อมูลในปี พ.ศ. 2556 ระบุว่ามึนักเรียนในสังกัดที่เรียนภาษาจีนจำนวน 200,000 คน แต่ในจำนวนนี้ไม่ได้จำแนกว่าแต่ละระดับชั้นมีจำนวนผู้เรียนเท่าไร อย่างไรก็ตาม

หากรวมกับจำนวนของนักเรียนของโรงเรียนเอกชนแล้ว คาดว่ามีจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาจีน และผ่านเกณฑ์มาตรฐานตรงตามเป้าหมาย หรือมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ด้านระบบการบริหารจัดการตามแผนยุทธศาสตร์ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพ โดยจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนระดับชาติและระดับภูมิภาค เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างสถานศึกษา สำหรับศูนย์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนระดับชาตินั้น มีสถาบันการแปลและส่งเสริมภาษาจีน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานทางด้านนี้ ส่วนในระดับภูมิภาคนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นในโรงเรียนที่มีความพร้อมและเข้มแข็งทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2550 โดยเริ่มแรกมี 25 ศูนย์ และเพิ่มขึ้นเป็น 42 ศูนย์ ในปีการศึกษา 2556 ศูนย์เหล่านี้จะกระจายอยู่ทุกรัฐภาค และมีโรงเรียนภายในจังหวัดหรือจังหวัดใกล้เคียง อยู่ในเครือข่ายโรงเรียนที่เป็นศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน จะได้รับงบประมาณจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับการจัดกิจกรรมค่ายภาษาและวัฒนธรรมจีน หรือกิจกรรมวิชาการด้านภาษาจีนให้แก่ักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายจัดการอบรมสัมมนาหรือการประชุมปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง กับการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย เช่น การจัดทำสื่อการสอน วิธีการสอนภาษาจีน และเป็นผู้ประสานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเรียนการสอนภาษาจีนกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและความเข้มแข็งในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ร่วมกันคัดเลือกโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น จัดให้มีห้องเรียนขงจื้อ ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีน และเผยแพร่วัฒนธรรมจีน เช่น โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย โรงเรียนลำปางกัลยาณี และโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย เป็นต้น จะเห็นได้ว่าด้านระบบการบริหารจัดการ การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนั้น มีการดำเนินงานตามแนวทางที่วางไว้และมีพัฒนาการที่ค่อนข้างดี

ด้านหลักสูตร ตามแผนยุทธศาสตร์ได้กำหนดแนวทางในการจัดทำมาตรฐานหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาให้ได้มาตรฐานและเป็นแนวต่อเนื่องกัน เพื่อให้สถานศึกษาแต่ละประเภทแต่ละระดับปรับใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีทั้งสิ้น 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีน 12 ปี (ประถมศึกษาปีที่ 1 –มัธยมศึกษาปีที่ 6) หลักสูตรภาษาจีน 6 ปี (มัธยมศึกษาปีที่ 1–6) และหลักสูตรภาษาจีน 3 ปี (มัธยมศึกษาปีที่ 4–6) เพื่อให้สถานศึกษาไว้ใช้สำหรับอ้างอิง ซึ่งจะเห็นได้ว่าในด้านหลักสูตรมีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมมีหลักสูตรที่มีความต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมจนถึงมัธยมศึกษา แต่ยังไม่มีการดำเนินการในส่วนของการเชื่อมต่อไปถึงระดับอุดมศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรพล พิมป์สอน และคณะ (2557, น.63) ศึกษากลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ได้กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย กลยุทธ์ย่อย 3 กลยุทธ์ คือ 1) ยกกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2)พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ 3) ปรับปรุงกระบวนการนิเทศ และติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการปฏิบัติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย 2 กลยุทธ์ คือ 1) พัฒนาความรู้ความสามารถของครูให้มีคุณภาพได้มาตรฐานวิชาชีพ 2) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามทักษะในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และสร้างเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย 3 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ขยายบริการแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทันสมัย สะดวกต่อการใช้งาน 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในการสืบค้นข้อมูล และพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 3) ส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างความเข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย 3 กลยุทธ์ คือ 1) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา และ 3) พัฒนาบทบาทการดำเนินการบริหารของผู้บริหารในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียน

กรรมานุษ ฌ ถกลาง (2557, น.307-309) กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาการสอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการศึกษา พบว่า มีการกำหนดกลยุทธ์หลักทั้งหมด 9 กลยุทธ์ คือ 1) วางแผนพัฒนาครูภาษาไทย 2) ใช้วิจัยในชั้นเรียนพัฒนาการเรียนการสอน 3) จัดหลักสูตรพัฒนาผลการสอบ O-NET 4) กำกับติดตามผลงานครู 5) ปลุกฝังคุณธรรม ความมีวินัยแก่ผู้เรียน 6) วางเกณฑ์มาตรฐานก่อนสอบคัดเลือก 7) ฝึกทักษะการสื่อสารให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 8) บริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม 9) สร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งองค์กร

พิเชษฐ์ ยังตรง (2560, น.160, 174-175) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ได้กลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตรให้ผู้เรียนมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ เพื่อดำรงชีพมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และเป็นพลเมืองดีของชาติ เป็นคนทำงานที่ใช้ความรู้ (Knowledge Worker)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รักการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง (High Human Resource)

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพครู ให้ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Learning Facilitator)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Community Technology)

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (Networking)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559 : IV-V) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาพรวมของการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และการศึกษานอกระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปภาพรวมของสภาพปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ในทุกระดับการศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในทุกระดับชั้น ให้มีความเหมาะสมกับบริบทการศึกษาของประเทศไทย จากจำนวนสถานศึกษาของประเทศไทยในระดับต่าง ๆ ที่ดำเนินหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน ดังนี้ ระดับประถมศึกษาจำนวน 769 แห่ง มัธยมศึกษาจำนวน 707 แห่ง อาชีวศึกษาจำนวน 173 แห่ง อุดมศึกษาจำนวน 82 แห่ง และการศึกษานอกระบบจำนวน 152 แห่ง โดยสรุปและสังเคราะห์ภาพรวมของสภาพปัญหาปัจจุบันของการจัดการเรียน

การสอนภาษาจีนในประเทศไทยในทุกระดับการศึกษาจากงานวิจัยจำนวน 5 เล่ม ได้เน้นการศึกษาจากปัจจัยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ ปัจจัยด้านการบริหารและการจัดการ หลักสูตร สื่อการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

จากการสังเคราะห์งานวิจัยการเรียนการสอนภาษาจีนในทุกระดับการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษาได้นำเสนอภาพรวมของปัญหาและข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนของประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ไว้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการของไทยจัดตั้งหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนภาษาจีนในทุกระดับชั้น จัดทำแผนและยุทธศาสตร์ แผนแม่แบบการเรียนการสอนภาษาจีนของประเทศไทย

นอกจากนี้ ยังได้เสนอให้มีการจัดทำหลักสูตรภาษาจีนแกนกลาง ที่จะสามารถนำไปใช้ร่วมกันทั้งประเทศได้ เพื่อแก้ปัญหาหลักสูตรการเรียนการสอนที่ไม่มีความต่อเนื่องและขาดความเชื่อมโยงของแต่ละระดับ เสนอให้ภาครัฐจัดหางบประมาณ สนับสนุนการสร้างห้องปฏิบัติการทางภาษาในสถานศึกษาที่เปิดการสอนภาษาจีน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะทั้งการฟังและการพูดได้อย่างเต็มที่ เห็นควรให้มีการเร่งรัดผลิตบุคลากรการสอนภาษาจีนที่เป็นชาวไทยที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ควรเน้นให้ครูผู้สอนมีบทบาทในการสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน โดยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ นอกจากนี้ ยังเสนอให้กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งหน่วยงานที่จะเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับแหล่งทุนการศึกษาทางด้านภาษาจีน และโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการในแวดวงการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559, น. IV-V) มอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นดำเนินการวิจัย งานวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย ประกอบด้วย การบริหารจัดการ หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นรวมถึงปัญหาในด้านต่าง ๆ และความเชื่อมโยงระหว่างช่วงชั้นการศึกษา เพื่อเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาทั้งสิ้น 333 แห่ง จากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนจีนโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ยค่าร้อยละ ความถี่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนระดับมัศึกษามีการเปิดสอนภาษาจีนกันอย่างแพร่หลาย และมีการขยายตัวอย่าง

รวดเร็ว แม้สถานศึกษาจะมีระบบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง โดยในแต่ละด้านอาจมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไปตามประเภทของสถานศึกษา แต่จากปัญหาที่สถานศึกษาต่าง ๆ สะท้อนมานั้น พบว่า การดำเนินงานในแต่ละด้านยังคงมีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน เช่น ปัญหาผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีน ปัญหาในการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปัญหาความไม่ต่อเนื่องของการเปิดสอนภาษาจีนในแต่ละช่วงชั้นการศึกษา ปัญหาเรื่องสื่อการสอนที่ขาดแคลน และไม่ทันสมัย ปัญหาเรื่องจำนวนและคุณภาพของครูอาสาสมัครชาวจีน ปัญหาเรื่องทัศนคติต่อการเรียนภาษาจีนและพฤติกรรมการเรียนภาษาจีนของนักเรียน ตลอดจนปัญหาการขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังขาดประสิทธิภาพ แต่โดยภาพรวมแล้วสามารถสรุปได้ว่าระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษามีปัญหาในเชิงคุณภาพมากกว่าในเชิงปริมาณ ส่วนด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งทั้งสองส่วนนี้ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเรียนการสอนภาษาจีน ดังนั้น ข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนั้นจึงควรมุ่งเน้นที่การแก้ไขปัญหาในเชิงคุณภาพและให้ความสำคัญกับผู้สอนและผู้เรียนมากขึ้น นอกจากนี้ ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหา โดยบูรณาการแนวทางการแก้ไขปัญหาเข้าด้วยกันทุกด้าน และจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง และจริงจังเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาทั้งระบบให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ชลาลัย อานามวัฒน์ (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนของโรงเรียนเอกชน ดังกล่าวใน 4 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ และการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนจำนวน 67 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Independent) ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งโดย ภาพรวมและรายด้าน ใน 4 ด้าน และจากการเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษา และประสบการณ์ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ ระดับ .05

Qin Jing และ บุญเลิศ ส่องสว่าง (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการเรียน การสอนภาษาจีนกลางใน โรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดปทุมธานี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดปทุมธานี เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร การนิเทศ การศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ และการวัดและประเมินผล การเรียน 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลาง ของผู้บริหารและครูผู้สอน ตามสถานะ อายุ ประสบการณ์และวุฒิการศึกษา 3) ศึกษาปัญหาและ ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลาง ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 30 คน รวมทั้งหมด จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Window สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน การทดสอบ t-test และการทดสอบ One Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีน กลางในด้านการบริหารหลักสูตร การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม ส่งเสริมวิชาการ และการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับดี ทั้ง 5 ด้าน 2) ผู้บริหารและ ครูผู้สอนที่มีสถานะและอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีน กลางไม่แตกต่างกัน ทั้ง 5 ด้าน ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล การเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ใน 2 ด้าน คือ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน 3) ผู้บริหารและครูผู้สอน ให้ข้อเสนอแนะว่า การบริหารหลักสูตรและการนิเทศการศึกษาควรทำ อย่างเป็นระบบ และทำอย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการควรสอดแทรกการใช้ภาษาจีนในทุกกิจกรรมของ โรงเรียน และการวัดและประเมินผลควรวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน

รววิทย์ สุชะวัชรินทร์ และคณะ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการ โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา แนวทางพัฒนาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการ โรงเรียน เอกชน สอนภาษาจีนในประเทศไทย 2) พัฒนารูปแบบและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการบริหาร จัดการ โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในประเทศไทย และ 3) เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำ

รูปแบบไปใช้จริงในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในประเทศไทย ดำเนินการวิจัยแบบผสานวิธี 3 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ ประชากรเป็นโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน 109 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารงาน โรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยกลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั่วไป จำนวน 95 คน กลุ่มผู้ร่วมปฏิบัติการพัฒนารูปแบบเป็นผู้แทนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม จำนวน 55 คน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารจัดการ จำนวน 400 คนและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสนทนากลุ่ม แบบปฏิบัติการ แบบสอบถาม และแบบสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์แบบอุปนัย ใช้ฉันทามติและการสร้างข้อสรุป พร้อมกับตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น ความต่างของฐานนิยมและมัธยฐาน (Mo-Md) และพิสัยควอไทล์ (Q.D) เป็นสถิติในการวิเคราะห์ กำหนดเกณฑ์ความคิดเห็นที่เป็นฉันทามติของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการนำรูปแบบไปใช้ ที่ Mo-Md ไม่เกิน 1.00 และพิสัยควอไทล์ (Q.D) ไม่เกิน 1.5 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในประเทศไทย เป็นโรงเรียนเอกชนในระบบ เป็นนิติบุคคล เปิดสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการในสองเป้าหมายที่ก้ำกึ่งระหว่างการใช้บริการทางการศึกษากับการสร้างเสริมความมั่นคงทางธุรกิจ อำนวยการตัดสินใจไม่เบ็ดเสร็จ การพัฒนาจึงเป็นไปอย่างประนีประนอม ปัญหาโรงเรียน คือ การลดลงของผู้เรียน เงินอุดหนุนไม่พอพัฒนา กฎระเบียบรัดตัว ขาดผู้นำการเปลี่ยนแปลง สร้างความเป็นเลิศท่ามกลางข้อจำกัด งานบริหารทั่วไป ขาดประสิทธิภาพ ครูขาดความภาคภูมิใจ การเงินไม่โปร่งใส และขาดกลไกพัฒนา แนวทางในการพัฒนา คือ การจัดการบริหารแนวใหม่ ใช้วิกฤตสร้างความเป็นเลิศความต้องการ คือ การนำองค์กรที่ดี ภูมิความมุ่งมั่น การเงินโปร่งใสและมีกลไกเพิ่มประสิทธิภาพ 2) รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในประเทศไทย เป็นรูปแบบที่พัฒนาจากปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ประกอบด้วยโครงสร้าง 3 ส่วน ส่วนความสำเร็จที่คาดหวังเป็นเป้าประสงค์ที่สมดุลทั้ง คุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและนวัตกรรมการพัฒนาโรงเรียนรวม 15 ปัจจัยหลักความสำเร็จและ 15 ตัวชี้วัด ส่วนภารกิจ กลยุทธ์ มาตรการและวิธีการ เป็นส่วนวิธีการบริหารจัดการคัดสรรที่โรงเรียนต้องดำเนินการให้บรรลุตามความสำเร็จที่คาดหวัง 5 ภารกิจ 5 กลยุทธ์ ประกอบด้วยกลยุทธ์การนำองค์กรที่ดี การเพิ่มประสิทธิภาพงานบริหารทั่วไป การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อความเป็นเลิศ การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใสและความมั่นคงทางการเงินของโรงเรียน รวม 20 มาตรการ 73

วิธีการและส่วนกลไกการบริหารจัดการ ประกอบด้วยกลไกผู้รับผิดชอบ กลไกการจัดระบบงาน และคู่มือการปฏิบัติงาน กลไกการกำกับและประเมินผล และและกลไกการจัดการความเสี่ยง เป็นกลไกขับเคลื่อนการบริหารจัดการ 3) รูปแบบการบริหารจัดการ โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ในประเทศไทยที่พัฒนาขึ้น ทุกองค์ประกอบตาม โครงสร้างรูปแบบได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายว่ามีความเป็นไปได้ในระดับมากในการนำไปใช้ในการบริหารจัดการได้จริงใน โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน

สุวรรณ เลียงหิรัญถาวร (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและ ประเมินผล เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอน และแจกแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนภาษาจีน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัย ได้ทราบถึงสภาพและลักษณะการจัดการเรียนการ สอนภาษาจีนดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอน ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นครูที่จบการศึกษา สาขาวิชาภาษาจีน รับผิดชอบสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีภาระการสอน 20 – 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมภาษาจีนมาแล้ว วัตถุประสงค์ของการ จัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาจีน สามารถใช้ภาษาจีนเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน และศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ เนื้อหาของวิชาภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน และ เขียนภาษาจีน โดยมีการเสริมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีน เน้นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และเสริมเนื้อหาการดิวข้อสอบเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย วิธีการสอนที่ใช้ในการสอนภาษาจีนมี หลากหลายวิธี เช่น การฝึกสนทนา อธิบายไวยากรณ์และฝึกแต่งประ โยคหรือข้อความ และการคัด ตัวอักษรจีน มีการทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดบอร์ด จัดนิทรรศการตาม เทศกาล การประกวดร้องเพลงจีน เป็นต้น สื่อการสอนที่ใช้มีหลายหลายรูปแบบ เช่น CD เพลง , VCD การ์ตูน, หนังสือตอนิตยสารต่อวารสาร, สั้นจ๊อกง, เว็บไซต์ เป็นต้น ส่วนการวัดและ ประเมินผลใช้เกณฑ์คะแนน 80 : 20 และ 70 :30 ซึ่งมีการเก็บคะแนนระหว่างภาคจากแบบฝึกหัด การสอบย่อยในแต่ละทักษะ สอบกลางภาค และสอบปลายภาค ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนสอน ภาษาจีน พบปัญหาเรื่องเอกสารและหนังสือที่ใช้สอนในแต่ละโรงเรียน ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่มีแผนการสอนและสื่อการสอนที่เป็นมาตรฐาน ปัญหาเรื่องขาดห้องภาษา และอุปกรณ์ฝึกทักษะ

เนื้อหาของแบบเรียนกับข้อสอบที่ใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันมากทำให้นักเรียนต้องเรียนเสริมเพื่อการสอบ

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนภาษาจีนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุของนักเรียนส่วนใหญ่ คือ 16 ปี 17 ปี และ 18 ปี นักเรียนคิดว่าเนื้อหาของวิชาภาษาจีนที่เรียนมีความเหมาะสมปานกลาง ในด้านวิธีการสอน นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีวิธีการสอนที่เน้นปฏิบัติมาก โดยเฉพาะการสอนแบบเน้นทักษะการเขียน การอ่าน และการพูด ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก คือ อาจารย์ให้นักเรียนคัดคำศัพท์เป็นการบ้าน ในด้านสื่อการสอน พบว่ามีการใช้สื่อการสอนเหมาะสมในระดับปานกลาง ส่วนการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง

จากแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับกลยุทธ์ การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ได้นำเสนอมาข้างต้น จากข้อมูลและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะดำเนินการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย และเพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 การออกแบบการวิจัย

ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ (Mixed Method Research) โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากผู้เกี่ยวข้อง ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์นำไปใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ กำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และการควบคุม และประเมินผล โดยมีขั้นตอน

ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

- ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยจากแหล่งข้อมูล เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

- ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนภาษาจีน เป็นกลุ่มประชากรห้องเรียนขงจื่อในประเทศไทย จำนวน 11 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเครือข่ายของห้องเรียนขงจื่อ จำนวน 22 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 11 โรงเรียน และโรงเรียนเครือข่ายของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน จำนวน 22 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 66 โรงเรียน รายละเอียดตามหัวข้อ 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนห้องเรียนขงจื่อในประเทศไทย ผู้อำนวยการโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่าย รวมทั้งสิ้น 20 โรงเรียน

3.1.2 ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคูณาภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

- วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เกี่ยวกับการพัฒนาคูณาภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

- วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เกี่ยวกับการพัฒนาคูณาภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

- กำหนดร่างกลยุทธ์การพัฒนาคูณาภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยการจัดทำตาราง SWOT Matrix

- ตรวจสอบความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาคูณาภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการพัฒนาคูณาภาพการเรียนการสอนภาษาจีนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน โดยจัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 คน นำข้อคิดเห็น การวิพากษ์ วิจารณ์ และการให้ข้อเสนอแนะ จัดทำร่างกลยุทธ์การพัฒนาคูณาภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

- ปรับปรุงร่างกลยุทธ์การพัฒนาคูณาภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

- นำเสนอกกลยุทธ์การพัฒนาคูณาภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 3.1 ลำดับขั้นตอนการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ ห้องเรียนขงจื้อ ในประเทศไทยที่ได้รับการแต่งตั้งจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 11 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 11 คน และครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 11 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 11 โรงเรียน จาก 6 ภูมิภาค ตามการแบ่งภูมิภาคการปกครอง ของประเทศไทย <https://th.wikipedia.org/wiki/> จาก โรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากจำนวน 42 โรงเรียน ทั่วประเทศ จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 11 คน และครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 11 คน

3) กลุ่มตัวอย่างที่เป็น โรงเรียนเครือข่ายของห้องเรียนขงจื้อ โรงเรียนละ 2 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวม 22 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 22 คน และครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 22 คน

4) กลุ่มตัวอย่างที่เป็น โรงเรียนเครือข่ายของ ศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 2 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวม 22 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 22 คน และครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 22 คน

3.2.1 ประชากร

- ผู้อำนวยการ โรงเรียน และครูผู้สอนภาษาจีน ของโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งจาก ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ให้เป็นห้องเรียนขงจื้อ จำนวน 11 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนจิตรลดา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
4. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนอัสสัมชัญ พาณิชยการ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
5. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนนวมินทราชูทิศหอวัง นนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
6. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนระยองวิทยาคม จังหวัดระยอง
7. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง
8. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนสว่างบริบูรณ์ จังหวัดชลบุรี

9. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต
10. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนศรีนครมุนิธิ จังหวัดสงขลา
11. ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนสันหมิน จังหวัดพิษณุโลก

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

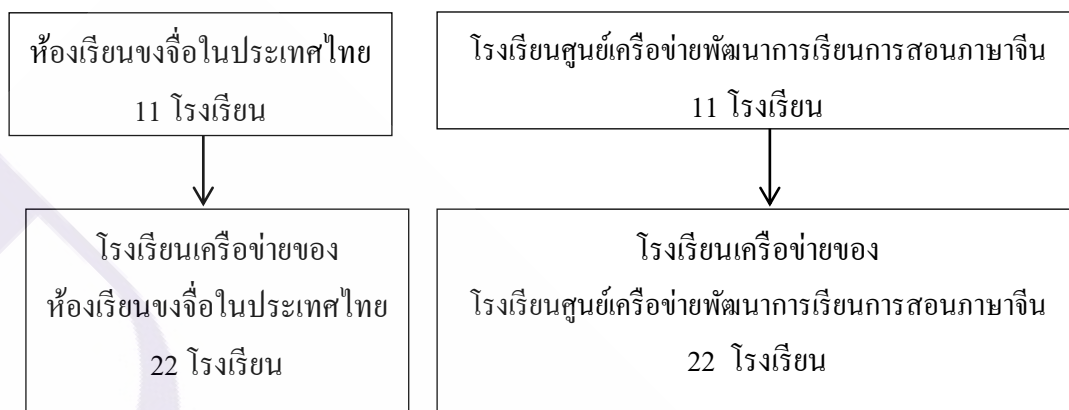
3.2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษาและครูผู้สอนภาษาจีน ที่เป็นศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 11 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 6 ภูมิภาค ตามการแบ่งภูมิภาค การปกครอง ของประเทศไทย (<https://th.wikipedia.org/wiki/>) จากโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จากจำนวน 42 โรงเรียน ทั่วประเทศ

1. ภาคกลาง
 - 1.1 โรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
 - 1.2 โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ภาคเหนือ
 - 2.1 โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
 - 2.2 โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย
3. ภาคใต้
 - 3.1 โรงเรียนสภาราชินี 2 จังหวัดตรัง
 - 3.2 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 4.1 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี
 - 4.2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี
5. ภาคตะวันออก
 - 5.1 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี
 - 5.2 โรงเรียนดัดดรุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา
6. ภาคตะวันตก
 - โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี

3.2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายของห้องเรียนขงจื่อ แห่งละ 2 โรงเรียน
รวม 22 โรงเรียน

3.2.2.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายของ ศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอน
ภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แห่งละ 2 โรงเรียน รวม 22 โรงเรียน

ภาพที่ 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แบบสอบถามกลยุทธ์การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในประเทศไทย

3.3.2 แบบสัมภาษณ์กลยุทธ์การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในประเทศไทย

3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 สร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบตรวจสอบกลยุทธ์ เสนอต่ออาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงด้านเนื้อหา
(Content Validity) และความชัดเจนของภาษา เพื่อให้แบบสอบถามครอบคลุม เหมาะสม กับเนื้อหา
การวิจัยก่อนนำไปใช้จริง

3.4.2 ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์
และแบบตรวจสอบกลยุทธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาด้านสถิติ จำนวน 5 ท่าน และหาค่า
ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552)
เกณฑ์การให้ดัชนีความสอดคล้องมีดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามเนื้อหา/จุดประสงค์

นำผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามโดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์

ถ้า IOC \geq 0.50 ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา/จุดประสงค์

ถ้า IOC $<$ 0.50 ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา/จุดประสงค์

3.4.3 ปรับปรุงแก้ไข ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน แล้วหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.5.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

3.5.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตรวจสอบความเป็นไปได้ของกลยุทธ์และข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ โดยจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

1. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency: IOC)

2. การวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (https://en.wikipedia.org/wiki/Cronbach%27s_alpha)

$$\text{สูตร } \alpha = \left[\frac{K}{K-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_p^2} \right]$$

α = สัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ

K = จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ

S_i^2 = ความแปรปรวนของคำถามแต่ละข้อ

S_p^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบทั้งหมด

โดยยึดเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 ($\alpha \geq 0.7$) ถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยง ยอมรับได้ (https://en.wikipedia.org/wiki/Cronbach%27s_alpha) โดยวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของเครื่องมือ มีค่าเท่ากับ 0.969

3. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อคำถามตอนที่ 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4. ค่าเฉลี่ยประชากร (Population Mean) และค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง (Mean) โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง การปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
ในระดับน้อยที่สุด

5. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
กลุ่มตัวอย่าง (Standard Deviation : S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

1. การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมา
วิเคราะห์โดยใช้เทคนิค Modified Priority Need Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)
ในการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad PNI_{\text{modified}} &= (I-D)/D \\ PNI_{\text{modified}} &= \text{ค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น} \\ I &= \text{ค่าดัชนีสภาพที่พึงประสงค์} \\ D &= \text{ค่าดัชนีสภาพปัจจุบัน} \end{aligned}$$

นำค่า PNI_{modified} ที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย เพื่อนำไปวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ
ปัญหาอุปสรรค การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในประเทศไทย ต่อไป

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis)

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Origin) ถ้าค่า PNI_{modified}
มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยของ PNI_{modified} กำหนดให้เป็นจุดอ่อน (Weakness) และถ้าค่า PNI_{modified}
มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของ PNI_{modified} กำหนดให้เป็นจุดแข็ง (Strength) ของการพัฒนา
คุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Origin) ถ้าค่า PNI_{modified}
มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยของ PNI_{modified} กำหนดให้เป็นปัญหาอุปสรรค (Threat) และถ้าค่า PNI_{modified}
มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของ PNI_{modified} กำหนดให้เป็นโอกาส (Opportunity) ที่ส่งผลต่อ
การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

2.3 การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยการจัดทำตาราง TOWS Matrix

จับคู่จุดแข็งหลัก กับโอกาสหลัก (SO) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้เป็นจุดแข็ง เพื่อให้ได้รับโอกาสมากที่สุด

จับคู่จุดแข็งหลัก กับปัญหาอุปสรรค (ST) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้เป็นจุดแข็ง เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาอุปสรรค

จับคู่จุดอ่อนหลัก กับโอกาสหลัก (WO) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่ลดจุดอ่อน เพื่อให้ได้รับโอกาสมากที่สุด

จับคู่จุดอ่อนหลัก กับปัญหาอุปสรรคหลัก (WT) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่ลดจุดอ่อน และหลีกเลี่ยงปัญหาอุปสรรค

เมื่อได้ร่างกลยุทธ์หลักและร่างกลยุทธ์รอง มาตรการ แนวทางการดำเนินงานแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน

2. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 คน ในข้อ 1 โดยการเสนอข้อคิดเห็น วิพากษ์ ร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย และให้ข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

4. ปรับปรุงร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

5. นำเสนอกกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยฉบับนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีเชิงผสม (Mixed Methods Research) ทั้งการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ข้อ คือ ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ข้อที่ 2 เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ระยะเวลา การปฏิบัติงานในโรงเรียน ระยะเวลาการเปิดสอนภาษาจีน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน จำนวนนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องเรียน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ใน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ร้อยละของเพศของผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาจีน โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย

เพศ	โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและ โรงเรียนเครือข่าย				โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีน และโรงเรียนเครือข่าย			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน	
	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)
ชาย	26	78.79	10	30.30	27	84.37	3	9.37
หญิง	7	21.21	23	69.70	5	15.63	29	90.63
รวม	33	100	33	100	32	100	32	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 130 คน จำแนกตามเพศพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 และเป็นเพศหญิง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 49.20 เมื่อพิจารณาในกลุ่มโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 26 คิดเป็นร้อยละ 78.79 เป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 ส่วนครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 69.70 เพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 และเมื่อพิจารณาในกลุ่มโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นเพศชาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 84.37 เพศหญิง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.63 ส่วนครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 90.63 เพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.37

ตารางที่ 4.2 ร้อยละของอายุของผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาจีน โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย

อายุ	โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและ โรงเรียนเครือข่าย				โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีน และโรงเรียนเครือข่าย			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน	
	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)
ไม่เกิน 30 ปี	4	12.12	11	33.33	1	3.13	15	46.88
31 - 40 ปี	2	6.06	20	60.61	2	6.25	13	40.63
41 - 50 ปี	2	6.06	1	3.03	1	3.13	0	0.00
51 ปีขึ้นไป	25	75.76	1	3.03	28	87.50	4	12.50
รวม	33	100	33	100	32	100	32	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ในกลุ่มโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 75.75 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.61 กลุ่มโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่อายุ ไม่เกิน 30 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 46.88

ตารางที่ 4.3 ร้อยละของวุฒิการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาจีน โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และโรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย

วุฒิการศึกษา	โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและ โรงเรียนเครือข่าย				โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีน และโรงเรียนเครือข่าย			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน	
	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)
ปริญญาตรี	3	9.09	21	63.64	1	3.13	24	75.00
ปริญญาโท	19	57.58	12	36.36	24	75.00	8	25.00
ปริญญาเอก	10	30.30	0	0.00	7	21.88	0	0.00
อื่น ๆ	1	3.03	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	33	100	33	100	32	100	32	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ในกลุ่มโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 57.58 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 รองลงมา คือ ผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 ครูผู้สอนภาษาจีนวุฒิปริญญาโท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 กลุ่มโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา คือ ผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 ครูผู้สอนภาษาจีน วุฒิปริญญาโท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตารางที่ 4.4 ร้อยละของระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบันของผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาจีน โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และโรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย

ระยะเวลา การดำรงตำแหน่ง ในปัจจุบัน	โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและ โรงเรียนเครือข่าย				โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีน และโรงเรียนเครือข่าย			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน	
	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)
1 - 5 ปี	5	15.15	17	51.52	5	15.63	18	56.25
6 - 10 ปี	2	6.06	13	39.39	2	6.25	9	28.13
11 - 15 ปี	12	36.36	1	3.03	10	31.25	1	3.13
16 - 20 ปี	2	6.06	0	0.00	1	3.13	0	0.00
21 - 25 ปี	6	18.18	0	0.00	6	18.75	0	0.00
26 - 30 ปี	1	3.03	1	3.03	3	9.38	1	3.13
30 ปีขึ้นไป	5	15.15	1	3.03	5	15.63	3	9.38
รวม	33	100	33	100	32	100	32	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ในกลุ่มโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย ผู้บริหารส่วนใหญ่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน 11 ถึง 15 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน 1 ถึง 5 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 51.52 รองลงมา คือ ผู้บริหารมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน 21 ถึง 25 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ครูผู้สอนภาษาจีนที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน 6 ถึง 10 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 กลุ่มโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน 11 ถึง 15 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน 1 ถึง 5 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมา คือ ผู้บริหารที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน 21 ถึง 25 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 ครูผู้สอนภาษาจีนที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน 6 ถึง 10 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 28.13

ตารางที่ 4.5 ร้อยละของระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนนี้ของผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาจีน โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และโรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนนี้	โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย				โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน	
	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)
1 - 5 ปี	29	87.88	22	66.67	29	90.63	22	68.75
6 - 10 ปี	3	9.09	10	30.30	3	9.38	6	18.75
11 - 15 ปี	1	3.03	0	0.00	0	0.00	2	6.25
16 - 20 ปี	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
21 - 25 ปี	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	3.13
26 - 30 ปี	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
30 ปีขึ้นไป	0	0.00	1	3.03	0	0.00	1	3.13
รวม	33	100	33	100	32	100	32	100

จากตารางที่ 4.5 การจำแนกระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และโรงเรียนเครือข่าย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนอยู่ระหว่าง 1 ถึง 5 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 87.88 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนอยู่ระหว่าง 6 ถึง 10 ปี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนอยู่ระหว่าง 11 ถึง 15 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 สำหรับครูผู้สอนภาษาจีนพบว่า มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนอยู่ระหว่าง 1 ถึง 5 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนอยู่ระหว่าง 6 ถึง 10 ปี 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 และมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนมากกว่า 30 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 สำหรับระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนอยู่ระหว่าง 1 ถึง 5 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 90.63 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนอยู่ระหว่าง 6 ถึง 10 ปี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.38 ในส่วนของครูผู้สอนภาษาจีน พบว่า มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนอยู่ระหว่าง

1 ถึง 5 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนอยู่ระหว่าง 6 ถึง 10 ปี 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียนมากกว่า 30 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.13

ตารางที่ 4.6 ร้อยละของระยะเวลาที่โรงเรียนเปิดสอนภาษาจีนของโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และโรงเรียนเครือข่ายกับ โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย

ระยะเวลาที่ โรงเรียนเปิดสอน ภาษาจีน	โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและ โรงเรียนเครือข่าย				โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีน และโรงเรียนเครือข่าย			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน	
	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)
1 - 5 ปี	13	39.39	13	39.39	14	43.75	14	43.75
6 - 10 ปี	16	48.48	16	48.48	17	53.13	17	53.13
11 - 15 ปี	2	6.06	2	6.06	1	3.13	1	3.13
16 - 20 ปี	1	3.03	1	3.03	0	0.00	0	0.00
21 - 25 ปี	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
26 - 30 ปี	1	3.03	1	3.03	0	0.00	0	0.00
30 ปีขึ้นไป	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	33	100	33	100	32	100	32	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ในกลุ่มโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย ผู้บริหารส่วนใหญ่ ระบุระยะเวลาที่โรงเรียนเปิดสอนภาษาจีน 6 ถึง 10 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็น ร้อยละ 48.48 รองลงมา คือ ระยะเวลา 1 ถึง 5 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 กลุ่มครูผู้สอน ภาษาจีนระบุเช่นเดียวกันกับกลุ่มผู้บริหาร มีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนระยะเวลา 26 ถึง 30 ปี จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.03 กลุ่มโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียน เครือข่าย ผู้บริหารส่วนใหญ่ ระบุระยะเวลาที่โรงเรียนเปิดสอนภาษาจีน 6 ถึง 10 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 53.13 รองลงมา คือ ระยะเวลา 1 ถึง 5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 กลุ่ม ครูผู้สอนภาษาจีนระบุเช่นเดียวกันกับกลุ่มผู้บริหาร มีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนระยะเวลา 11 ถึง 15 ปี จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.13

ตารางที่ 4.7 ร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นเรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องของโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ และโรงเรียนเครือข่าย กับโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียน เครือข่าย

จำนวนนักเรียน ชั้นเรียนภาษาจีน เฉลี่ยต่อห้อง	โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและ โรงเรียนเครือข่าย				โรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีน และโรงเรียนเครือข่าย			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอนภาษาจีน	
	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)	(คน)	(ร้อยละ)
ต่ำกว่า 25 คน	1	3.03	1	3.03	4	12.50	4	12.50
25 - 36 คน	16	48.48	16	48.48	8	25.00	8	25.00
37 - 48 คน	10	30.30	10	30.30	14	43.75	14	43.75
มากกว่า 48 คน	6	18.18	6	18.18	6	18.75	6	18.75
รวม	33	100	33	100	32	100	32	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ในกลุ่มโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย ผู้บริหารส่วนใหญ่ ระบุจำนวนนักเรียนชั้นเรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง 25 ถึง 36 คน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมา คือ ระยะเวลา 37 ถึง 48 คน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 และมีผู้บริหาร 1 คน ที่ระบุจำนวนนักเรียนชั้นเรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องต่ำกว่า 25 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 กลุ่มครูผู้สอนภาษาจีนระบุเช่นเดียวกันกับกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย ผู้บริหารส่วนใหญ่ ระบุจำนวนนักเรียนชั้นเรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง 37 ถึง 48 คน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมา คือ 25 ถึง 36 คน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 กลุ่มครูผู้สอนภาษาจีนระบุเช่นเดียวกันกับกลุ่มผู้บริหาร มีผู้บริหารที่ระบุจำนวนนักเรียนชั้นเรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง มากกว่า 48 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ใน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับการปฏิบัติ ในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย จำแนกตามด้านการพัฒนาคุณภาพโดยภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน

การพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการ สอนภาษาจีน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
1. ด้านการบริหาร จัดการ	3.83	0.74	มาก	2	4.59	0.56	มากที่สุด	1	0.198	5
2. ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน	3.87	0.67	มาก	1	4.57	0.53	มากที่สุด	2	0.181	6
3. ด้านสื่อการเรียน การสอน	3.39	0.79	ปาน กลาง	5	4.53	0.58	มากที่สุด	3	0.335	2
4. ด้านครูผู้สอน	3.72	0.70	มาก	3	4.48	0.55	มาก	5	0.206	4
5. ด้านผู้เรียน	3.55	0.68	มาก	4	4.50	0.53	มาก	4	0.267	3
6. ด้านความร่วมมือ กับหน่วยงานทั้งใน และต่างประเทศ	2.99	1.04	ปาน กลาง	6	4.36	0.76	มาก	6	0.459	1
รวม	3.82	0.74	มาก		4.58	0.56	มากที่สุด		0.265	

จากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D.= 0.74) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.74) อันดับที่ 3 คือ ด้านครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.70)

และอันดับสุดท้าย คือ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 1.04)

จากการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.56) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53) อันดับที่ 3 คือ ด้านสื่อการเรียนการสอนมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.76)

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย พบว่า โดยภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.265 และเมื่อจำแนกรายด้านโดยวิธีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.459 รองลงมา คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.335 อันดับที่ 3 คือ ด้านผู้เรียน มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.267 และอันดับสุดท้าย คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.181 ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
1.1 ความชัดเจนในการกำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน	3.75	0.92	มาก	6	4.54	0.63	มากที่สุด	7	0.209	3
1.2 การนำนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไปใช้ในการวางแผนงาน โครงการในแผนปฏิบัติการและอย่างเป็นรูปธรรม	3.73	0.97	มาก	7	4.56	0.67	มากที่สุด	4	0.223	2
1.3 การนำแผนงานไปสู่การดำเนินการการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม	3.79	0.84	มาก	5	4.54	0.67	มากที่สุด	7	0.197	5
1.4 การประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง	3.83	0.85	มาก	3	4.56	0.67	มากที่สุด	4	0.191	6

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
1.5 มีการนำผลการ ประเมินการพัฒนาการ จัดการเรียนการสอน ภาษาจีนมาปรับปรุงเพื่อ วางแผนการพัฒนาในปี การศึกษาต่อไป	3.82	0.91	มาก	4	4.62	0.65	มากที่สุด	2	0.207	4
1.6 โรงเรียนสามารถ กำหนดนโยบายได้อย่าง อิสระ โดยไม่มีอิทธิพล จากภายนอกมาเกี่ยวข้อง	4.02	0.98	มาก	2	4.62	0.67	มากที่สุด	2	0.147	7
1.8 การได้รับการจัดสรร งบประมาณในการ ส่งเสริมและสนับสนุน จากองค์กรภายนอก และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างพอเพียง	3.48	1.09	ปาน กลาง	8	4.55	0.66	มากที่สุด	6	0.305	1
รวม	3.83	0.74	มาก		4.59	0.56	มากที่สุด		0.198	

จากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านการบริหารจัดการพบว่า โดยภาพรวมด้านการบริหารจัดการมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.74) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการ

สอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.94) รองลงมา คือ ข้อที่ 1.6 โรงเรียนสามารถกำหนดนโยบายได้อย่างอิสระ โดยไม่มีอิทธิพลจากภายนอกมาเกี่ยวข้องมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.98) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 1.4 การประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่องมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.85) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 1.8 การได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรภายนอก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างพอเพียงมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 1.09)

จากการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวมด้านการบริหารจัดการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.56) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ ข้อที่ 1.5 มีการนำผลการประเมินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาปรับปรุงเพื่อวางแผนการพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป และข้อที่ 1.6 โรงเรียนสามารถกำหนดนโยบายได้อย่างอิสระ โดยไม่มีอิทธิพลจากภายนอกมาเกี่ยวข้อง มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เหมือนกัน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.65) และ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ อันดับที่ 4 คือ ข้อที่ 1.2 การนำนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไปใช้ในการวางแผนงาน โครงการ ในแผนปฏิบัติการและอย่างเป็นทางการ และข้อที่ 1.4 การประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดเหมือนกัน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.67) เท่ากันทั้งสองข้อ และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 1.1 ความชัดเจนในการกำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และข้อที่ 1.3 การนำแผนงานไปสู่การดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ซึ่งมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เหมือนกัน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.63 และ 0.67)

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.198 และเมื่อจำแนกรายข้อ โดยวิธีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ข้อที่ 1.8 การได้รับการจัดสรรงบประมาณ

ในการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรภายนอก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างพอเพียงมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.305 รองลงมา คือ ข้อที่ 1.2 การนำนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไปใช้ในการวางแผนงาน โครงการในแผนปฏิบัติการและอย่างเป็นทางการมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.223 อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 1.1 ความชัดเจนในการกำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.209 และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ อำนาจความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.127 ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
2.1 คุณภาพและควมทันสมัยของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิชาภาษาจีนสามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.78	0.76	มาก	6	4.52	0.67	มากที่สุด	9	0.196	4

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ด้านหลักสูตรการเรียน การสอน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
2.2 โรงเรียนของท่านได้ กำหนดจุดมุ่งหมายในการ พัฒนาการเรียนการสอน ภาษาจีนได้อย่างชัดเจน	4.06	0.86	มาก	1	4.68	0.57	มาก ที่สุด	1	0.152	8
2.3 เนื้อหาสาระของวิชา ภาษาจีนที่กำหนดใน หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความ เหมาะสม	3.78	0.77	มาก	6	4.55	0.64	มาก ที่สุด	5	0.203	2
2.4 การกำหนดเวลาเรียน ในวิชาภาษาจีน มีความ เหมาะสม	3.94	0.95	มาก	4	4.57	0.67	มาก ที่สุด	3	0.160	6
2.5 โรงเรียนมีการประเมิน หลักสูตร วิชาภาษาจีน และ นำผลการประเมินหลักสูตร มาพัฒนาหลักสูตร วิชา ภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง	3.68	0.88	มาก	9	4.53	0.66	มาก ที่สุด	8	0.230	1
2.6 หลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีน ของโรงเรียนได้รับการ ยอมรับจากผู้ปกครองและ ชุมชน	3.98	0.90	มาก	2	4.62	0.62	มาก ที่สุด	2	0.160	6

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
2.7 หลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีนใน โรงเรียนของท่าน มีการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรด้าน ศิลปะ วัฒนธรรมจีน และ การแข่งขันทักษะวิชา ภาษาจีน	3.97	0.90	มาก	3	4.56	0.70	มาก ที่สุด	4	0.149	9
2.8 กิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาจีน ให้มีความสำคัญ กับกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะ ภาษาจีนในรูปแบบที่ หลากหลาย ทั้งในและ ต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง	3.83	0.89	มาก	5	4.55	0.67	มาก ที่สุด	5	0.187	5
2.9 หลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน รายวิชาภาษาจีน ที่นำมาจัดการเรียนการสอน มีการประเมินคุณภาพและมี ความทันสมัย ตอบสนองต่อ ความต้องการของนักเรียน และนักเรียนสามารถไปใช้ ประโยชน์ได้มีความ เหมาะสม	3.78	0.84	มาก	6	4.55	0.64	มาก ที่สุด	5	0.203	2
รวม	3.87	0.67	มาก		4.57	0.53	มาก ที่สุด		0.181	

จากตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.67) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 2.2 โรงเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างชัดเจน มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และมีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.06$, S.D.=0.86) รองลงมา คือ ข้อที่ 2.6 หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวิชาภาษาจีนของโรงเรียนได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.90) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 2.7 หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีนใน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านศิลปะ วัฒนธรรมจีน และการแข่งขันทักษะวิชาภาษาจีน มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.90) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 2.5 โรงเรียนมีการประเมินหลักสูตร วิชาภาษาจีน และนำผลการประเมินหลักสูตร มาพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.88)

จากการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.88) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 2.2 โรงเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างชัดเจน มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ข้อที่ 2.6 หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีน ของโรงเรียนได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.62) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 2.4 การกำหนดเวลาเรียนในวิชาภาษาจีน มีความเหมาะสม มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.67) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 2.1 คุณภาพและความทันสมัยของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิชาภาษาจีน สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.67)

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.181 และเมื่อจำแนกรายข้อ โดยวิธีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ข้อที่ 2.5 โรงเรียนมีการประเมินหลักสูตร วิชาภาษาจีน และนำผลการประเมินหลักสูตร มาพัฒนาหลักสูตร วิชาภาษาจีนอย่างต่อเนื่องมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.230 รองลงมา คือ ข้อที่ 2.3 เนื้อหาสาระของวิชาภาษาจีนที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และข้อที่ 2.9 หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายวิชาภาษาจีนที่นำมาจัดการเรียนการสอน มีการประเมินคุณภาพ และมีความทันสมัย ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน และนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีความเหมาะสม มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.203 เท่ากันทั้งสองข้อ และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 2.7 หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีนในโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านศิลปะ วัฒนธรรมจีน และการแข่งขันทักษะวิชาภาษาจีน มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.149 ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านสื่อการเรียนการสอน

ด้านสื่อการเรียนการสอน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
3.1 โรงเรียนมีหนังสือแบบเรียนภาษาจีนที่เรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเองมีคุณภาพ	3.14	1.01	ปานกลาง	6	4.39	0.76	มาก	6	0.400	2

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ด้านสื่อการเรียน การสอน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
3.2 โรงเรียนมีหนังสือ ประกอบการเรียนภาษาจีน ที่หลากหลาย ซึ่งผลิต ภายในประเทศและจาก ต่างประเทศอย่างเพียงพอ	3.53	0.95	มาก	1	4.60	0.61	มากที่สุด	1	0.303	4
3.3 โรงเรียนมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน สื่อ เทคโนโลยี ในการเรียนการ สอนภาษาจีนที่ทันสมัย	3.48	1.09	ปาน กลาง	3	4.58	0.68	มากที่สุด	3	0.313	3
3.4 มีห้องปฏิบัติการ ภาษาจีน (Sound Lab) ที่ ทันสมัย เอื้อต่อการจัดการ เรียนการสอนภาษาจีน	3.21	1.16	ปาน กลาง	5	4.59	0.66	มากที่สุด	2	0.432	1
3.5 การมีส่วนร่วมของ ครูผู้สอนภาษาจีน ในเรียบเรียง การผลิต แบบเรียน สื่อการเรียนการ สอนภาษาจีนและสื่อ เทคโนโลยี	3.52	0.95	มาก	2	4.52	0.71	มากที่สุด	4	0.282	6
3.6 นักเรียนสามารถใช้ และเข้าถึงสื่อการเรียนการ สอนภาษาจีนได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง	3.46	1.00	ปาน กลาง	4	4.49	0.69	มาก	5	0.298	5
รวม	3.39	0.79	ปาน กลาง		4.53	0.58	มาก ที่สุด		0.335	

จากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมด้านสื่อการเรียนการสอนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = 0.79) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 3.2 โรงเรียนมีหนังสือประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลาย ซึ่งผลิตในประเทศและจากต่างประเทศอย่างเพียงพอ มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.95) รองลงมา คือ ข้อที่ 3.5 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนภาษาจีนในเรียบเรียง การผลิต แบบเรียน สื่อการเรียนการสอนภาษาจีน และสื่อเทคโนโลยี มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.95) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 3.3 โรงเรียนมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน สื่อเทคโนโลยี ในการเรียนการสอนภาษาจีน ที่ทันสมัย มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = 1.09) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 3.1 โรงเรียนมีหนังสือ แบบเรียนภาษาจีนที่เรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเองมีคุณภาพ มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$, S.D. = 1.01)

จากการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมด้านสื่อการเรียนการสอนมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.58) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 3.2 โรงเรียนมีหนังสือ ประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลาย ซึ่งผลิตภายในประเทศและจากต่างประเทศอย่างเพียงพอ มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.61) และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 รองลงมา คือ ข้อที่ 3.4 มีห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab) ที่ทันสมัย เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.66) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 3.3 โรงเรียนมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน สื่อเทคโนโลยี ในการเรียนการสอนภาษาจีน ที่ทันสมัย มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.68) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 3.1 โรงเรียนมีหนังสือ แบบเรียนภาษาจีนที่เรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเองมีคุณภาพ มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.76)

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.335 และเมื่อจำแนกรายข้อ โดยวิธีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ข้อที่ 3.4 มีห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab) ที่ทันสมัย เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพ

การจัดเรียนการสอนภาษาจีนสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.432 รองลงมา คือ ข้อที่ 3.1 โรงเรียนมีหนังสือ แบบเรียนภาษาจีนที่เรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเองมีคุณภาพ มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.400 อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 3.3 โรงเรียนมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน สื่อเทคโนโลยี ในการเรียนการสอนภาษาจีน ที่ทันสมัย มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.313 และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 3.5 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนภาษาจีน ในเรียบเรียง การผลิตแบบเรียน สื่อการเรียนการสอนภาษาจีน และสื่อเทคโนโลยี มีค่า ความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.282 ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของ ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านครูผู้สอน

ด้านครูผู้สอน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
4.1 อัตราค่าจ้างครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนของท่านมีความพอเพียง	3.53	1.18	มาก	6	4.54	0.69	มากที่สุด	5	0.285	1
4.2 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นครูเจ้าของภาษา (Native Speaker)ครูอาสาสมัครจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน (HANBAN)	3.42	1.26	ปานกลาง	8	4.34	0.99	มาก	6	0.270	2

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านครูผู้สอน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
4.3 ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้ และทักษะภาษาจีน ผ่านตามเกณฑ์การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi)	3.98	0.88	มาก	1	4.69	0.54	มากที่สุด	1	0.180	6
4.4 ครูผู้สอนภาษาจีนมีความสามารถ และ ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย	3.97	0.83	มาก	2	4.65	0.60	มากที่สุด	2	0.172	7
4.5 ภาระงานของครูผู้สอนภาษาจีนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนและภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย	3.85	0.86	มาก	3	4.25	0.84	มาก	7	0.102	8
4.6 ครูผู้สอนภาษาจีนได้รับการฝึกอบรมและ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง	3.78	0.89	มาก	4	4.61	0.56	มากที่สุด	3	0.217	4

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านครูผู้สอน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความ ต้องการ จำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อัน ดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อัน ดับ	PNI	อัน ดับ
4.7 ระยะเวลาที่ครู อาสาสมัครจาก HANBAN อยู่จัดการ เรียนการสอนเพียง 1 ปี การศึกษา ส่งผลต่อการ เรียนของนักเรียน	3.47	1.27	ปาน กลาง	7	4.22	1.11	มาก	8	0.217	4
4.8 ประสิทธิภาพของครู เจ้าของภาษา (Native Speaker) ส่งเสริมให้ นักเรียนมีทักษะด้าน ภาษาจีนอย่างมี ประสิทธิภาพ	3.75	0.93	มาก	5	4.56	0.65	มาก ที่สุด	4	0.218	3
รวม	3.72	0.70	มาก		4.48	0.55	มาก		0.206	

จากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมด้านครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.70) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 4.3 ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้ และทักษะภาษาจีน ผ่านตามเกณฑ์การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK Hanyu Shuping Kaoshi) มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.88) รองลงมา คือ ข้อที่ 4.4 ครูผู้สอนภาษาจีนมีความสามารถ และประสบการณ์ในจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.83) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 4.5 ภาระงานของครูผู้สอนภาษาจีนใน

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนและภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.86) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 4.2 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นครูเจ้าของภาษา (Native Speaker) ครูอาสาสมัครจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน (HANBAN) มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 1.26)

จากการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมด้านครูผู้สอนมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.55) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 4.3 ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้ และทักษะภาษาจีนผ่านตามเกณฑ์การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ ข้อที่ 4.4 ครูผู้สอนภาษาจีนมีความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.60) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 4.6 ครูผู้สอนภาษาจีนได้รับการฝึกอบรม และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.56) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 4.7 ระยะเวลาที่ครูอาสาสมัครจาก HANBAN อยู่จัดการเรียนการสอนเพียง 1 ปีการศึกษา ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 1.11)

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.206 และเมื่อจำแนกรายข้อโดยวิธีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ข้อที่ 4.1 อัตรากำลังครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนมีความพอเพียง มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.285 รองลงมา คือ ข้อที่ 4.2 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นครูเจ้าของภาษา (Native Speaker) ครูอาสาสมัครจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน (HANBAN) มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.270 อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 4.8 ประสิทธิภาพของครูเจ้าของภาษา (Native Speaker) ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.218 และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 4.5 ภาระงานของครูผู้สอนภาษาจีนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนและภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.102 ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของ ระดับการปฏิบัติใน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านผู้เรียน

ด้านผู้เรียน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
5.1 ท่านเห็นว่านักเรียนของท่าน เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน มีแรงจูงใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษา หากความรู้ด้านภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง	3.72	0.80	มาก	2	4.52	0.62	มากที่สุด	3	0.217	7
5.2 ท่านเห็นว่านักเรียนของท่าน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน	3.85	0.78	มาก	1	4.64	0.55	มากที่สุด	1	0.206	8
5.3 นักเรียนของท่านมีพื้นฐานความรู้ และทักษะภาษาจีน ต่อเนื่องจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นประถมศึกษา	3.23	1.04	ปานกลาง	7	4.43	0.71	มาก	6	0.371	2
5.4 จำนวนนักเรียนแผนการเรียนภาษาจีน ต่อห้องในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีความเหมาะสม	3.68	1.02	มาก	4	4.52	0.65	มากที่สุด	3	0.230	5

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ด้านผู้เรียน	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
5.5 นักเรียนของท่าน ได้รับความรู้ และการฝึก ทักษะภาษาจีนอย่างเต็ม ศักยภาพ	3.68	1.02	มาก	4	4.52	0.65	มากที่สุด	3	0.230	5
5.6 จำนวนนักเรียนได้รับ การทดสอบวัดระดับ ความรู้และทักษะด้าน ภาษาจีนตามเกณฑ์ มาตรฐานคุณภาพความรู้ ภาษาจีน (HSK: Hanyu Shuping Kaoshi) หรือ ความรู้ภาษาจีนธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	3.18	1.15	ปาน กลาง	8	4.39	0.78	มาก	8	0.383	1
5.7 โรงเรียนมีการติดตาม ผลการศึกษาต่อระดับ อุดมศึกษาของนักเรียน ที่เรียนภาษาจีน ทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ	3.55	1.05	มาก	5	4.43	0.70	มาก	6	0.249	4
5.8 โรงเรียนของท่านมี การติดตามการนำความรู้ และทักษะภาษาจีนไปใช้ ในการทำงานได้	3.46	0.97	ปาน กลาง	6	4.45	0.69	มาก	5	0.287	3
รวม	3.55	0.69	มาก		4.50	0.53	มาก		0.267	

จากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวมด้านผู้เรียนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.69) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 5.2 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.78) รองลงมา คือ ข้อที่ 5.1 นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน มีแรงจูงใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษา หาความรู้ด้านภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.80) และข้อที่ 5.5 นักเรียนได้รับความรู้ และการฝึกทักษะภาษาจีนอย่างเต็มศักยภาพ มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.86) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 5.6 จำนวนนักเรียนได้รับการทดสอบวัดระดับความรู้ และทักษะด้านภาษาจีน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพความรู้ภาษาจีน (HSK: Hanyu Shuping Kaoshi) หรือ ความรู้ภาษาจีน ธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 1.15)

จากการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวมด้านผู้เรียนมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.53) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 5.2 นักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ 5.5 นักเรียนได้รับความรู้ และการฝึกทักษะภาษาจีนอย่างเต็มศักยภาพ มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.62) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 5.1 นักเรียน เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน มีแรงจูงใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษา หาความรู้ด้านภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.62) และข้อที่ 5.4 จำนวนนักเรียนแผนการเรียนภาษาจีน ต่อห้องเรียน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีความเหมาะสม มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดเหมือนกันทั้งสองข้อ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.65) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 5.6 จำนวนนักเรียนได้รับการทดสอบวัดระดับความรู้ และทักษะด้านภาษาจีน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพความรู้ภาษาจีน (HSK: Hanyu Shuping Kaoshi) หรือ ความรู้ภาษาจีน ธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.78)

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.267 และเมื่อจำแนกรายข้อโดยวิธีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ข้อที่ 5.6 จำนวนนักเรียนได้รับการทดสอบวัดระดับความรู้ และทักษะด้านภาษาจีน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพความรู้ภาษาจีน (HSK: Hanyu Shuping Kaoshi) หรือความรู้ภาษาจีนธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.383 รองลงมา คือ ข้อที่ 5.3 นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ และทักษะภาษาจีนต่อเนื่องจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นประถมศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.371 อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 5.8 โรงเรียนมีการติดตามการนำความรู้และทักษะภาษาจีนไปใช้ในการทำงานได้ มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.287 และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 5.2 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.206 ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของ ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

ด้านความร่วมมือกับ หน่วยงานทั้งในและ ต่างประเทศ	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปล	อัน ดับ	\bar{X}	S.D.	แปล	อัน ดับ	PNI	อันดับ
6.1 โรงเรียนของท่านมี การทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับ โรงเรียนมัธยมศึกษาใน ระดับเดียวกัน	2.97	1.41	ปาน กลาง	4	4.34	0.95	มาก	5	0.461	6

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ด้านความร่วมมือกับ หน่วยงานทั้งในและ ต่างประเทศ	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
6.2 โรงเรียนของท่านมี การทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับ หน่วยงานรัฐบาลและ เอกชนในประเทศ	2.88	1.34	ปาน กลาง	7	4.30	0.94	มาก	9	0.495	5
6.3 โรงเรียนของท่านมี การทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับ หน่วยงานรัฐบาลและ เอกชนในต่างประเทศ	2.69	1.48	ปาน กลาง	9	4.32	1.02	มาก	7	0.603	1
6.4 โรงเรียนได้รับ ความร่วมมือ ส่งเสริม และ สนับสนุน จากผู้มีส่วนได้ เสีย (Stakeholder) เช่น ผู้ประกอบการ ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และ เอกชนอย่างเป็นทางการ	3.37	1.07	ปาน กลาง	1	4.38	0.84	มาก	3	0.299	9

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ด้านความร่วมมือกับ หน่วยงานทั้งในและ ต่างประเทศ	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความ ต้องการ จำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
6.5 โรงเรียนได้รับ ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน ด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน งบประมาณ จาก สำนักงานส่งเสริมการ เรียนการสอนภาษาจีน นานาชาติ (HANBAN) สถาบันขงจื่อ ห้องเรียน ขงจื่อ	2.82	1.31	ปาน กลาง	8	4.32	0.94	มาก	7	0.529	2
6.6 โรงเรียนได้รับความ ร่วมมือส่งเสริม สนับสนุน ด้านหลักสูตร สื่อการเรียน การสอน ครูผู้สอน งบประมาณ จากศูนย์ เครือข่ายการพัฒนาการเรียน การสอนภาษาจีน ของ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.05	1.28	ปาน กลาง	3	4.37	0.89	มาก	4	0.431	7

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ด้านความร่วมมือกับ หน่วยงานทั้งในและ ต่างประเทศ	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความ ต้องการ จำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
6.7 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการ แข่งขันทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีนได้ ได้รับความร่วมมือจาก หน่วยงานทั้งในและ ต่างประเทศ อย่างเป็น รูปธรรม	3.28	1.22	ปาน กลาง	2	4.42	0.83	มาก	1	0.347	8
6.8 หน่วยงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ที่ทำ MOUกับโรงเรียนของท่าน ให้การส่งเสริม สนับสนุน ในการฝึกอบรมและ ทุนการศึกษาแก่ ครูผู้สอน ภาษาจีน อย่างต่อเนื่อง	2.89	1.31	ปาน กลาง	6	4.37	0.90	มาก	4	0.511	3
6.9 หน่วยงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่ทำ MOU กับโรงเรียนของท่านให้การ ส่งเสริม สนับสนุนในการ ฝึกอบรมและทุนการศึกษา แก่ นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.92	1.29	ปาน กลาง	5	4.40	0.90	มาก	2	0.505	4
รวม	2.99	1.04	ปาน กลาง		4.36	0.76	มาก		0.459	

จากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ พบว่า โดยภาพรวมด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.99, S.D. = 1.04$) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 6.4 โรงเรียนได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุน จากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 3.37, S.D. = 1.07$) รองลงมา คือ ข้อที่ 6.7 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีน ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างเป็นรูปธรรม มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28, S.D. = 1.22$) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 6.6 โรงเรียนได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน ด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน งบประมาณ จากศูนย์เครือข่ายการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05, S.D. = 1.28$) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 6.3 โรงเรียนของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในต่างประเทศ มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.69, S.D. = 1.48$)

จากการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ พบว่า โดยภาพรวมด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36, S.D. = 0.76$) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่ 6.7 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีน ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ อย่างเป็นรูปธรรม มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 4.42, S.D. = 0.83$) รองลงมา คือ ข้อที่ 6.9 หน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ที่ทำ MOU กับโรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุนในการฝึกอบรมและทุนการศึกษาแก่นักเรียน อย่างต่อเนื่อง มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40, S.D. = 0.90$) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 6.4 โรงเรียนได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุน จากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน อย่างเป็นรูปธรรม มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48, S.D. = 0.84$) และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 6.2 โรงเรียนมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU)

ด้านภาษาจีนกับหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในประเทศ มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30, S.D. = 0.94$)

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานในและต่างประเทศ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.459 และเมื่อจำแนกรายข้อโดยวิธีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ข้อที่ 6.3 โรงเรียนมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในต่างประเทศ มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.603 รองลงมา คือ ข้อที่ 6.5 โรงเรียนได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน ด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนงบประมาณ จากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) สถาบันขงจื่อ ห้องเรียนขงจื่อ มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.529 อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 6.8 หน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ที่ทำ MOU กับโรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุนในการฝึกอบรม และทุนการศึกษาแก่ ครูผู้สอนภาษาจีน อย่างต่อเนื่อง มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.511 และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 6.4 โรงเรียนได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนอย่างเป็นทางการ มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.299 ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ของโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย จำแนกตามด้านการพัฒนาคุณภาพโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

การพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียน การสอนภาษาจีน	โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย									
	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
1. ด้านการบริหารจัดการ	3.84	0.75	มาก	2	4.64	0.53	มากที่สุด	1	0.21	5
2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน	3.88	0.66	มาก	1	4.62	0.50	มากที่สุด	2	0.19	6
3 ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.45	0.81	ปานกลาง	5	4.59	0.55	มากที่สุด	3	0.33	2
4. ด้านครูผู้สอน	3.70	0.74	มาก	3	4.51	0.58	มากที่สุด	5	0.22	4
5. ด้านผู้เรียน	3.61	0.67	มาก	4	4.53	0.53	มากที่สุด	4	0.25	3
6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ	3.04	1.00	ปานกลาง	6	4.45	0.65	มาก	6	0.47	1
รวม	3.59	0.66	มาก		4.55	0.49	มากที่สุด		0.27	

จากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ของโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.66) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.75) อันดับที่ 3 คือ ด้านครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.74) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงาน ทั้งในและต่างประเทศมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.00)

จากการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ของโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.49) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.50) อันดับที่ 3 คือ ด้านสื่อการเรียนการสอนมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.55) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.65)

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยของโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย พบว่า โดยภาพรวม มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.27 และเมื่อจำแนกรายด้านโดยวิธีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.47 รองลงมา คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.33 อันดับที่ 3 คือ ด้านผู้เรียนมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.25 และอันดับสุดท้าย คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.19 ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย จำแนกตามด้านการพัฒนาคุณภาพโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

การพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียน การสอนภาษาจีน	โรงเรียนศูนย์ฯและ โรงเรียนเครือข่าย									
	สภาพการปฏิบัติ				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการ จำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	\bar{X}	S.D.	แปล	อันดับ	PNI	อันดับ
1. ด้านการบริหาร จัดการ	3.80	0.75	มาก	2	4.53	0.61	มากที่สุด	1	0.19	4
2. ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน	3.85	0.69	มาก	1	4.52	0.57	มากที่สุด	2	0.17	6
3 ด้านสื่อการเรียน การสอน	3.33	0.78	ปาน กลาง	5	4.47	0.61	มาก	3	0.34	2
4. ด้านครูผู้สอน	3.73	0.68	มาก	3	4.45	0.53	มาก	5	0.19	4
5. ด้านผู้เรียน	3.48	0.71	ปาน กลาง	4	4.46	0.54	มาก	4	0.28	3
6. ด้านความ ร่วมมือกับ หน่วยงานทั้งใน และต่างประเทศ	2.94	1.10	ปาน กลาง	6	4.26	0.87	มาก	6	0.45	1
รวม	3.53	0.67	มาก		4.44	0.55	มาก		0.26	

จากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.67) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.69) อันดับที่ 3 คือ ด้านครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.68) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 1.10)

จากการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.55) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.57) อันดับที่ 3 คือ ด้านสื่อการเรียนการสอนมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมา ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.61) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.87)

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย พบว่า โดยภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.26 และเมื่อจำแนกรายด้าน โดยวิธีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.45 รองลงมา คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.34 อันดับที่ 3 คือ ด้านผู้เรียน มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.28 และอันดับสุดท้ายคือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) เท่ากับ 0.17 ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4.16

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสรุปผลได้ดังนี้

ด้านบริหารจัดการ

- ผู้บริหารให้ความสำคัญ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
- การนำแผนงานการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
- มีการจัดห้องเรียนภาษาจีนโดยเฉพาะให้กับผู้เรียน
- กำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้ชัดเจน
- ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อบริหารจัดการในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีน
- ควรมีนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม
- การบริหารจัดการ ควรจัดหลักสูตรที่มีครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมกันพิจารณา

ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

- ความเหมาะสมของการกำหนดเวลาเรียนในวิชาภาษาจีน
- โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่ชัดเจน
- โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านศิลปะ วัฒนธรรม และการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีน
- กำหนดหลักสูตร การเรียนการสอนภาษาจีนที่มีความต่อเนื่องทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เชื่อมโยงกับระดับอุดมศึกษา
- จัดหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน
- มีการประเมินหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง
- ควรมีหลักสูตรภาษาจีนที่เหมาะสมกับท้องถิ่น
- ควรกำหนดจุดมุ่งหมายในหลักสูตรให้ชัดเจน และได้มาตรฐานสากลของเจ้าของภาษา

ภาษา

ด้านสื่อการเรียนการสอน

- โรงเรียนได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ จากห้องเรียนขงจื่อ สถาบันขงจื่อ มหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
- โรงเรียนควรมีการสำรวจความต้องการ การช่วยเหลือและสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอน และจัดสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนให้เพียงพอ

- ควรมีสื่อมัลติมีเดีย สื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัยและเพียงพอ
- ควรส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab)
- ควรมีการให้บริการด้านสื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนและครูสามารถใช้และเข้าถึง

ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

- ควรจัดให้มีแบบเรียนภาษาจีนที่หลากหลายและมีคุณภาพตามมาตรฐานของเจ้าของ

ภาษา

- ส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตหนังสือ แบบเรียน สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี

ภาษาจีน

ด้านครูผู้สอน

- โรงเรียนควรได้รับการสนับสนุนครูผู้สอนอาสาสมัครจีนจากสำนักงานส่งเสริม
- การเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN)
- ควรสนับสนุนทุนการศึกษาให้ครูศึกษาต่อด้านภาษาจีนระดับปริญญาโท และปริญญาเอก หรือการฝึกอบรมในมหาวิทยาลัย ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

- ควรมีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีนด้านทักษะภาษาจีนและกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง

- ควรจัดอัตราค่าจ้างครูสอนภาษาจีนให้เพียงพอต่อการเรียนการสอน
- ควรมีการพัฒนาครูตามหลักสูตรแบบเข้ม และติดตามประเมินการสอนของครู

อย่างต่อเนื่อง

- ควรรับครูอาสาสมัครผู้สอนภาษาจีนที่เป็นเจ้าของภาษามาช่วยสนับสนุนการสอน
- จัดอบรมครูผู้สอนภาษาจีนด้านกิจกรรมการเรียนการสอนยุค 4.0 ตามนโยบายของ

รัฐบาล

- ควรมีการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีนให้มีความรู้และทักษะภาษาจีนตามเกณฑ์มาตรฐานการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK)

- จัดประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย

ด้านผู้เรียน

- ควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน
- โรงเรียนมีการติดตามผลการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้เรียนที่เรียนภาษาจีน ทั้ง

ในและต่างประเทศ

- สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาจีน และมุ่งมั่นที่จะเรียนภาษาจีนในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

- ควรจัดการทดสอบระดับความรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้ภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง

- จำนวนผู้เรียนภาษาจีนต่อห้องเรียน ไม่ควรเกินจำนวน 25 คน

- จัดทุนการศึกษาต่อในระดับสูง หรือทุนการฝึกอบรมด้านภาษาจีน ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

- ส่งเสริม สนับสนุนการฝึกผู้เรียนให้มีความพร้อมด้านทักษะภาษาจีนเพื่อการแข่งขันและการศึกษาต่อ

- จัดห้องเรียนพิเศษภาษาจีน โดยเฉพาะ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะภาษาจีนอย่างเต็มศักยภาพ

- ให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะด้านภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรมจีนอย่างต่อเนื่อง

- ขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนโดยการให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ ธุรกิจ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ทักษะภาษาจีน

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

- ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของภาษาจีนในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

- สนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับ โรงเรียน หน่วยงานสถาบันมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ

- แสวงหาความร่วมมือด้านทุนการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณด้านการจัดการเรียนการสอน จากสถาบันส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื่อ สถาบันขงจื่อ และมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ควรเป็นศูนย์กลางที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน การเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานสากลของเจ้าของภาษา

- การสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐบาลไม่เพียงพอ

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 20 คน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศไทย สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

4.1.2.1 ด้านการบริหารจัดการ

จุดแข็ง ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าผู้บริหารโรงเรียนครูผู้สอนภาษาจีน และนักเรียน ให้ความสำคัญของภาษาจีน ซึ่งเป็นภาษาที่สำคัญของโลก เห็นได้จาก การกำหนดนโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนนำนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่อำนาจปฏิบัติโดยกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน วางโครงการ/งานต่าง ๆ จะมีเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียน การสอนภาษาจีนในทุกโรงเรียน รวมไปถึงการที่ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริม โดยการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน การจัดทำหลักสูตรภาษาจีน การจัดทำสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน รวมถึงการสร้างสื่อการเรียน ห้องปฏิบัติการภาษาจีน ถึงแม้จะมีไม่ครบในทุกโรงเรียนก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตประการหนึ่ง จากการสัมภาษณ์ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทุกโรงเรียนเปิดแผนการเรียนภาษาจีน หรือที่เรียกว่า แผนศิลป์ภาษา และมีนักเรียนให้ความสนใจเลือกเรียนแผนการเรียนนี้ ในขณะที่บางโรงเรียนเปิดการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นวิชาเพิ่มเติมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย

จุดอ่อน จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าส่วนใหญ่ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน แต่ยังบริหารจัดการไม่เป็นระบบเท่าที่ควร และตามไม่ทันกับการก้าวกระโดดของภาษาจีนในเวทีโลก ในด้านนโยบายของบางโรงเรียนยังไม่มีการกำหนดให้อยู่ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม การจัดสรรงบประมาณการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนยังไม่เพียงพอ ทั้งของโรงเรียน รัฐบาลและโรงเรียนเอกชน

โอกาส ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สภาพภูมิศาสตร์ของประเทศไทย เอื้ออำนวยต่อการเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของภูมิภาคอาเซียนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงให้ความร่วมมือกับประเทศไทย ในด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนโดยส่งครูอาสาสมัครจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ปีละไม่น้อยกว่า 1,200 คน นอกจากนี้ประเทศไทยยังได้รับ

คัดเลือกจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนให้จัดตั้งสถาบันขงจื่อ จำนวน 15 แห่ง และห้องเรียนขงจื่อ จำนวน 11 แห่ง ทั่วประเทศ ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดของประเทศในอาเซียน โดยได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ การบริหารจัดการ ครูผู้สอน สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และทุนฝึกอบรม ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ปัญหาอุปสรรค ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารยังไม่สามารถเข้าถึงการติดต่อ สื่อสาร การได้รับการสนับสนุนส่งเสริม กับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนของทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้านงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนา การเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนยังไม่เพียงพอ การวางแผนงานพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนภาษาจีนยังไม่เป็นรูปธรรม ไม่เป็นระบบ และไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร

4.1.2.2 ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

จุดแข็ง ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแนวทางการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอง โรงเรียนห้องเรียนขงจื่อหลายแห่งจัดทำหลักสูตรภาษาจีนเป็นหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นเอง นอกจากนี้ บางโรงเรียนจัดหลักสูตรห้องเรียนพิเศษภาษาจีน (Intensive Chinese Program) เช่น โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เปิดห้องเรียนพิเศษภาษาจีนแห่งแรกและแห่งเดียวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดอ่อน ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษายังไม่ทันสมัย และไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน

โอกาส ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ห้องเรียนขงจื่อ สถาบันขงจื่อ มหาวิทยาลัย ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีน และศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ปัญหาอุปสรรค ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนยังขาดผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรภาษาจีน โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง การกำหนดเนื้อหาสาระภาษาจีนและจำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละโรงเรียนยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่โรงเรียนจะกำหนดตามบริบทความพร้อมของโรงเรียน กิจกรรมหลักสูตรเสริมหลักสูตรด้านศิลปะ วัฒนธรรม การแข่งขันทักษะภาษาจีนยังไม่ได้ตามมาตรฐานของเจ้าของภาษา

4.1.2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

จุดแข็ง ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้จัดทำแบบเรียนภาษาจีน “สัมผัสภาษาจีน” ให้โรงเรียนเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีน

จุดอ่อน ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หนังสือแบบเรียนภาษาจีน ยังไม่มีคุณภาพและไม่หลากหลาย ที่จะสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้ เนื้อหา ยังไม่น่าสนใจและไม่สนองต่อการนำความรู้ภาษาจีนไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ

โอกาส ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื่อ สถาบันขงจื่อ มหาวิทยาลัยและศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนในการสนับสนุน ส่งเสริม การผลิตสื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้กับโรงเรียน

ปัญหาอุปสรรค ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนยังขาดหนังสือเรียนที่ทันสมัย และหลากหลาย ขาดสื่อเทคโนโลยี สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ขาดห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab) ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหา และผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน

4.1.2.4 ด้านครูผู้สอน

จุดแข็ง ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนห้องเรียนขงจื่อจะมีอัตรากำลังครูผู้สอนภาษาจีนทั้งครูคนไทย และครูอาสาสมัครจีนอย่างเพียงพอ

จุดอ่อน ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนยังขาดอัตรากำลังครูผู้สอนภาษาจีนที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของเจ้าของภาษา ทั้งความรู้ด้านทักษะภาษาจีน และด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

โอกาส ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนได้รับการสนับสนุนครูอาสาสมัครจีนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ มีการผลิตครูผู้สอนภาษาจีนจำนวนมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา

ปัญหาอุปสรรค ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ถึงแม้จะมีครูอาสาสมัครภาษาจีนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) มาช่วยจัดการเรียนการสอนภาษาจีนโดยเจ้าของภาษา แต่ระยะเวลาที่อาสาสมัครเหล่านี้อยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาสั้นเพียง 1 ปี เท่านั้น ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ปัญหาอุปสรรค อีกประการหนึ่งของครูอาสาสมัคร คือ การจัดการชั้นเรียน เนื่องจากครูอาสาสมัครบางคนนั้น ไม่สามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกันกับผู้เรียนได้

4.1.2.5 ด้านผู้เรียน

จุดแข็ง ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนให้ความสนใจและมีเจตคติที่ดีในการเลือกเรียนวิชาภาษาจีนมากขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนยังให้ความสนใจกับทุนการศึกษาต่อ และทุนฝึกอบรม ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในระดับที่สูงขึ้น ผู้เรียนยังเห็นความสำคัญของภาษาจีนในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น และการประกอบอาชีพ ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาทักษะภาษาจีน และการแข่งขันทักษะภาษาจีนที่จัดในโรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น

จุดอ่อน ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนบางส่วนที่เลือกเรียนภาษาจีน ยังไม่เห็นคุณค่า ประโยชน์ และความสำคัญของภาษาจีน เนื่องจากไม่สามารถเลือกเรียนแผนการเรียนอื่นได้ จึงมาเลือกเรียนแผนการเรียนภาษาจีน ทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาจีน ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน โดยตรง คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน และประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ จำนวนผู้เรียนภาษาจีนต่อห้องมีจำนวนมากเกินไป

โอกาส ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื่อ สถาบันขงจื่อ มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ สนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ทุนฝึกอบรม และการจัดกิจกรรมเสริมทักษะให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสสัมผัสกับภาษาจีนกับเจ้าของภาษามากขึ้น

ปัญหาอุปสรรค ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะได้รับ การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ทุนฝึกอบรม และการจัดกิจกรรมเสริมทักษะให้แก่ผู้เรียน แต่มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับสัดส่วนของจำนวนผู้เรียน ผู้เรียนยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนการศึกษาและ ทุนฝึกอบรม เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.1.2.6 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

จุดแข็ง ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ให้ความร่วมมือในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน

จุดอ่อน ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน บางส่วนไม่ได้ให้ความร่วมมือในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

โอกาส ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สำนักงานส่งเสริม การเรียนการสอน ภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื่อ สถาบันขงจื่อ มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในและ ต่างประเทศให้การสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนใน ทุกๆ ด้าน เช่น ด้านครูอาสาสมัครภาษาจีน สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ทุนการศึกษา ทุนฝึกอบรม เป็นต้น

ปัญหาอุปสรรค ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะได้รับการ สนับสนุน ส่งเสริมจาก สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื่อ สถาบันขงจื่อ มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศในด้านต่าง ๆ แต่ก็ไม่ใช่ เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง และโดยเฉพาะในบางโรงเรียนไม่มีเครือข่ายความร่วมมือที่จะให้การ สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งในและต่างประเทศ

4.2 การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ที่มาของร่างกลยุทธ์

ร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ฉบับนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ สังเคราะห์จากการประมวลข้อมูลใน แง่มุมต่างๆ โดยการศึกษาเอกสารงานวิจัย แนวคิดทฤษฎี ประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารที่มี ส่วนเกี่ยวข้องด้านภาษาจีน และการนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริง จากนั้นนำมาสร้างกรอบแนวคิด ในการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ในแนวคิด 6 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน รวมทั้งด้านความร่วมมือ ทั้งในและต่างประเทศ โดยด้านการบริหารจัดการ มีการดำเนินการตามวงจรคุณภาพ ได้แก่ การวางแผน (Plan) การดำเนินการ (Do) การประเมินผล (Check) และการพัฒนา (Act) และ กำหนดวิธีการดำเนินการ ใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา และวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดย การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และการใช้ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องตามประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย จากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย จากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) จากนั้นจัดทำตาราง TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศไทย ตรวจสอบความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนด้านการจัดการการศึกษาที่มีความรู้ ประสบการณ์ ด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน และจัดการประชุมสนทนากลุ่ม จากนั้นนำข้อคิดเห็น จากการวิพากษ์ วิจารณ์ และการให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ที่ปรับปรุงแล้ว เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย และนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixed Methods Research) โดยการสำรวจด้วยการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก (SWOT Analysis) จากนั้น นำข้อมูลที่ได้ไปยกร่างกลยุทธ์ ดังนี้

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก (SWOT Analysis)

1. ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)

1. ด้านบริหารจัดการ

- ผู้บริหารให้ความสำคัญ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

- การนำแผนงานการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

- ความเหมาะสมของการกำหนดเวลาเรียนในวิชาภาษาจีน
- โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่ชัดเจน
- โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านศิลปะ วัฒนธรรม และการแข่งขันทักษะ ด้าน

ภาษาจีน

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

- โรงเรียนได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ จากห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัย ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีน

4. ด้านครูผู้สอน

- บางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนครูผู้สอนอาสาสมัครจีนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN)

5. ด้านผู้เรียน

- ผู้เรียนบางส่วนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน
- โรงเรียนมีการติดตามผลการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของผู้เรียนที่เรียนภาษาจีน ทั้งในและต่างประเทศ
- ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาจีน มีแรงจูงใจและมุ่งมั่นที่จะเรียน ภาษาจีนในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

- ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของภาษาจีนในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ
- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

จุดอ่อน (Weakness)

1. ด้านบริหารจัดการ

- การนำนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไปใช้ในการวางแผนงาน โครงการ ในแผนปฏิบัติการยังไม่มีระบบ และเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน
- ความไม่ชัดเจนในการกำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการและ โรงเรียน
- ขาดการนำผลการประเมินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาปรับปรุง เพื่อวางแผนการพัฒนาต่อไป

2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

- หลักสูตรภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนไม่ทันสมัยและ ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน

- โรงเรียนยังไม่มี การประเมินหลักสูตรวิชาภาษาจีน และนำผลการประเมินหลักสูตร มาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาจีนที่เน้นทักษะภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรม ยังไม่ต่อเนื่องและหลากหลาย

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

- ขาดสื่อ อุปกรณ์การสอน ห้องปฏิบัติการภาษาจีน สื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัย

- ขาดหนังสือแบบเรียน ตำราเรียน ที่หน่วยงานและโรงเรียนเรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเอง อย่างมีคุณภาพ

4. ด้านครูผู้สอน

- ขาดอัตรากำลังครูผู้สอนภาษาจีนที่มีคุณภาพ

- มาตรฐานความรู้ภาษาจีนของครูผู้สอน ยังไม่เป็นมาตรฐานความรู้ตามเกณฑ์คุณภาพ ของเจ้าของภาษา (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi)

5. ด้านผู้เรียน

- มาตรฐานความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน ยังไม่เป็นมาตรฐานความรู้ตามเกณฑ์คุณภาพ ของเจ้าของภาษา (YCT : Youth Chinese Test หรือ BCT : Business Chinese Test)

- ความไม่ต่อเนื่องของพื้นฐานความรู้ ทักษะภาษาจีนของผู้เรียนในระดับชั้น ประถมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

- ผู้เรียนบางส่วนยังไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการนำความรู้และทักษะภาษาจีนไปใช้ เพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการประกอบอาชีพ

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

- บางโรงเรียนขาดความร่วมมือในการส่งเสริมผู้เรียนที่มีศักยภาพด้านภาษาจีน โดยเฉพาะ

- บางโรงเรียนขาดการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำหนังสือเรียน ตำราเรียน ที่มีคุณภาพ

2. ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunity)

1. ด้านบริหารจัดการ

- ความสำคัญของภาษาจีนต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม
- ความชัดเจนของนโยบายการส่งเสริม สนับสนุนภาษาจีนของประเทศสาธารณรัฐ

ประชาชนจีน ที่มีต่อประเทศไทย

- สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัย ให้การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดตั้งศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

- มีแผนการเรียนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกือบทุกโรงเรียน

- มีหลักสูตรภาษาจีน โดยเฉพาะจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

- บางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณด้านสื่อการเรียนการสอนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านครูผู้สอน

- บางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนครูอาสาสมัครจีนจาก สำนักส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) แต่จำนวนครูแต่ละ โรงเรียนไม่เท่ากัน โรงเรียนที่เป็นห้องเรียนขงจื้อมีโอกาสได้อัตรากำลังครูอาสาสมัครมากกว่า โรงเรียนศูนย์เครือข่ายการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน

- ครูผู้สอนบางโรงเรียนได้รับทุนทุนการศึกษาต่อด้านภาษาจีน ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในมหาวิทยาลัย ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

5. ด้านผู้เรียน

- ผู้เรียนบางส่วนได้รับทุนในการการศึกษา ระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

- ผู้เรียนในบางโรงเรียนได้รับทุนการศึกษาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เช่น ค่ายภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรมจีนในระยะเวลา 2-4 สัปดาห์ หรือมากกว่านั้น

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

- ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ชุมชนที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน ตามบริบทของแต่ละโรงเรียน

- สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีน

อุปสรรค (Threat)

1. ด้านบริหารจัดการ

- การได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่พอเพียง
- การบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาไม่ต่อเนื่องและสอดคล้องกัน

2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

- หลักสูตรภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงาน
- ความไม่ต่อเนื่องของหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

- ขาดแคลนหนังสือเรียน ตำราเรียน ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานของเจ้าของภาษา
- ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการภาษาจีนสื่อเทคโนโลยี สื่ออิเล็กทรอนิกส์

4. ด้านครูผู้สอน

- ขาดอัตรากำลังครูผู้สอนภาษาจีน
- การเปลี่ยนครูอาสาสมัครจาก HANBAN ในแต่ละปีมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนภาษาจีน
- มาตรฐานความรู้ภาษาจีนของครูผู้สอนไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของเจ้าของภาษา

- ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการเพิ่มความรู้และทักษะครูผู้สอนในการ
ฝึกอบรม และการศึกษาต่อต้านภาษาจีน

- ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนภาษาจีน ทั้งครูไทย และครูเจ้าของภาษา

5. ด้านผู้เรียน

- มาตรฐานความรู้ภาษาจีนของผู้เรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสากล

- การเรียนภาษาจีนของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ต่อเนื่องกัน

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

- บางโรงเรียนขาดการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
ภาษาจีน จากผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน

- บางโรงเรียนไม่มีเครือข่ายความร่วมมือที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียน
การสอนภาษาจีนทั้งในและต่างประเทศ

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก (SWOT Analysis) สามารถสรุปดังภาพที่ 4.1 ดังนี้

<p>T1 หลักสูตรภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน</p> <p>T2 การได้รับการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่พอเพียง</p>	<p>O1 ความสำคัญของภาษาจีนต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม</p> <p>O2 นโยบายการส่งเสริมภาษาจีนของประเทศจีนที่มีต่อประเทศไทย</p> <p>O3 บางโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากห้องเรียนขงจื่อ สถาบันขงจื่อ มหาวิทยาลัย</p>
<p>S1 ผู้บริหารให้ความสำคัญ ส่งเสริม และสนับสนุน</p> <p>S2 การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>S3 ผู้เรียนบางส่วนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน</p>	
<p>W1 ขาดความชัดเจนในการกำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน</p> <p>W2 ขาดอัตรากำลังครูผู้สอนภาษาจีนที่มีคุณภาพ</p> <p>W3 ขาดสื่อ อุปกรณ์การสอน ห้องปฏิบัติการภาษา สื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัย</p> <p>W4 มาตรฐานความรู้ภาษาจีนของครูและผู้เรียน ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานความรู้ภาษาจีน</p>	
<p>T3 ขาดแคลนหนังสือเรียน ตำราเรียน ที่ได้มาตรฐาน</p> <p>T4 บางโรงเรียนไม่มีเครือข่ายความร่วมมือที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน</p>	<p>O4 ได้รับความร่วมมือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านภาษา ศิลปะ วัฒนธรรมจีน ทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>O5 การได้รับการสนับสนุนครูอาสาสมัครจีนจากสำนักส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN)</p>

ภาพที่ 4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก (SWOT Analysis)

ผลการสังเคราะห์ SWOT Matrix เพื่อนำไปสู่ร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ดังนี้

1. SO

- ความสำคัญของภาษาจีนต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ส่งผลให้ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

- การนำแผนงานการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

- ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เพียงพอ

2. ST

- ผู้บริหารให้ความสำคัญ ส่งเสริม และสนับสนุน การจัดสรรงบประมาณการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เพียงพอ

- การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผลิตหนังสือเรียน ตำราเรียนที่ได้มาตรฐาน

- การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งในและต่างประเทศ

3. WO

- กำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนให้ มีความชัดเจน

- ส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการภาษาจีน และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

- ความร่วมมือจากห้องเรียนขงจี้อ สถาบันขงจี้อ มหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาเครือข่ายการเรียนการสอนภาษาจีน ของกระทรวงศึกษาธิการ พัฒนาครูผู้สอนภาษาจีนให้มีความรู้และทักษะภาษาจีนเป็นไปตามมาตรฐานความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi)

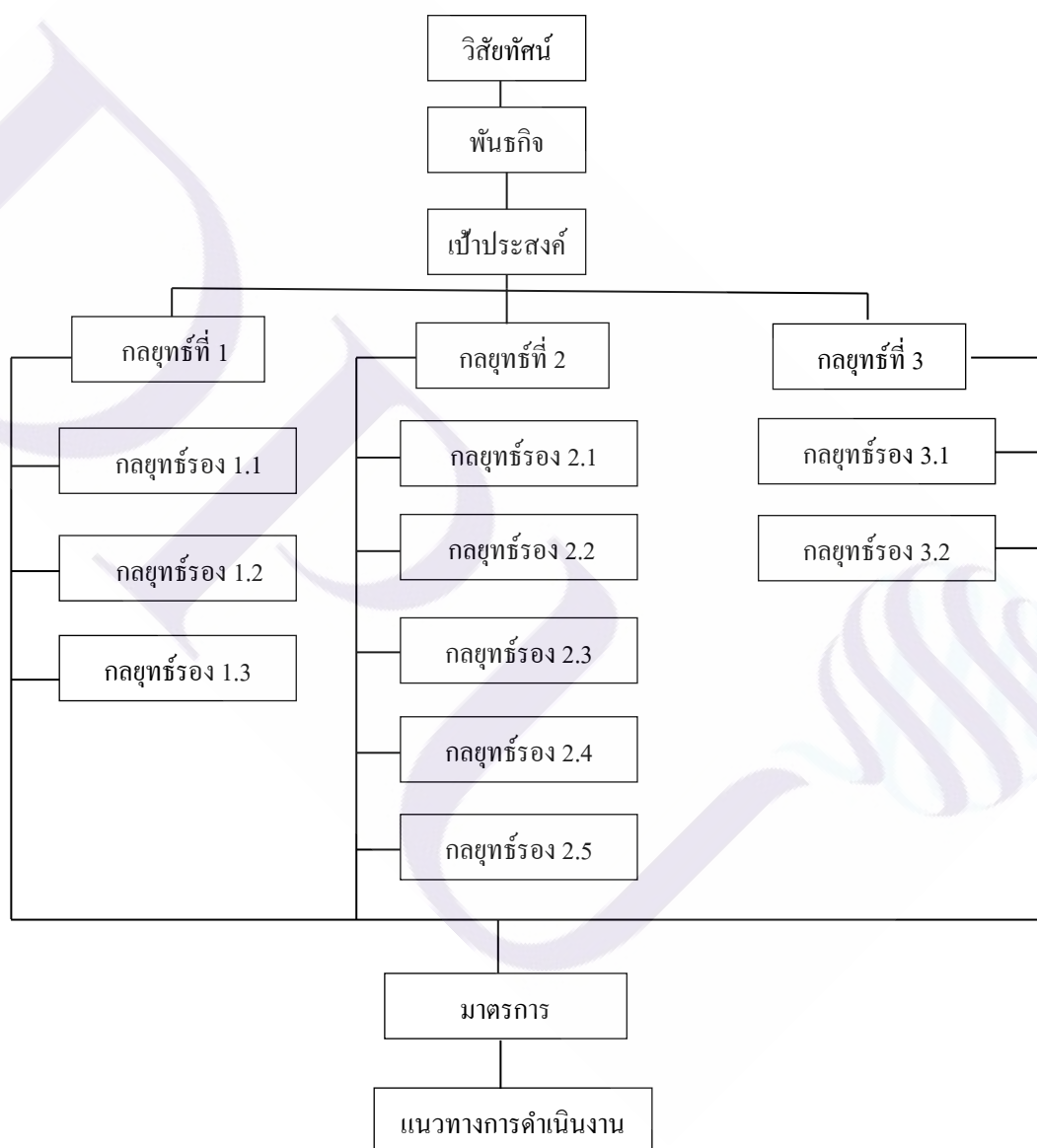
4. WT

- ส่งเสริมการผลิตหนังสือเรียน ตำราเรียนที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานความรู้ของเจ้าของภาษา

- พัฒนาหลักสูตรภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ ในการส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนภาษาจีน ให้มีความรู้และทักษะภาษาจีนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

กรอบกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ภาพที่ 4.2 กรอบกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเป็นผู้นำการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งทั้งในและต่างประเทศ

พันธกิจ

1. บริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศไทย
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลายในประเทศไทย

เป้าประสงค์

1. มีระบบและกลไกการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในและต่างประเทศ

ร่างกลยุทธ์หลัก/ ร่างกลยุทธ์รอง

ภาพที่ 4.3 รายละเอียดร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

มาตรการ

แนวทางการดำเนินงาน

**ร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย**

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเป็นผู้นำการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งทั้งในและต่างประเทศ

พันธกิจ

1. บริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

เป้าประสงค์

1. มีระบบและกลไกการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในและต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ (Mixed Methods Research) โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพ ที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ และนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อยกร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

มัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ผลจากการดำเนินงาน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และจัดทำร่างกลยุทธ์ กำหนดกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง มาตรการ และแนวทางดำเนินงาน ตามประเด็นต่างๆ ข้างต้นได้ 3 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพสู่การเป็นผู้นำในเวทีโลก

กลยุทธ์ที่ 2 ทุ่มเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งในและต่างประเทศ

โดยร่างกลยุทธ์ทั้ง 3 มีร่างกลยุทธ์รอง มาตรการ และแนวทางดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 ร่างกลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพสู่การเป็นผู้นำในเวทีโลก

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
1.1 กำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของกระทรวง ศึกษาธิการและโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม	1. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของกระทรวง ศึกษาธิการและโรงเรียน 2. จัดทำแผนกลยุทธ์ระยะเร่งด่วน ระยะปานกลางและระยะยาว เพื่อส่งเสริมภาษาจีนของกระทรวง ศึกษาธิการและโรงเรียนอย่างเป็นระบบ 3. โรงเรียนกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างอิสระ 4. โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการตามนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
1.2 ขับเคลื่อนนโยบายและแผนงานของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสู่การปฏิบัติ	1. สนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษานำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมตรงตามเป้าหมาย 2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียน และระบบบริหารจัดการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	1. โรงเรียนดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ 2. โรงเรียนประเมินผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 3. โรงเรียนนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และวางแผนพัฒนาต่อไป
1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	จัดสรรทรัพยากรที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการ (Management) บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) สื่อการเรียนการสอน (Material)	1. ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ(HANBAN) ศูนย์เครือข่ายการพัฒนาการเรียนการสอน ภาษาจีน องค์การภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน 2. ผู้บริหารโรงเรียนจัดสรรบุคลากรที่มีคุณภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้ภาษาจีนให้เพียงพอ 3. ผู้บริหารโรงเรียนจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 4. โรงเรียนจัดสรรสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ หนังสือเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษาจีน และเทคโนโลยีการเรียนการสอนภาษาจีนที่ทันสมัยหลากหลายและเพียงพอ

ตารางที่ 4.18 ร่างกลยุทธ์ที่ 2 ทูมเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
สู่ความเป็นเลิศ

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
2.1 กำหนดองค์ประกอบ การพัฒนาการเรียนการสอน ภาษาจีนที่มีคุณภาพ	ศึกษาและกำหนด องค์ประกอบการพัฒนาการ เรียนการสอนภาษาจีนที่มี คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ความรู้ภาษาจีน	<ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนประชุมผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาษาจีนวิเคราะห์องค์ประกอบหลักที่ ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ภาษาจีน 2. โรงเรียนดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาพัฒนา การเรียนการ สอนภาษาจีนตามองค์ประกอบ 3. โรงเรียนกำกับ ติดตาม ประเมินผล พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน
2.2 พัฒนาหลักสูตรภาษาจีน ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับ ความต้องการ ของผู้เรียน และ ตลาดแรงงาน	1.สร้างและพัฒนาหลักสูตร ภาษาจีนให้มีความต่อเนื่อง ทันสมัย อย่างมีคุณภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำมาตรฐานหลักสูตรและแนว ทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียนผู้เรียน และตลาดแรงงาน 2. พัฒนาหลักสูตรภาษาจีนให้มีความ ต่อเนื่องโดยความร่วมมือของหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน เช่น ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ และมหาวิทยาลัย 3. กำหนดเนื้อหาสาระ และเวลาเรียน ในวิชาภาษาจีนให้เหมาะสม 4. ประเมินหลักสูตรวิชาภาษาจีน โดยนำผลการประเมินมาใช้ในการ พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 5. พัฒนาหลักสูตรให้เป็นที่ยอมรับของ ผู้ประกอบการและชุมชน

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
2.2 พัฒนาหลักสูตรภาษาจีนที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน (ต่อ)	<p>2. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน</p> <p>3. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับส่งเสริมผู้เรียนที่มีศักยภาพด้านภาษาจีนให้มีโอกาสพัฒนาทักษะภาษาจีนมากยิ่งขึ้น (Chinese Program)</p>	<p>1. ดำเนินการให้หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน ตามคู่มือการใช้หลักสูตร</p> <p>2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับตลาดแรงงาน</p> <p>1. กำหนดวิชาภาษาจีนเป็นวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติมให้ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้เรียนรู้จนเกิดทักษะด้านการสื่อสารภาษาจีน</p> <p>2. เปิดแผนการเรียนภาษาจีน (Chinese Program) เพื่อส่งเสริมผู้เรียนที่มีศักยภาพด้านภาษาจีนให้มีโอกาสพัฒนาทักษะเต็มตามศักยภาพ</p> <p>3. จัดหลักสูตรเสริมกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมจีน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจีนได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น</p>
2.3 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่หลากหลาย มีคุณภาพและทันสมัยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่ออย่างรวดเร็ว	1. ส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำหนังสือแบบเรียนที่เรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเองอย่างมีคุณภาพ	<p>ประสานความร่วมมือการผลิตหนังสือเรียนจากผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>ด้านการเรียนการสอนภาษาจีนจาก HANBAN ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ สถาบันอุดมศึกษา</p>

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
<p>2.3 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่หลากหลาย มีคุณภาพและทันสมัยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่ออย่างรวดเร็ว (ต่อ)</p>	<p>2. ส่งเสริม สนับสนุนหนังสือประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลายจากในและต่างประเทศอย่างเพียงพอ</p> <p>3. สนับสนุนสื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน</p>	<p>1. ประสานความร่วมมือกับ HANBAN ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ สถาบันอุดมศึกษา ในการสนับสนุนหนังสือประกอบการเรียนภาษาจีน</p> <p>2. จัดหาหนังสือ ตำราเรียน ประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลายจากในและต่างประเทศ อย่างเพียงพอ จัดหาสื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย ประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลายจากในและต่างประเทศอย่างเพียงพอ</p> <p>1. จัดให้มีห้องปฏิบัติการภาษาจีนที่มีสื่อมัลติมีเดียที่ทันสมัย</p> <p>2. สร้างเครือข่ายเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเข้าถึงได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว</p> <p>3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภาษาจีนภายในโรงเรียน</p> <p>4. ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
	4. สนับสนุนให้มีห้องปฏิบัติการภาษาจีนที่มีสื่อมัลติมีเดียที่ทันสมัย โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้สื่อได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง	
2.4 พัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้ภาษาจีน	1. วางระบบพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีนในระยะสั้นและระยะยาวให้ได้มาตรฐาน	โรงเรียนส่งครูผู้สอนภาษาจีนเข้ารับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
	2. สนับสนุนให้มีการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน	โรงเรียนจัดคณะทำงานสร้างและดูแลระบบฐานข้อมูลการพัฒนาครูเพื่อใช้เป็นสารสนเทศประกอบการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน
	3. กำหนดมาตรฐานความรู้ความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนภาษาจีน โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานของเจ้าของภาษา (Native Speaker)	โรงเรียนจัดคณะทำงานติดตามประเมินผลครูผู้สอนภาษาจีนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของเจ้าของภาษา (Native Speaker)
	4. พัฒนาครูให้มีเทคนิคและวิธีการสอนภาษาจีนที่หลากหลายและมีคุณภาพ	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานอันเกิดจากเทคนิคและวิธีการสอนภาษาจีนของครู
	5. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้และทักษะผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานภาษาจีน (HSK)	จัดการทดสอบความรู้และทักษะครูผู้สอนภาษาจีนเทียบเคียงกับเกณฑ์มาตรฐานภาษาจีน (HSK)

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
2.4 พัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้ภาษาจีน (ต่อ)	6. ติดตามประเมินผล การจัดการเรียนการสอนของ ครูผู้สอนภาษาจีน	จัดการแข่งขันทักษะภาษาจีนและแสดงผลงานของผู้เรียน ด้านความรู้ และทักษะภาษาจีนที่สะท้อนถึงการจัดการเรียน การสอนของครูที่มีประสิทธิผล ทำการคัดเลือกหรือสอบแข่งขันเพื่อให้ทุนการศึกษาต่อ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน
	7. สนับสนุนทุนการศึกษา ต่อ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับครูไทยที่มีผล การศึกษาดีเด่น ทั้งระยะสั้น และระยะยาว	จัดการอบรม สัมมนา ฝึกทักษะภาษาจีนให้ครูไทย มีทักษะ เทคนิคการสอน ความรู้ ความสามารถ ด้านภาษาจีนเทียบเท่า ครูเจ้าของภาษา
2.5 พัฒนาศักยภาพผู้เรียน ให้ได้ตามมาตรฐานความรู้ ภาษาจีน	1. ปลุกฝังผู้เรียนให้เกิด เจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชา ภาษาจีน	จัดกิจกรรม หรือค่ายภาษาจีน ที่สนุกสนาน และได้ความรู้ เพื่อปลุกฝังให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ด้านภาษาจีน ศิลปะวัฒนธรรมจีน และมีเจตคติที่ดีต่อ ภาษาจีน
	2. ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมาย หลัก คือ ผู้เรียน สามารถใช้ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารได้ ตามมาตรฐานความรู้ภาษาจีน	1. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนภาษาจีนเทียบกับ มาตรฐานความรู้ภาษาจีนของ เจ้าของภาษา 2. จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริม เพื่อยกระดับคุณภาพและศักยภาพด้าน ภาษาจีนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
2.5 พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานความรู้ภาษาจีน (ต่อ)	3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาต่อด้านภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ	3. โรงเรียน ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนจัดการแข่งขันหรือทดสอบความรู้ผู้เรียนตามมาตรฐานความรู้ภาษาจีน มอบทุนการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
	4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะภาษาจีนไปใช้ในการทำงานได้	โรงเรียนทำการติดตามผล การประกอบอาชีพของผู้เรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่นำความรู้และทักษะภาษาจีนไปใช้ และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ

ตารางที่ 4.19 ร่างกลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
ทั้งในและต่างประเทศ

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
<p>3.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานในประเทศ</p>	<p>1. ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนกับโรงเรียน ศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในประเทศไทย</p>	<p>1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือและทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับโรงเรียน ศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐบาล และเอกชนในประเทศไทย</p> <p>2. รัฐบาลไทย โดยกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นเจ้าของงานโดยตรงประสานความร่วมมือกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน เป็นต้น ร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย</p>

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
3.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานในประเทศ (ต่อ)		3.รัฐบาลส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน และนักเรียนจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่จะมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเทศไทย
3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานต่างประเทศ	1. ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับต่างประเทศ	ร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษานานาชาติ (HANBAN) ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
	2. สนับสนุน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีน อย่างเป็นรูปธรรม	สร้างเครือข่ายความร่วมมือและทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยการสนับสนุนส่งเสริมจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษานานาชาติ (HANBAN)

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ร่างกลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานต่างประเทศ (ต่อ)	2. สนับสนุน ส่งเสริม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการแข่งขัน ทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีน อย่างเป็นรูปธรรม (ต่อ)	2. กระทรวงศึกษาธิการ และ กระทรวงที่เกี่ยวข้องจัดตั้ง สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ที่สนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร ทรัพยากร และการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ
	3. ส่งเสริม สนับสนุน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน งบประมาณ แก่ โรงเรียน	สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ให้การสนับสนุน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน งบประมาณ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน อย่างมีคุณภาพและพอเพียง

ในการจัดทำร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย และได้้นำร่างกลยุทธ์ไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความสอดคล้องกับผลการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ โดยการสอบถามความคิดเห็น จากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนภาษาจีนของโรงเรียนห้องเรียนขงจื่อ และโรงเรียนเครือข่ายห้องเรียนขงจื่อ และกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่เป็นศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานและ โรงเรียนเครือข่ายของศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน

จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง มาตรการ และแนวทางดำเนินการของร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยจัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วยผู้ทรงคุณที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการการศึกษา การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน จำนวน 9 คน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ วิศวกร ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ผลของการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นด้วยกับร่างกลยุทธ์ แต่มีข้อเสนอแนะให้ปรับร่างกลยุทธ์ในบางประเด็นเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นของของกลยุทธ์ ดังแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิการปรับปรุงร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ลำดับที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
1	การเขียนพันธกิจควรเป็นคำนาม	แก้ไขพันธกิจโดยการเติมคำนามในพันธกิจข้อ 1 เป็น การบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2	เพิ่มเติมคำ “คุณภาพตามมาตรฐานสากลของเจ้าของภาษา” ในเป้าประสงค์ข้อ 2	ดำเนินการปรับแก้เป้าประสงค์ข้อ 2 เป็น มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลของเจ้าของภาษา
3	แก้ไข และเพิ่มข้อความในแนวทางดำเนินงานในข้อ 3 ของกลยุทธ์รอง 1.1 โรงเรียนกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างอิสระ	ดำเนินการแก้ไข และเพิ่มข้อความในแนวทางดำเนินงานในข้อ 3 ของกลยุทธ์รอง 1.1 เป็น โรงเรียนกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนให้มีมาตรฐานและหลากหลายวิธีการ
4	เพิ่มเติม “อุดมศึกษา” ในแนวทางดำเนินการในข้อ 1 ของกลยุทธ์รองข้อ 2.2 จัดทำมาตรฐานหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียน และตลาดแรงงาน	ได้เพิ่มเติมแนวทางดำเนินการในข้อ 1 ของกลยุทธ์รองข้อ 2.2 เป็น จัดทำมาตรฐานหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาและ อุดมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนผู้เรียน และตลาดแรงงาน

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
5	<p>เพิ่มเติมข้อความในแนวทางดำเนินงาน ข้อ 2 ของกลยุทธ์รอง ข้อ 3.1</p> <p>อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ข้อ 2. รัฐบาลไทย</p> <p>โดยกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นเจ้าของงาน โดยตรงประสานความร่วมมือกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน เป็นต้น ร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย</p>	<p>ได้เพิ่มเติมแนวทางดำเนินการในข้อ 2 ของ</p> <p>กลยุทธ์รองข้อ 3.1 เป็น ข้อ 2. รัฐบาลไทย โดยกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นเจ้าของงาน โดยตรงประสานความร่วมมือกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน เป็นต้น ร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p>

จากการตรวจสอบความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็น วิพากษ์ วิจัย และข้อเสนอแนะ จากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ดำเนินการแก้ไข และปรับปรุงร่างกลยุทธ์ กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยมีรายละเอียดตามกรอบกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

วิสัยทัศน์
ประเทศไทยเป็นผู้นำการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งทั้งในและต่างประเทศ

พันธกิจ

1. การบริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศไทย
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลายในประเทศไทย

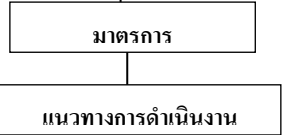
เป้าประสงค์

1. มีระบบและกลไกการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ของเจ้าของภาษา
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในและต่างประเทศ

กลยุทธ์หลัก/ กลยุทธ์รอง

ภาพที่ 4.4 รายละเอียดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

**กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย**

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเป็นผู้นำการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งทั้งในและต่างประเทศ

พันธกิจ

1. การบริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

เป้าประสงค์

1. มีระบบและกลไกการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ของเจ้าของภาษา
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในและต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ (Mixed Methods Research) โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพ ที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลายในประเทศไทย ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ และนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อยกร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ผลจากการดำเนินงาน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์

พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง มาตรการ และแนวทางดำเนินงาน ตามประเด็นต่างๆ ข้างต้นได้ 3 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพสู่การเป็นผู้นำในเวทีโลก

กลยุทธ์ที่ 2 ทุ่มเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งในและต่างประเทศ

โดยกลยุทธ์ทั้ง 3 มีกลยุทธ์รอง มาตรการ และแนวทางดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.21 กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพสู่การเป็นผู้นำในเวทีโลก

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
1.1 กำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของกระทรวง ศึกษาธิการและโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม	1. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียน 2. จัดทำแผนกลยุทธ์ระยะเร่งด่วน ระยะปานกลาง และระยะยาว เพื่อส่งเสริมภาษาจีนของกระทรวง ศึกษาธิการและโรงเรียนอย่างเป็นระบบ 3. โรงเรียนกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีมาตรฐานและหลากหลายวิธีการ

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
		4. โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน
1.2 ขับเคลื่อนนโยบายและแผนงานของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสู่การปฏิบัติ	1. สนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษานำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมตรงตามเป้าหมาย	1. โรงเรียนดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ 2. โรงเรียนประเมินผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 3. โรงเรียนนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และวางแผนพัฒนาต่อไป
	2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียน และระบบบริหารจัดการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	1. พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาจีนโดยการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศึกษาดูงานการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพในการเป็นผู้นำในเวทีโลก

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
<p>1.3 ส่งเสริมและสนับสนุน ทรัพยากรที่เอื้อต่อการพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียน การสอนภาษาจีน</p>	<p>จัดสรรทรัพยากรที่เอื้อต่อการ พัฒนาคุณภาพการจัด การเรียนการสอนภาษาจีน 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการ (Management) บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) สื่อการเรียนการสอน (Material)</p>	<p>1. ผู้บริหาร โรงเรียนดำเนินการ บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม กับสำนักงานส่งเสริมการเรียน การสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ศูนย์เครือข่าย พัฒนาการเรียนการสอน ภาษาจีน องค์กรภาครัฐและ เอกชน สถานประกอบการที่ เกี่ยวข้องกับภาษาจีน</p> <p>2. ผู้บริหาร โรงเรียนจัดสรร บุคลากรที่มีคุณภาพได้ตาม เกณฑ์มาตรฐานความรู้ ภาษาจีนให้เพียงพอ</p> <p>3. ผู้บริหาร โรงเรียนจัดสรร งบประมาณให้เพียงพอต่อการ พัฒนาคุณภาพการจัด การเรียนการสอนภาษาจีน</p> <p>4. โรงเรียนจัดสรรสื่อการเรียน การสอน อุปกรณ์ หนังสือเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษาจีน และเทคโนโลยีการเรียน การสอนภาษาจีนที่ทันสมัย หลากหลาย และเพียงพอ</p>

ตารางที่ 4.22 กลยุทธ์ที่ 2 ทูมเทและผลักคั่นปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
2.1 กำหนดองค์ประกอบ การพัฒนาการเรียนการสอน ภาษาจีนที่มีคุณภาพ	ศึกษาและกำหนดองค์ประกอบ การพัฒนาการเรียนการสอน ภาษาจีนที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ มาตรฐานความรู้ภาษาจีน	<ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนประชุมผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาษาจีนวิเคราะห์ องค์ประกอบหลักที่ส่งผลต่อการ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน 2. โรงเรียนดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาพัฒนา การเรียนการสอนภาษาจีน ตามองค์ประกอบ 3. โรงเรียนกำกับ ติดตาม ประเมินผลพัฒนาการเรียน การสอนภาษาจีน
2.2 พัฒนาหลักสูตรภาษาจีน ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับ ความต้องการ ของผู้เรียน และ ตลาดแรงงาน	1. สร้างและพัฒนาหลักสูตร ภาษาจีนให้มีความต่อเนื่อง ทันสมัย อย่างมีคุณภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำมาตรฐานหลักสูตรและ แนวทางการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนระดับชั้น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและ อุดมศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนผู้เรียน และตลาดแรงงาน 2. พัฒนาหลักสูตรภาษาจีนให้มีความต่อเนื่องโดยความร่วมมือ ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น ห้องเรียนขงจื้อ สถาบัน ขงจื้อ และมหาวิทยาลัย 3. กำหนดเนื้อหาสาระ และเวลา เรียนในวิชาภาษาจีนให้ เหมาะสม

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
		<p>4. ประเมินหลักสูตรวิชาภาษาจีน โดยนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง</p> <p>5. พัฒนาหลักสูตรให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน</p>
<p>2.2 พัฒนาหลักสูตรภาษาจีนที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงาน (ต่อ)</p>	<p>2. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน</p>	<p>1. ดำเนินการใช้หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนตามคู่มือการใช้หลักสูตร</p> <p>2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับตลาดแรงงาน</p>
	<p>3. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับส่งเสริมผู้เรียนที่มีศักยภาพด้านภาษาจีนให้มีโอกาสพัฒนาทักษะภาษาจีนมากยิ่งขึ้น (Chinese Program)</p>	<p>1. กำหนดวิชาภาษาจีนเป็นวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติมให้ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้เรียนรู้จนเกิดทักษะด้านการสื่อสารภาษาจีน</p> <p>2. เปิดแผนการเรียนภาษาจีน (Chinese Program) เพื่อส่งเสริมผู้เรียนที่มีศักยภาพด้านภาษาจีนให้มีโอกาสพัฒนาทักษะเต็มตามศักยภาพ</p> <p>3. จัดหลักสูตรเสริมกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมจีน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจีนได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น</p>

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
2.3 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่หลากหลาย มีคุณภาพและทันสมัยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่ออย่างรวดเร็ว	1. ส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำหนังสือแบบเรียนที่เรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเองอย่างมีคุณภาพ	ประสานความร่วมมือการผลิตหนังสือเรียนจากผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาจีนจาก HANBAN ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ สถาบันอุดมศึกษา
2.3 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่หลากหลาย มีคุณภาพและทันสมัยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่ออย่างรวดเร็ว (ต่อ)	2. ส่งเสริม สนับสนุนหนังสือประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลายจากในและต่างประเทศอย่างเพียงพอ	1. ประสานความร่วมมือกับ HANBAN ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ สถาบันอุดมศึกษาในการสนับสนุนหนังสือประกอบการเรียนภาษาจีน 2. จัดหาหนังสือ ตำราเรียนประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลายจากในและต่างประเทศอย่างเพียงพอ
	3. สนับสนุนสื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน	จัดหาสื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลายจากในและต่างประเทศอย่างเพียงพอ
	4. สนับสนุนให้มีห้องปฏิบัติการภาษาจีนที่มีสื่อมัลติมีเดียที่ทันสมัย โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้สื่อได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง	1. จัดให้มีห้องปฏิบัติการภาษาจีนที่มีสื่อมัลติมีเดียที่ทันสมัย 2. สร้างเครือข่ายเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเข้าถึงได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว 3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภาษาจีนภายในโรงเรียน

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
		4. ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
2.4 พัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้ภาษาจีน	1. วางระบบพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีนในระยะสั้นและระยะยาวให้ได้มาตรฐาน	โรงเรียนส่งครูผู้สอนภาษาจีนเข้ารับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
	2. สนับสนุนให้มีการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน	โรงเรียนจัดคณะทำงานสร้างและดูแลระบบฐานข้อมูลการพัฒนาครูเพื่อใช้เป็นสารสนเทศประกอบการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน
	3. กำหนดมาตรฐานความรู้ความสามารถทางภาษาของครูผู้สอนภาษาจีนโดยเทียบกับมาตรฐานของเจ้าของภาษา (Native Speaker)	โรงเรียนจัดคณะทำงานติดตามประเมินผลครูผู้สอนภาษาจีนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของเจ้าของภาษา (Native Speaker)
	4. พัฒนาครูให้มีเทคนิคและวิธีการสอนภาษาจีนที่หลากหลายและมีคุณภาพ	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานอันเกิดจากเทคนิคและวิธีการสอนภาษาจีนของครู
	5. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้และทักษะผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานภาษาจีน (HSK)	จัดการทดสอบความรู้และทักษะครูผู้สอนภาษาจีนเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานภาษาจีน (HSK)
	6. ติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาจีน	จัดการแข่งขันทักษะภาษาจีนและแสดงผลงานของผู้เรียนด้านความรู้ และทักษะภาษาจีนที่สะท้อนถึงการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีประสิทธิผล

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
2.4 พัฒนาครูตามเกณฑ์ มาตรฐานความรู้ภาษาจีน (ต่อ)	7. สนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับครูไทยที่มีผลการศึกษา ดีเด่น ทั้งระยะสั้นและระยะยาว	ทำการคัดเลือกหรือสอบแข่งขัน เพื่อให้ทุนการศึกษาต่อ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ
	8. พัฒนาครูไทยผู้สอน ภาษาจีนให้มีทักษะ เทคนิค การสอน ความรู้ ความสามารถ ด้านภาษาจีนเทียบเท่า ครูเจ้าของภาษา	จัดการอบรม สัมมนา ฝึกทักษะภาษาจีนให้ครูไทย มีทักษะ เทคนิคการสอน ความรู้ ความสามารถด้านภาษาจีน เทียบเท่าครูเจ้าของภาษา
2.5 พัฒนาศักยภาพผู้เรียน ให้ได้ตามมาตรฐานความรู้ ภาษาจีน	1. ปลุกฝังผู้เรียนให้เกิด เจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชา ภาษาจีน	จัดกิจกรรม หรือค่ายภาษาจีน ที่สนุกสนาน และได้ความรู้ เพื่อปลุกฝังให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ด้านภาษาจีน ศิลปวัฒนธรรมจีน และมีเจต คติที่ดีต่อภาษาจีน
	2. ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมาย หลัก คือ ผู้เรียน สามารถใช้ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารได้ตาม มาตรฐานความรู้ภาษาจีน	1. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนภาษาจีนเทียบเท่ากับ มาตรฐานความรู้ภาษาจีนของ เจ้าของภาษา 2. จัดการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมเพื่อยกระดับ คุณภาพและศักยภาพด้าน ภาษาจีนของผู้เรียนให้สูงขึ้น 3. โรงเรียน ศูนย์พัฒนาการเรียน การสอนภาษาจีนจัดการแข่งขัน หรือทดสอบความรู้ผู้เรียนตาม มาตรฐานความรู้ภาษาจีน

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
2.5 พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานความรู้ภาษาจีน (ต่อ)	3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาต่อด้านภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ	มอบทุนการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
	4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะภาษาจีนไปใช้ในการทำงานได้	โรงเรียนทำการติดตามผลการประกอบอาชีพของผู้เรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่นำความรู้และทักษะภาษาจีนไปใช้ และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ

ตารางที่ 4.23 กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งในและต่างประเทศ

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
<p>3.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานในประเทศ</p>	<p>1. ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนกับโรงเรียน ศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในประเทศไทย</p>	<p>1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือและทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับโรงเรียน ศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาภาษาจีน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐบาล และเอกชนในประเทศไทย</p> <p>2. รัฐบาลไทย โดยกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นเจ้าของงานโดยตรงประสานความร่วมมือกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน เป็นต้น ร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p>

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
3.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานในประเทศ (ต่อ)		3.รัฐบาลส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน และนักเรียนจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนที่จะมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเทศไทย
3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานต่างประเทศ	1. ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับต่างประเทศ	ร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
	2. สนับสนุน ส่งเสริม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีน อย่างเป็นรูปธรรม	1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือและทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยการสนับสนุนส่งเสริมจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN)

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทางดำเนินงาน
3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานต่างประเทศ (ต่อ)	2. สนับสนุน ส่งเสริม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการแข่งขัน ทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีน อย่างเป็นรูปธรรม (ต่อ)	2. กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงที่เกี่ยวข้องจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ที่สนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร ทรัพยากร และการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ
	3. ส่งเสริม สนับสนุน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน งบประมาณ แก่โรงเรียน	สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ให้การสนับสนุน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน งบประมาณ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน อย่างมีคุณภาพและพอเพียง

สรุปผลการวิจัย ใต้ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย มีกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง มาตรการ และแนวทางดำเนินการ รายละเอียดตามตารางที่ 4.21 ตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23 กลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์กลยุทธ์รอง 10 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนา ระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพสู่การเป็นผู้นำในเวทีโลก

กลยุทธ์รองที่ 1 กำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของกระทรวง ศึกษาธิการและโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

กลยุทธ์รองที่ 2 ขับเคลื่อนนโยบายและแผนงานของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สู่การปฏิบัติ

กลยุทธ์รองที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

กลยุทธ์ที่ 2 ท่วมเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์รองที่ 1 กำหนดองค์ประกอบการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์รองที่ 2 พัฒนาหลักสูตรภาษาจีนที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงาน

กลยุทธ์รองที่ 3 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่หลากหลาย มีคุณภาพ และทันสมัยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่ออย่างรวดเร็ว

กลยุทธ์รองที่ 4 พัฒนาคู่มือตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้ภาษาจีน

กลยุทธ์รองที่ 5 พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งในและต่างประเทศ

กลยุทธ์รองที่ 1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานในประเทศ

กลยุทธ์รองที่ 2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานต่างประเทศ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ฉบับนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีเชิงผสม (Mixed Methods Research) ทั้งการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ข้อ 2 เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ในระดับมาก มี 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่และมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 1 รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนในระดับปานกลาง มี 2 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน และความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ในระดับมากที่สุด มี 3 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

มากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านการบริหารจัดการ รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนในระดับมาก มี 3 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และ ด้านความกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ตามลำดับ ซึ่งด้านความกับหน่วยงาน ทั้งในและต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI modified) ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย พบว่า ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 รองลงมา คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านบริหารจัดการ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยจำแนกเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ

1.1 สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน พบว่า โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงานการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม มีสภาพการปฏิบัติในระดับมาก เป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ โรงเรียนสามารถกำหนดนโยบายได้อย่างอิสระ โดยไม่มีอิทธิพลจากภายนอกมาเกี่ยวข้อง ส่วนการได้รับการจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรภายนอก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงานการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม มีสภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด รองลงมา มีสภาพที่พึงประสงค์เท่ากัน คือ โรงเรียนสามารถกำหนดนโยบายได้อย่างอิสระ โดยไม่มีอิทธิพลจากภายนอกมาเกี่ยวข้อง และ มีการนำผลการประเมินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาปรับปรุง เพื่อวางแผนการพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป ส่วนความชัดเจนในการกำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และ การนำแผนงานไปสู่การดำเนินการพัฒนาการ

จัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีสภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI modified) จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านการบริหารจัดการ พบว่า การได้รับการจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรภายนอก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างพอเพียงมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุด และข้อที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นทางการ

2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

2.1 สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า โรงเรียนของท่านได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างชัดเจน มีสภาพการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวิชาภาษาจีนของโรงเรียนได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน และอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการประเมินหลักสูตร วิชาภาษาจีน และนำผลการประเมินหลักสูตร มาพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก และมีสภาพการปฏิบัติในน้อยที่สุด

2.2 สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า โรงเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างชัดเจน มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีน ของโรงเรียนได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน คือ คุณภาพและความทันสมัยของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิชาภาษาจีน สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด มีสภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

2.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI modified) จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีการประเมินหลักสูตร วิชาภาษาจีน และนำผลการประเมินหลักสูตร มาพัฒนาหลักสูตร วิชาภาษาจีนอย่างต่อเนื่องมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ความต้องการจำเป็นมากที่สุด และที่มึ่ความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีนในโรงเรียนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านศิลปะ วัฒนธรรมจีน และการแข่งขันทักษะวิชาภาษาจีน

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.1 สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับเมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีหนังสือ ประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลาย ซึ่งผลิตในประเทศและจากต่างประเทศอย่างเพียงพอ มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนภาษาจีนในเรียบเรียง การผลิต แบบเรียน สื่อการเรียนการสอนภาษาจีน และสื่อเทคโนโลยี มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีหนังสือ แบบเรียนภาษาจีนที่เรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเองมีคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพการปฏิบัติน้อยที่สุด

3.2 สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีหนังสือ ประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลาย ซึ่งผลิตภายในประเทศและจากต่างประเทศอย่างเพียงพอ มีสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมา คือ การมีห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab) ที่ทันสมัย เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีหนังสือแบบเรียนภาษาจีนที่เรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเอง มีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก และมีสภาพการปฏิบัติ น้อยที่สุด

3.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI modified) จากการวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า การมีห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab) ที่ทันสมัย เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุด และข้อที่มึ่ความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนภาษาจีนในเรียบเรียง การผลิตแบบเรียน สื่อการเรียนการสอนภาษาจีน และสื่อเทคโนโลยี

4. ด้านครูผู้สอน

4.1 สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้ และทักษะภาษาจีน ผ่านตามเกณฑ์ การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi) มีระดับการปฏิบัติในระดับมาก

รองลงมา คือ ครูผู้สอนภาษาจีนมีความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นครูเจ้าของภาษา (Native Speaker) ครูอาสาสมัครจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน (HANBAN) อยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

4.2 สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้ และทักษะภาษาจีนผ่านตามเกณฑ์การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi) สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ ระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูผู้สอนภาษาจีนมีความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายมีสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้าย คือ ระยะเวลาที่ครูอาสาสมัครจาก HANBAN อยู่จัดการเรียนการสอนเพียง 1 ปีการศึกษา ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน อยู่ในระดับมาก และมีสภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI modified) จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านครูผู้สอน พบว่า อัตราค่าจ้างครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนมีความพอเพียง มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 1 และข้อที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ภาระงานของครูผู้สอนภาษาจีนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนและภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

5. ด้านผู้เรียน

5.1 สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า นักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน มีแรงจูงใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษา หาความรู้ด้านภาษาจีน และนักเรียนได้รับความรู้ และการฝึกทักษะภาษาจีนอย่างเต็มศักยภาพ มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ จำนวนนักเรียนได้รับการทดสอบวัดระดับความรู้ และทักษะด้านภาษาจีน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพความรู้ภาษาจีน (HSK: Hanyu Shuping Kaoshi) หรือ ความรู้ภาษาจีนธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 อยู่ในระดับ ปานกลาง และมีสภาพการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

5.2 สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนได้รับความรู้ และการฝึกทักษะภาษาจีนอย่างเต็มศักยภาพ มีสภาพที่พึง

ประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้าย คือ จำนวนนักเรียนได้รับ การทดสอบวัดระดับความรู้ และทักษะด้านภาษาจีน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพความรู้ภาษาจีน (HSK: Hanyu Shuping Kaoshi) หรือ ความรู้ภาษาจีนธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และมีสภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

5.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI modified) จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านผู้เรียน พบว่า จำนวนนักเรียนที่ได้รับการทดสอบวัดระดับความรู้ และทักษะด้านภาษาจีน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพความรู้ภาษาจีน (HSK: Hanyu Shuping Kaoshi) หรือ ความรู้ภาษาจีนธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุด และข้อที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน

6. ด้านความกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

6.1 สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า โรงเรียนได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุน จากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนอย่างเป็นทางการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีน ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างเป็นทางการ มีระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในต่างประเทศ มีระดับปานกลาง และมีสภาพการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

6.2 สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีน ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อย่างเป็นทางการ มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ หน่วยงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ที่ทำ MOU กับโรงเรียน ให้การส่งเสริม สนับสนุนในการฝึกอบรมและทุนการศึกษาแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในประเทศ มีระดับมาก และมีสภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

6.3 สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI modified) จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ด้านความกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ พบว่าโรงเรียนมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในต่างประเทศ มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุด และที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนได้รับความร่วมมือส่งเสริม และสนับสนุน จากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนอย่างเป็นทางการ

จากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ของโรงเรียนห้องเรียนขงจื่อและโรงเรียนเครือข่าย กับ โรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน (จากตารางที่ 4.15 และ ตารางที่ 4.16) พบว่า ระดับสภาพการปฏิบัติในปัจจุบันของโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมีระดับสภาพการปฏิบัติในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความร่วมมือทั้งในต่างประเทศ โดยภาพรวม โรงเรียนห้องเรียนขงจื่อและโรงเรียนเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม พบว่า โรงเรียนห้องเรียนขงจื่อและโรงเรียนเครือข่าย มีสภาพที่พึงประสงค์ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน โรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน สภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า ด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และสภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด คือ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ส่วน โรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และด้านบริหารจัดการและด้านหลักสูตรการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศยังมีปัญหาอุปสรรค มีความต้องการในลำดับแรก รองลงมา คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน และลำดับสุดท้าย คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

สรุปโดยภาพรวม โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยของสภาพการปฏิบัติ สภาพที่พึงประสงค์ สูงกว่า โรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย

5.1.2 กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพสรุปกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ได้ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเป็นผู้นำการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งทั้งในและต่างประเทศ

2. พันธกิจ

1. การบริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

2. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

3. เป้าประสงค์

1. มีระบบและกลไกการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

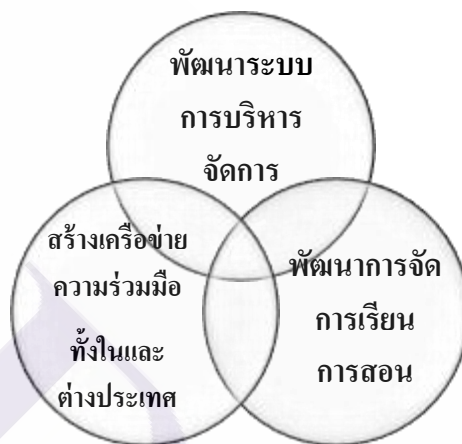
2. มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ของเจ้าของภาษา

3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในและต่างประเทศ

4. กลยุทธ์

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ 3 กลยุทธ์หลัก คือ กลยุทธ์ด้านพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ด้านพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ ดังภาพที่ 5.1

กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ภาพ 5.1 กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพสู่การเป็นผู้นำในเวทีโลก

กลยุทธ์รองที่ 1.1 กำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของกระทรวง ศึกษาธิการและโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

กลยุทธ์รองที่ 1.2 ขับเคลื่อนนโยบายและแผนงานของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สู่การปฏิบัติ

กลยุทธ์รองที่ 1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

กลยุทธ์ที่ 2 ทูมเทและผลักดันปัจจัยหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
สู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์รองที่ 2.1 กำหนดองค์ประกอบการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่มี
คุณภาพ

กลยุทธ์รองที่ 2.2 พัฒนาหลักสูตรภาษาจีนที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการ
ของผู้เรียน และตลาดแรงงาน

กลยุทธ์รองที่ 2.3 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่หลากหลาย มีคุณภาพ
และทันสมัยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่ออย่างรวดเร็ว

กลยุทธ์รองที่ 2.4 พัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้ภาษาจีน

กลยุทธ์รองที่ 2.5 พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งใน
และต่างประเทศ

กลยุทธ์รองที่ 3.1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานในประเทศ

กลยุทธ์รองที่ 3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกับหน่วยงานต่างประเทศ

จากการสรุปผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษา
จีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย มีกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง มาตรการ และ
แนวทางดำเนินการ รายละเอียดตามตารางที่ 4.19 ตารางที่ 4.20 และตารางที่ 4.21

5.2 อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย มีประเด็นการอภิปรายผลการวิจัย ในการศึกษาสภาพ
ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และกำหนดกลยุทธ์ ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน
การสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1 ด้านการบริหารจัดการ

ผลจากการศึกษาทั้งสภาพปฏิบัติและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการบริหารจัดการ พบว่า
ประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงาน
ตามแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรมอยู่ในอันดับที่ 1
เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่า นอกจากรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในสังคมเศรษฐกิจอาเซียน และสังคมโลก ตามแผนงานมีเป้าหมายให้ประชาชนไทยอย่างน้อย 5 แสน คน มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสารภาษาจีนได้ ภายในปี พ.ศ. 2555 และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งเปิดสอนภาษาจีนในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โดยกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน 5 ยุทธศาสตร์ (วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : 2550) จากยุทธศาสตร์ดังกล่าว ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย มีคุณภาพผู้การเป็นผู้นำในเวทีโลก เพราะมีจุดแข็งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม จากโอกาสที่ภาษาจีนมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ การเมือง สังคม รวมทั้งนโยบายการส่งเสริมภาษาจีนของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีต่อประเทศไทย โดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) จัดตั้งสถาบันขงจื่อ จำนวน 15 แห่ง และห้องเรียนขงจื่อ จำนวน 11 แห่ง ทั่วประเทศไทย ถือว่ามีจำนวนมากที่สุดของประเทศในอาเซียน รัฐบาลไทยโดยกระทรวงศึกษาธิการควรมิกลยุทธ์มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพผู้การเป็นผู้นำในเวทีโลก โดยกำหนดกลยุทธ์ และนโยบาย ที่เหมาะกับสภาพปัจจุบันให้โรงเรียนนำไปวางแผน รวมทั้งขับเคลื่อนนโยบาย และแผนงานในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนผู้การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสภาการศึกษาที่พบว่า สถานศึกษาทุกประเภทส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามวงจรคุณภาพ PDCA (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น.119) ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารจัดการ สำหรับโรงเรียนของรัฐที่สำคัญมี 2 ประการ คือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีนเท่าที่ควร และการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่ยังไม่ชัดเจนและไม่เป็นระบบ สำหรับโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนจีนมีปัญหาสำคัญ คือ ระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนยังขาดประสิทธิภาพ ซึ่งต้องการบุคลากรที่มีความรู้ทั้งทางด้านการบริหารจัดการ และด้านภาษาจีนมาช่วยบริหารจัดการ PDCA (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น.117)

จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่า การได้รับการจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรภายนอก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างพอเพียง มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนที่จะให้มีคุณภาพและมาตรฐานต้อง

ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณให้เพียงพอที่จะบริหารจัดการจนเกิดคุณภาพตามที่นโยบายกำหนดไม่ว่าจะเป็นด้านสื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการภาษา เอกสารตำราเรียน แบบเรียน สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ สื่อดิจิทัล แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก

5.2.2 ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติ และสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า โรงเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างชัดเจน โดยสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ในสภาพการปฏิบัติโรงเรียนมีการประเมินหลักสูตรวิชาภาษาจีนและนำผลการประเมินหลักสูตร มาพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง ในระดับน้อยที่สุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ด้านคุณภาพและความทันสมัยของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิชาภาษาจีน สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด และมีความต้องการจำเป็นในการประเมินหลักสูตรภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง มากที่สุด ทำให้กระทรวงศึกษาธิการที่จัดทำหลักสูตรแกนกลางและโรงเรียนที่จัดทำหลักสูตรภาษาจีนระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องดำเนินการประเมินหลักสูตร และนำผลการประเมินหลักสูตรไปพัฒนาหลักสูตรต่อไปอย่างต่อเนื่อง จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอก ด้านอุปสรรค พบว่า หลักสูตรภาษาจีนของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน จึงควรมีมาตรการสร้างและพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนให้มีความต่อเนื่อง ทันสมัยอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนให้เป็นแนวทางเดียวกัน และมาตรการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพและตรงกับศักยภาพของผู้เรียนโดยเฉพาะ มาตรการการส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำหลักสูตร เฉพาะสำหรับผู้เรียนที่ศักยภาพด้านภาษาจีนให้มีโอกาสพัฒนาทักษะด้านภาษาจีนมากขึ้น โดยเปิดแผนการเรียนภาษาจีนพิเศษ (Chinese Program) โดยเฉพาะ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ ควรมีหลักสูตรเสริมด้านศิลปะ วัฒนธรรม และการแข่งขันทักษะด้านภาษาจีนที่จัดโดยโรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ

5.2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติ พบว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการเรียนรู้ภาษาจีน และจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน พบว่า จุดอ่อนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ยังขาดสื่อ อุปกรณ์การสอน ห้องปฏิบัติการภาษา สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และยังมีจุดอ่อนอีกประการหนึ่งที่เป็นอุปสรรค

คือ โรงเรียนขาดแคลนหนังสือ ตำราเรียนที่ได้มาตรฐาน ในสภาพปฏิบัติ และสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า โรงเรียนมีหนังสือประกอบการเรียนที่หลากหลาย ซึ่งผลิตภายในประเทศและต่างประเทศ อย่างเพียงพอสอดคล้องกัน ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจากโรงเรียนที่ให้ข้อมูลส่วนหนึ่ง เป็นโรงเรียน ห้องเรียนขงจื้อ และโรงเรียนเครือข่ายศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่ได้รับการสนับสนุน หนังสือเรียนเสริมจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) แต่จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนอีกจำนวนมาก ยังขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย ส่วนความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab) ที่ทันสมัย เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สอดคล้องกับงานวิจัย ของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา ที่ว่าสถานศึกษาส่วนมากมีความพร้อมในด้านสื่อการเรียนการสอนเสริมและหนังสือเสริมความรู้ในห้องสมุด แต่ยังมีสถานศึกษาอีกจำนวนหนึ่งที่ยังขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนเสริม สถานศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และห้องปฏิบัติการสอนภาษาจีน (Sound Lab) มากที่สุด(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559 : น. 122) สิ่งสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี สื่อดิจิทัลที่ทันสมัย จะส่งผลให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน แต่ต้องพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้สื่อเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อความสนใจ ความกระตือรือร้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของผู้เรียน จากผลการวิจัยสภาพปัจจุบันผู้เรียนสามารถใช้และเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึงอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.4 ด้านครูผู้สอน

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติ พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้ และทักษะภาษาจีน ผ่านตามเกณฑ์การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi) อยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้ และทักษะภาษาจีน ผ่านตามเกณฑ์การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi) อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นความต้องการในการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีนให้มีความรู้และทักษะภาษาจีนให้มีมาตรฐานความรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานของเจ้าของภาษา ดังนั้น การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพ ครูผู้สอนไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอนชาวไทย ครูผู้สอนชาวจีน ที่เป็นครูอาสาสมัครจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ต้องผ่านการวัดระดับความรู้ภาษาจีนตามเกณฑ์ ดังกล่าว

จากการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่า อัตรากำลังครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนยังไม่เพียงพอ และมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ครูผู้สอนภาษาจีนอาสาสมัครส่วนใหญ่ที่เป็นเจ้าของภาษา (Native Speaker) จากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) มีระยะเวลาการจัดการเรียนการสอนเพียง 1 ปี ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่องนับเป็นปัญหาอุปสรรคอย่างหนึ่ง การพัฒนาครูผู้สอนโดยการจัดอบรมความรู้ ทักษะ และเทคนิคการสอนภาษาจีนให้แก่ครูผู้สอนภาษาจีนที่เป็นชาวไทยและชาวจีนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการให้ทุนสนับสนุนฝึกอบรมระยะสั้น หรือศึกษาต่อ ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นการพัฒนาให้ครูผู้สอนภาษาจีนมีการพัฒนาตนเองเชิงวิชาการอย่างต่อเนื่อง สำหรับประเด็นการขาดอัตรากำลังครูผู้สอน ซึ่งเป็นประเด็นหลักที่สำคัญ หน่วยงานที่ผลิตครูผู้สอนภาษาจีนควรกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ มาตรการ และวางแผนการดำเนินงานผลิตครูผู้สอนภาษาจีนให้เพียงพอและมีคุณภาพ

5.2.5 ด้านผู้เรียน

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติ พบว่า ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อ การเรียนวิชาภาษาจีนในระดับมาก สอดคล้องกันกับสภาพที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อ การเรียนวิชาภาษาจีนในระดับมากที่สุด จากการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจัยภายใน ที่เป็นจุดแข็ง ผู้เรียนให้ความสนใจและมีเจตคติที่ดีในการเลือกเรียนวิชาภาษาจีนมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนยังให้ความสนใจกับทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและทุนฝึกอบรม ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้เรียนยังเห็นความสำคัญของภาษาจีนที่มีต่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ ในสภาพปฏิบัติปัจจุบัน ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาทักษะภาษาจีน และการแข่งขันทักษะภาษาจีนที่จัดขึ้นในโรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น

จุดอ่อนของการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนบางส่วนที่เลือกเรียนภาษาจีน ยังไม่เห็นคุณค่า ประโยชน์ และความสำคัญของภาษาจีน เนื่องจากไม่สามารถเลือกเรียนแผนการเรียนอื่นได้ จึงมาเลือกเรียนแผนการเรียนภาษาจีน ทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาจีน ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนโดยตรง คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ ทำให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษาและการศึกษาภาษาจีนของผู้เรียน ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ยังไม่มีความต่อเนื่อง จึงเกิดปัญหาผู้เรียนบางส่วนมีพื้นฐานภาษาจีนมาก่อน บางส่วนไม่มีพื้นฐานภาษาจีน

จึงเป็นปัญหาในการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในการศึกษาของผู้เรียนแต่ละระดับ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาผู้เรียนให้ได้เรียนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง และควรให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนภาษาจีนตามความสนใจ และความถนัดที่แท้จริง เพื่อประสิทธิผลในการเรียน สำหรับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ภาษาจีนที่ได้มาตรฐาน ควรมีมาตรการในการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน โดยจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่ให้ความรู้ มีความน่าสนใจ สนุกสนาน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ด้านภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรมจีน รวมทั้งการสนับสนุนทุนฝึกอบรม และทุนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน คือ จำนวนผู้เรียนภาษาจีนต่อห้องมีจำนวนที่มากเกินไป ทำให้การพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะภาษาจีนเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง

ด้านโอกาส พบว่า สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื้อ สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ สนับสนุนทุนการศึกษาต่อทุนฝึกอบรม และการจัดกิจกรรมเสริมทักษะให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสสัมผัสกับภาษาจีนกับเจ้าของภาษามากขึ้น

ด้านปัญหาอุปสรรค พบว่า ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาต่อทุนฝึกอบรม และการจัดกิจกรรมเสริมทักษะให้แก่ผู้เรียน แต่มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับสัดส่วนของจำนวนผู้เรียน ผู้เรียนยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนการศึกษาและทุนฝึกอบรม เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่า นักเรียนได้รับการทดสอบวัดระดับความรู้และทักษะด้านภาษาจีน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพความรู้ภาษาจีน (HSK: Hanyu Shuping Kaoshi) หรือ ความรู้ภาษาจีนธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ซึ่งเป็นการต้องการจำเป็นมากที่สุด สอดคล้องกับการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น.125) การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน และการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามระดับความรู้โดยไม่จำเป็นที่จำกัดการเรียน เพียงแค่ในชั้นเรียนปกติเท่านั้น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

5.2.6 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

จากผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยภายนอก ด้านโอกาส พบว่า ภาษาจีนจัดเป็นภาษาที่สำคัญต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่เจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของโลก การที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีนโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย นับว่าเป็นโอกาสสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนด้านงบประมาณ การบริหารจัดการ ครูอาสาสมัครชาวจีน สำหรับประเทศต่าง ๆ เหล่านั้น นอกจากนี้ ผลการศึกษาสภาพปฏิบัติอีกประการหนึ่ง พบว่า เป็นโอกาสของโรงเรียนที่ได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน อย่างเป็นรูปธรรม อยู่ในสภาพปฏิบัติอันดับ 1 และอยู่ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรค มีบางโรงเรียนที่ไม่มีเครือข่ายความร่วมมือ สนับสนุน พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน แต่โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ครูผู้สอนการบริหารจัดการ สื่อการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) กลยุทธ์เชิงรุก การสร้างเครือข่าย การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งในและต่างประเทศ จัดเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่น่าเสนอในการวิจัยครั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ควรให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับระดับ โรงเรียน สถาบันการศึกษา สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการทั้งภายในประเทศ และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่องเพื่อส่งเสริม สนับสนุนปัจจัยหลักในการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกิจกรรมการเรียนภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรมจีน รวมทั้งการสนับสนุนทุนฝึกอบรม และทุนการศึกษาแก่ครูผู้สอนภาษาจีนและผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบันการได้รับความร่วมมือและสนับสนุนด้านสื่อการสอน ทุนการศึกษาสำหรับผู้เรียน และผู้สอนยังได้รับการสนับสนุนค่อนข้างน้อย แสดงให้เห็นว่า ความร่วมมือด้านการเรียนการสอนภาษาจีนยังกระจายไม่ทั่วถึง บางโรงเรียนมีปัญหาในการเข้าถึงการเป็นเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ รัฐบาลควรจัดตั้งหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ส่งเสริมประสานความร่วมมือโดยตรงให้กับโรงเรียน

เมื่อพิจารณาในสองกลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มโรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและโรงเรียนเครือข่าย กับกลุ่มโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย เห็นได้ว่าสภาพการปฏิบัติ สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้ง 6 ด้าน ประเด็นที่น่าสังเกตประการหนึ่ง คือ โรงเรียนห้องเรียนขงจื้อและ

โรงเรียนเครือข่าย จะได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) โดยตรง แต่ยังคงมีสภาพที่พึงประสงค์หลายด้านในระดับมากที่สุด รวมทั้งความต้องการด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศเป็นอันดับแรก ทั้งนี้จากการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ อาจเนื่องมาจากสัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาจีนมีมากกว่าโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนและโรงเรียนเครือข่าย ตัวอย่างโรงเรียนห้องเรียนขงจื่อ เช่น โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย มีจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาจีน ร้อยละ 100 โรงเรียนสว่างบริบูรณ์ จังหวัดชลบุรี นักเรียนเรียนภาษาจีน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3,400 คน ในปีการศึกษา 2559 คิดเป็นร้อยละ 100 นอกจากการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน การจัดกิจกรรมภาษาจีน ภายในโรงเรียนแล้ว โรงเรียนห้องเรียนขงจื่อ ยังมีภารกิจต้องให้บริการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมภาษาจีนให้แก่โรงเรียนเครือข่าย โรงเรียนที่ขอความร่วมมือ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนด้วย

สรุปการอภิปรายจากการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย การส่งเสริม สนับสนุน และการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในแต่ละด้าน ไม่สามารถแยกดำเนินการได้โดยเด็ดขาด เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ต้องมีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เชื่อมโยงกัน หากด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้รับการแก้ไข ก็ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพได้อย่างเป็นระบบ ดังนั้นทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ต้องมีการบูรณาการการแก้ปัญหา การส่งเสริม สนับสนุน ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ ทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาโลก และยุทธศาสตร์ 4.0 ของรัฐบาล

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการอภิปรายผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ขอให้ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) รัฐบาลต้องกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และวางแผนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน ในระดับการศึกษาต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ให้มีความชัดเจนและต่อเนื่อง โดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนระยะยาว ระยะกลาง และระยะสั้น และกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

2) รัฐบาลควรส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งในและต่างประเทศ โดยจัดตั้งหน่วยงานกลางที่ประสานความร่วมมือ ภายในประเทศ เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักธุรกิจ ผู้ประกอบการ มูลนิธิและสมาคมชาวจีน ประสานกับกระทรวงต่างๆ ในประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ และสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายภายในประเทศ จนสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด ส่วนเครือข่ายต่างประเทศ รัฐบาลควรประสานกับรัฐบาลประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน สำนักส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) กระทรวงศึกษาธิการ สถานการศึกษา กระทรวงต่าง ๆ และภาคเอกชน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้ความร่วมมือด้านบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งปัจจัยหลักในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

3) รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน

ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอนและด้านผู้เรียน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดทำแนวปฏิบัติที่หลากหลาย ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ให้มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีมาตรฐานตามมาตรฐานของเจ้าของภาษา มีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม สามารถนำภาษาจีนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพได้ และมีความต่อเนื่องในการศึกษาภาษาจีนของแต่ละระดับการศึกษา รวมทั้ง สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอที่จะบริหารจัดการจนเกิดคุณภาพตามนโยบายที่กำหนด

ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงาน และให้มีการศึกษาภาษาจีน อย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา นอกจากนี้หลักสูตรด้านภาษาจีนควรมีเนื้อหา สาระ เกี่ยวกับศิลปะ และวัฒนธรรมจีน ด้วยด้านสื่อการเรียนการสอน ควรส่งเสริม สนับสนุน งบประมาณจัดทำห้องปฏิบัติการทางภาษาจีน (Sound Lab) สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอ รวมทั้งหนังสือ ตำราเรียนภาษาจีนที่เพียงพอและหลากหลาย

ด้านครูผู้สอนภาษาจีน รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการและมหาวิทยาลัยที่ผลิตครูควรเร่งผลิตครูผู้สอนภาษาจีนชาวไทย ให้มีความรู้ ทักษะ และเทคนิคการสอนภาษาจีนที่หลากหลาย และมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้ภาษาจีน ให้เพียงพอตามความต้องการ รวมทั้งพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องโดย กำหนดให้ครูผู้สอนภาษาจีนต้องผ่านการประเมินมาตรฐานความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi) ที่ระดับ 5 -6 ความรู้ระดับสูง (HSK Advanced)

ด้านผู้เรียน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนของผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษา ควรวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยใช้ผลการสอบวัดความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi) แทนการจัดสอบความถนัดทางภาษาจีน (PAT 7.4) ซึ่งผู้เรียน โดยเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถนำผลการสอบวัดความรู้ภาษาจีน (HSK) ไปใช้ในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยรัฐบาลสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดสอบทั้งหมด หรือบางส่วน หรือประสานกับสำนักงานดูแลการสอบภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง ของกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งจะได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของเจ้าของภาษา และผู้เรียนสามารถนำไปใช้เป็นหลักฐานประกอบการศึกษาต่อ การขอทุนการศึกษา ในมหาวิทยาลัยของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้ประโยชน์

1) รัฐบาลส่งเสริม สนับสนุนการจัดสรรงบประมาณในการสร้างห้องปฏิบัติการทางภาษา (Sound Lab) สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัล ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับสถานศึกษาต่าง ๆ อย่างพอเพียง รวมทั้งพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีนให้ใช้สื่อที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

2) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปฏิรูปหลักสูตรสำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ห้องเรียนขงจื่อ สถาบันขงจื่อ ศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเอกชนมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีน จัดทำหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีความต่อเนื่อง มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อนำภาษาจีนไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการประกอบอาชีพในสภาวะปัจจุบัน

3) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ควรประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีน ทั้งในประเทศ และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในการผลิตหนังสือ แบบเรียน หนังสือเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน ให้มีคุณภาพ ทันสมัย และหลากหลายเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะสร้างความสนใจ ความกระตือรือร้นให้กับผู้เรียน ส่งผลต่อเจตคติที่ดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของผู้เรียน

4) ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ควรสร้างเจตคติที่ดี และปลูกฝังความตั้งใจ และเอาใจใส่ในการเรียนภาษาจีน เห็นความสำคัญของภาษาจีนในโลกปัจจุบันที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจประเทศหนึ่งของโลก ทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาภาษาจีนอย่างมีเป้าหมาย และเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ทำการวิจัยค้นคว้าหา รูปแบบและวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของการศึกษาในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาของประเทศไทย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนสู่ความเป็นเลิศ และมีความต่อเนื่องระหว่างการศึกษาแต่ละระดับ

2) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพ และปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของเจ้าของภาษาของการศึกษาระดับต่างๆ ของประเทศไทย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

3) ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษา การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ของการพัฒนาเครือข่าย และการประเมินกลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน สถาบันการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของประเทศต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติสู่ความเป็นผู้นำการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรรมานุษ ฌ ถกลาง. (2557). กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- จตุพร สังขวรรณ. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ [Strategic Leadership]. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชลาลัย อานามวัฒน์. (2556). การบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. (สารนิพนธ์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐพล ลีลาวัฒนานันท์. (2555). กลยุทธ์คืออะไร. สืบค้น 20 ธันวาคม 2558, จาก http://www.Boc.dip.go.th/index.php?Option=com_content&view=article&id=344&Itemid=14
- ประพิณ มโนมัยวิบูลย์. (2550). พัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย. วารสารอักษรศาสตร์, 36(2), 64-82.
- ผู้จัดการ 360° สุดสัปดาห์. (2550). เจาะลึก สัมผัสภาษาจีน ตำราเรียนจีนเล่มแรกสอดแทรกวัฒนธรรมไทย. สืบค้น 20 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.manager.co.th/mgrWeekly/ViewNews.aspx?NewsID=9500000062919>.
- พวงพร แซ่คู. (2553). กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาจีนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พสุ เดชะรินทร์. (2548). การวางแผนกลยุทธ์ด้วยวิธี SWOT. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิเชษฐ ยังตรง. (2560). กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- มุขรินทร์ หวง. (2551). แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลี ชุน. (2550). สภาพและแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัดนครปฐม (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- รววิทย์ สุชะวัชรินทร์ และคณะ (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในประเทศไทย. *วารสารวิชาการ ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 7(3), 770-783.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2552. *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม [Classical Test Theory]*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2551). *การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย : ระดับประถม-มัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศรีบุรณคอมพิวเตอร์-การพิมพ์.
- สมคิด จาคูศรีพิทักษ์. (2547). *บทความประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สมชาย ภคภาสวิวัฒน์. (2552). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ : คัมภีร์สู่ความเป็นเลิศในการบริหารการจัดการ*. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *ความร่วมมือด้านการศึกษากับสาธารณรัฐประชาชนจีน*. สืบค้น 20 ธันวาคม 2558, จาก http://www.bic.moe.go.th/newth/index.php?option=com_k2&view=item&id=1989:2013-10-14-23-01-02&Itemid=294.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ภาพรวม*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2556). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สุภัค มั่นศรี. (2557). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (ระยอง)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรพล พิมพ์สอน และคณะ. (2557). *กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41*. *วารสารครุศาสตร์*, 42(3), 63.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวรรณ เลียงหิรัญถาวร. (2553). *การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุวรรณ เลียงหิรัญถาวร. (2556). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 1(2), 43-59.
- เสนาะ ดิยาวัว. (2544). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรอนงค์ รัศมีรังสีเหลือง. (2546). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- เอกชัย บุญญาพิชฐาน. (2553). *คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- Qin Jing, & บุญเลิศ ส่องสว่าง. (2558). *การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดปทุมธานี เขต 1. : การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2558*. 1489-1498.
- Zhang Qingling & ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. (2556). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 9(1), 66-79.

ภาษาต่างประเทศ

- Bartol, K., & Martin, D. (1998). *Management*. Boston : McGraw-Hill.
- Beatrice Heuser. (2010). *The Evolution of Strategy: Think War Antiguity*. Present Cambridge University Press. Retrived 6 March 2015, จาก <http://www.the.m.wikipedia.org>.
- Henry Mintzberg. (2011). อ้างใน พสุ เดชะรินทร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : ศูนย์หนังสือสารานานาชาติแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้น 1 มกราคม 2559, จาก <http://www.Chulapedia.chula.ac.th>.
- <http://baike.baidu.com/view/244361.htm> สืบค้น 19 กุมภาพันธ์ 2560
- <http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632242> /tows matrix สืบค้น 12 กรกฎาคม 2560 .

<http://www.niets.or.th/th/catalog/view/246> สืบค้น 11 กุมภาพันธ์ 2560.

<http://www.tourism.go.th/home/details/11/221/24710> สืบค้น 28 มกราคม 2560.

https://en.wikipedia.org/wiki/Cronbach%27s_alpha สืบค้น 9 กรกฎาคม 2560.

<https://th.wikipedia.org/wiki/swot/towsmatrix/> สืบค้น 9 กรกฎาคม 2560.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

คำชี้แจง

การสอบถามครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ตามหลักสูตรการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (CheckList) ประกอบด้วยเพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งนี้ ระยะเวลาการเปิดสอนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ข้อมูลจากแบบสอบถามจะนำไปวิเคราะห์สภาพการพัฒนาในภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายรเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคลแต่ประการใด การได้มาซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วน ตรงกับสภาพที่เป็นจริงส่งผลให้งานวิจัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สามารถนำไปกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย และสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุคนธา อรุณภู

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียน

รองผู้อำนวยการโรงเรียน

ครูผู้สอนภาษาจีน

อื่นๆ ระบุ

3. อายุ

ไม่เกิน 30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51 ปี ขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่นๆ ระบุ

5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน

1-5 ปี

6-10 ปี

11-15 ปี

16-20 ปี

21-25 ปี

26-30 ปี

30 ปี ขึ้นไป

6. ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งนี้

1-5 ปี

6-10 ปี

11-15 ปี

16-20 ปี

21-25 ปี

26-30 ปี

30 ปี ขึ้นไป

7. โรงเรียนของท่านเปิดสอนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นระยะเวลา

1-5 ปี

6-10 ปี

11-15 ปี

16-20 ปี

21-25 ปี

26-30 ปี

30 ปี ขึ้นไป

8. จำนวนนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนภาษาจีนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเฉลี่ยต่อห้อง

ต่ำกว่า 25 คน

25-36 คน

37-48 คน

มากกว่า 48 คน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ใน 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านครูผู้สอน
5. ด้านผู้เรียน
6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน และสภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์ในอนาคต เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน โรงเรียนของท่าน โดยมีข้อกำหนดดังนี้

สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพการปฏิบัติที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2560)

สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในอนาคต

เกณฑ์ค่าระดับคะแนน

ระดับ 5 หมายถึง สภาพการปฏิบัติที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในอนาคตในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพการปฏิบัติที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในอนาคตในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพการปฏิบัติที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในอนาคตในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพการปฏิบัติที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในอนาคตในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพการปฏิบัติที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในอนาคตในระดับน้อยที่สุด

4. ด้านครูผู้สอน (ต่อ)	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
สภาพปัจจุบันและตามสภาพที่พึงประสงค์ของคุณภาพครูผู้สอนภาษาจีน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของท่าน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.8 ประสิทธิภาพของครูเจ้าของภาษา (Native Speaker) ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ										
5. ด้านผู้เรียน										
สภาพปัจจุบันและตามสภาพที่พึงประสงค์ของนักเรียนแผนการเรียนภาษาจีนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของท่าน										
5.1 ท่านเห็นว่านักเรียนของท่าน เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน มีแรงจูงใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษา หาความรู้ด้านภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง										
5.2 ท่านเห็นว่านักเรียนของท่าน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน										
5.3 นักเรียนของท่านมีพื้นฐานความรู้ และทักษะภาษาจีนต่อเนื่องจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นประถมศึกษา										
5.4 จำนวนนักเรียนแผนการเรียนภาษาจีน ต่อห้องในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีความเหมาะสม										
5.5 นักเรียนของท่านได้รับความรู้ และการฝึกทักษะภาษาจีนอย่างเต็มศักยภาพ										
5.6 จำนวนนักเรียนได้รับการทดสอบวัดระดับความรู้ และทักษะด้านภาษาจีน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพความรู้ภาษาจีน (HSK: Hanyu Shuping Kaoshi) หรือ ความรู้ภาษาจีนธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50										
5.7 โรงเรียนมีการติดตามผลการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่เรียนภาษาจีน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ										
5.8 โรงเรียนของท่านมีการติดตามการนำความรู้และทักษะภาษาจีนไปใช้ในการทำงานได้										

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ(ต่อ)	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของความร่วมมือกับหน่วยงานที่ส่งเสริม สนับสนุน ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.8 หน่วยงานทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ที่ทำ MOU กับโรงเรียนของท่าน ให้การส่งเสริม สนับสนุนในการฝึกอบรมและทุนการศึกษาแก่ ครูผู้สอนภาษาจีน อย่างต่อเนื่อง										
6.9 หน่วยงานทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ที่ทำ MOU กับโรงเรียนของท่าน ให้การส่งเสริม สนับสนุนในการฝึกอบรมและทุนการศึกษาแก่ นักเรียน อย่างต่อเนื่อง										

ตอนที่ 3 ท่านคิดว่าโรงเรียนของท่านควรจะดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างไร

1. ด้านการบริหารจัดการ

.....

2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

.....

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

.....

4. ด้านครูผู้สอน

.....

5. ด้านผู้เรียน

.....
.....
.....

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

.....
.....
.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา ในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
ในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

นางสาวสุคนธา อรุณภู่ โทรศัพท์ 081-375-6783 e-mail : sukonthaa@gmail.com id line : sukontha

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง

หน่วยงาน

วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์ เวลา.....

สถานที่

ประเด็นการสัมภาษณ์

ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และ ปัญหาอุปสรรค (Threat) ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนของท่าน ตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ รวมทั้งกลยุทธ์และวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหา 6 ประเด็น ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านครูผู้สอน
5. ด้านผู้เรียน
6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ

นิยามศัพท์

1. **กลยุทธ์** หมายถึง วิธีการดำเนินงานเชิงรุกของผู้บริหารที่คาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี มีคุณภาพ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทางของโรงเรียนที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

2. **กระบวนการกลยุทธ์ของโรงเรียน** หมายถึง การดำเนินงานเชิงรุกของผู้บริหารในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ คือ การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในโรงเรียน และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน ดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน หมายถึง การพิจารณา และแสวงหาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และปัญหา อุปสรรค เพื่อการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน

2.2 การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานให้ได้มา ซึ่งแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของโรงเรียน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อการกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรการและแนวทาง การดำเนินงานของโรงเรียน

2.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนกลยุทธ์ที่จัดทำไว้ไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเป็นกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการที่ต้องการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ

2.4 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการเพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ว่าสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด หากพบปัญหาและอุปสรรคใดก็จะแก้ไขได้ทันที โดยการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ประเมินผลตามตัวชี้วัดเป็นระยะและนำเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ต่อไป

3. **องค์ประกอบของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน** หมายถึง ภาระงานที่โรงเรียนต้องดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนขั้นพื้นฐานประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ มาตรการและแนวทาง การดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

3.1 **วิสัยทัศน์** หมายถึง ภาพความสำเร็จในอนาคตของโรงเรียน ที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคนร่วมกันวาดฝันหรือมองภาพอนาคตขึ้น โดยมีพื้นฐานอยู่บนความจริงในปัจจุบัน โดยเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ พันธกิจ ค่านิยมและความเชื่อมั่นเข้าด้วยกัน

3.2 **พันธกิจ** หมายถึง บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้

3.3 เป้าประสงค์ หมายถึง ความคาดหวังสูงสุดที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้น

3.4 วัตถุประสงค์ หมายถึง สิ่งที่โรงเรียนต้องการให้ประสบความสำเร็จ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพกับผู้เรียน

3.5 มาตรการ หมายถึง วิธีการที่โรงเรียนวางไว้เพื่อให้ผู้บริหารและครูดำเนินกิจกรรมจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.6 แนวทางการดำเนินงาน หมายถึง ข้อกำหนดที่โรงเรียนนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามมาตรการที่กำหนดไว้

4. การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หมายถึง การดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนภาษาจีน ได้แก่ การบริหารจัดการการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดการความรู้ การทำกิจกรรมเสริม การจัดหาสื่อการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ การจัดหาครูผู้สอนภาษาจีน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และความร่วมมือของโรงเรียนกับหน่วยงานในและต่างประเทศ

5. การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการกำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน การวางแผน การดำเนินการตามแผน และการประเมินผล รวมถึงการนำผล การประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน ปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการบริหาร อย่างเป็นรูปธรรม

6. หลักสูตรการเรียนการสอน หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวิชาภาษาจีน ที่ประกอบด้วยจุดหมายของหลักสูตร โครงสร้างของเนื้อหาวิชาภาษาจีน การจัดการเรียนรู้ภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา การจัดเวลาเรียน และกิจกรรมเสริมที่เกี่ยวกับภาษาจีน ที่มีคุณภาพและทันสมัย รวมถึงการประเมินและพัฒนาหลักสูตร

7. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของผู้สอน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจีนได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น หนังสือ แบบเรียน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี ห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab) และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จัดหาและผลิตขึ้นเอง

8. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้สอนภาษาจีนชาวไทยและชาวจีนที่เป็นเจ้าของภาษา (Native Speaker) ครูอาสาสมัครสอนภาษาจีนของสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

9. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนที่เข้ารับการศึกษภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีพื้นฐานภาษาจีนต่อเนื่องจากชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาจีนชั้นในมัธยมศึกษาตอนปลาย

10. **ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ** หมายถึง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับ โรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับเดียวกัน หน่วยงานของรัฐและเอกชน ภายในประเทศ หน่วยงานของรัฐและเอกชนในต่างประเทศ สถาบันขงจื้อ ห้องเรียนขงจื้อ ที่มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน ในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

11. **จุดแข็ง (Strength)** หมายถึง เสิ่นใจปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อกับโรงเรียนในทางที่ดีและเป็นประโยชน์ หากได้ทำกิจกรรมใดๆ ที่สามารถนำเสิ่นใจเหล่านั้นมาใช้ตามช่วงเวลา จะเป็นผลดีกับโรงเรียน

12. **จุดอ่อน (Weakness)** หมายถึง เสิ่นใจปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อกับโรงเรียนในทางที่ไม่ดีและไม่เป็นประโยชน์ และเกิดการเสียบเปรียบในการแข่งขัน หากมีการปฏิบัติการใดๆ ที่แก้ไขสถานการณ์ตามช่วงเวลาเสิ่นใจนั้นยังมีผลอยู่

13. **โอกาส (Opportunity)** หมายถึง เสิ่นใจปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกับโรงเรียนในทางที่ดีและเป็นประโยชน์ หากมีการทำกิจกรรมใดๆ ที่สามารถนำเสิ่นใจเหล่านั้นมาใช้ตามช่วงเวลา จะเป็นผลดีกับโรงเรียน

14. **ปัญหาและอุปสรรค (Threat)** หมายถึง ข้อจำกัดและความยากลำบากของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

15. **ห้องเรียนขงจื้อ** หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (HANBAN) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ศิลปะ และวัฒนธรรมจีน รวมทั้งมีความร่วมมือกับโรงเรียนมัธยมศึกษา ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย มีห้องเรียนขงจื้อ จำนวน 11 แห่ง

16. **สถาบันขงจื้อ** หมายถึง มหาวิทยาลัยในประเทศ ที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (HANBAN) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ศิลปะ และวัฒนธรรมจีน รวมทั้งมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย มีสถาบันขงจื้อ จำนวน 15 แห่ง

17. **ศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน** หมายถึง ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สอง (ภาษาจีน) ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 11 โรงเรียน จากศูนย์เครือข่ายฯ จำนวน 42 โรงเรียน ทั่วประเทศ

18. **โรงเรียนเครือข่าย** หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน จากห้องเรียนขงจื้อ หรือ ศูนย์เครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

19. การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน หมายถึง การพัฒนาคุณภาพ องค์ประกอบ 6 ด้าน คือ การบริหารจัดการ หลักสูตรการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน ผู้เรียน ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ และพัฒนาคุณภาพตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming Cycle) คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การประเมินผล (Check) และการพัฒนา (Act)

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

คำชี้แจง

กรุณาให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากประสบการณ์การบริหารจัดการสถานศึกษา (สำหรับผู้บริหาร) หรือการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน (ครูผู้สอนภาษาจีน) ที่เกี่ยวกับ กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของท่าน

ประเด็นการพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	กลยุทธ์/ วิธีการ ที่ควรใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา
1. ด้านการบริหารจัดการ	
1.1 จุดแข็งในการบริหารจัดการ	1.1
1.2 จุดอ่อนที่พบในการบริหารจัดการ	1.2
1.3 โอกาสที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ	1.3
1.4 อุปสรรคที่พบในการบริหารจัดการ	1.4

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์

รายนามผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ
ตำแหน่ง คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์
ตำแหน่ง อาจารย์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามศิษฐ์
ตำแหน่ง อาจารย์ สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
4. ดร.ธนีนาฏ ฌ สุนทร
ตำแหน่ง คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
5. ดร.อินทัย แทนสวัสดิ์
ตำแหน่ง อาจารย์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ภาคผนวก ง

แบบวัดความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวัดความสอดคล้อง

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

คำชี้แจง

การวัดความสอดคล้องครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ตามหลักสูตรการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

จึงขอความอนุเคราะห์พิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษาหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่เป็นตัวเลข 1 0 -1 ซึ่งมีความหมายดังนี้

1	หมายถึง ท่านแน่ใจว่า คำถามนั้นสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา
0	หมายถึง ท่านไม่แน่ใจว่า คำถามนั้นสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา
-1	หมายถึง ท่านแน่ใจว่า คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

หากท่านให้คะแนน 0 หรือ -1 โปรดให้ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ ผู้ศึกษาจะนำผลการพิจารณาของท่านไปดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุคนธา อรุณภู่

นักศึกษาหลักสูตรการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียน

รองผู้อำนวยการโรงเรียน

ครูผู้สอนภาษาจีน

อื่นๆ ระบุ

3. อายุ

ไม่เกิน 30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51 ปี ขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่นๆ ระบุ

5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน

1-5 ปี

6-10 ปี

11-15 ปี

16-20 ปี

21-25 ปี

26-30 ปี

30 ปี ขึ้นไป

6. ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งนี้

1-5 ปี

6-10 ปี

11-15 ปี

16-20 ปี

21-25 ปี

26-30 ปี

30 ปี ขึ้นไป

7. โรงเรียนของท่านเปิดสอนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นระยะเวลา

1-5 ปี

6-10 ปี

11-15 ปี

16-20 ปี

21-25 ปี

26-30 ปี

30 ปี ขึ้นไป

8. จำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง

ต่ำกว่า 30 คน

31-35 คน

36-40 คน

41-45 คน

46-50 คน

มากกว่า 50 คน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ใน 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านครูผู้สอน
5. ด้านผู้เรียน
6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติในปัจจุบัน และระดับการปฏิบัติที่พึงประสงค์ในอนาคต เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของท่าน โดยมีข้อกำหนดดังนี้

สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2560)

สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต

เกณฑ์ค่าระดับคะแนน

ระดับ 5 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
ในระดับน้อยที่สุด

1. ด้านการบริหารจัดการ	ค่า IOC			ข้อเสนอแนะ
โรงเรียนของท่านมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เป็นอย่างไร	+1	0	-1	
1.1 การกำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนมีความชัดเจนในระดับใด				
1.2 การนำนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการในโครงการและงานอย่างเป็นรูปธรรม				
1.3 การนำแผนงานไปสู่การดำเนินการการพัฒนาการจัดการ เรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม				
1.4 การประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง				
1.5 มีการนำผลการประเมินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาปรับปรุง เพื่อวางแผนการพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป				
1.6 โรงเรียนสามารถกำหนดนโยบายได้อย่างอิสระ โดยไม่มีอิทธิพลจากภายนอก มาเกี่ยวข้อง				
1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็น รูปธรรม				
1.8 การได้รับการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน จากองค์กรภายนอกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างพอเพียง				
2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน				
โรงเรียนของท่านมีหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ตามสภาพปัจจุบันและตามสภาพที่พึงประสงค์ เป็นอย่างไร				
2.1 คุณภาพและความทันสมัยของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิชาภาษาจีน สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ				

2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน (ต่อ)	ค่า IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
2.2 โรงเรียนของท่านได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ได้อย่างชัดเจน				
2.3 เนื้อหาสาระของวิชาภาษาจีนที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด				
2.4 การกำหนดเวลาเรียนในวิชาภาษาจีน มีความเหมาะสมเพียงใด				
2.5 มีการประเมินหลักสูตร วิชาภาษาจีน และนำผลการประเมินหลักสูตร มาพัฒนาหลักสูตร วิชาภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง				
2.6 หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีน ในโรงเรียน มีคุณภาพมากน้อยเพียงใด				
2.7 หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีนในโรงเรียนของท่าน มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านศิลปะ วัฒนธรรมจีน และการแข่งขันทักษะ วิชาภาษาจีน มากน้อยเพียงใด				
2.8 กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาจีน ให้มีความสำคัญกับการจัดค่ายส่งเสริมทักษะภาษาจีน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง				
2.9 หลักสูตรรายวิชาภาษาจีนที่นำมาจัดการเรียนการสอน มีคุณค่าให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ และสนองตอบต่อความต้องการของนักเรียนมากน้อยเพียงใด				
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน				
โรงเรียนของท่านมีสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามสภาพปัจจุบันและตามสภาพที่พึงประสงค์ เป็นอย่างไร				
3.1 โรงเรียนมีหนังสือแบบเรียนภาษาจีนที่เรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเอง มีคุณภาพมากน้อยเพียงใด				
3.2 โรงเรียนมีหนังสือ ประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลาย ซึ่งผลิตภายในประเทศและจากต่างประเทศอย่างเพียงพอ				
3.3 โรงเรียนมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน สื่อเทคโนโลยี ในการเรียนการสอน ภาษาจีน ที่ทันสมัย				
3.4 มีห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab) ที่ทันสมัย เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในระดับใด				

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน (ต่อ)	ค่า IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
3.5 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนภาษาจีนในเรียบเรียง การผลิตแบบเรียน สื่อการเรียนการสอนภาษาจีน และสื่อเทคโนโลยีในระดับใด				
3.6 นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง เพียงใด				
4. ด้านครูผู้สอน				
คุณภาพของครูผู้สอนภาษาจีน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนของท่าน ตามสภาพปัจจุบันและตามสภาพที่พึงประสงค์ เป็นอย่างไร				
4.1 อัตรากำลังครูผู้สอนภาษาจีนมีความพอเพียงในระดับใด				
4.2 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นครูเจ้าของภาษา (Native Speaker) ครูอาสาสมัครจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน (HANBAN)				
4.3 ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้ และทักษะภาษาจีนผ่านตามเกณฑ์การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi) มากน้อยเพียงใด				
4.4 ครูผู้สอนภาษาจีนมีความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายและมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด				
4.5 ภาระงานของครูผู้สอนภาษาจีนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนและภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมเพียงใด				
4.6 ครูผู้สอนภาษาจีนได้รับการฝึกอบรม และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง				
4.7 ระยะเวลาที่ครูอาสาสมัครจาก HANBAN อยู่จัดการเรียนการสอนเพียง 1ปีการศึกษา ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด				

4. ด้านครูผู้สอน (ต่อ)	ค่า IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
4.8 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของครูผู้สอนสัญชาติไทยแตกต่างจากครูผู้สอนเจ้าของภาษามากน้อยเพียงใด				
5. ด้านผู้เรียน				
สภาพนักเรียนแผนการเรียนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของท่าน ตามสภาพปัจจุบันและตามสภาพที่พึงประสงค์เป็นอย่างไร				
5.1 นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน มีแรงจูงใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษา หาความรู้ด้านภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง				
5.2 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน มากน้อยเพียงใด				
5.3 นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ และทักษะภาษาจีน ต่อเนื่องจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นประถมศึกษา มากน้อยเพียงใด				
5.4 จำนวนนักเรียนแผนการเรียนภาษาจีน ต่อห้องในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีความเหมาะสมเพียงใด				
5.5 นักเรียนได้รับความรู้ และการฝึกทักษะภาษาจีนอย่างเต็มศักยภาพ มากน้อยเพียงใด				
5.6 จำนวนนักเรียนได้รับการทดสอบวัดระดับความรู้ และทักษะด้านภาษาจีน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพความรู้ภาษาจีน (HSK: Hanyu Shuping Kaoshi) หรือ ความรู้ภาษาจีนธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ในระดับใด				
5.7 โรงเรียนมีการติดตามผลการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่เรียนภาษาจีน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มากน้อยเพียงใด				
5.8 โรงเรียนของท่านมีการติดตามการนำความรู้และทักษะภาษาจีนไปใช้ในการทำงานได้มากน้อยเพียงใด				

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ	ค่า IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ความร่วมมือกับหน่วยงานที่ส่งเสริม สนับสนุน ด้านการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ตามสภาพปัจจุบันและตามสภาพ ที่พึงประสงค์ เป็นอย่างไร				
6.1 โรงเรียนของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับเดียวกัน มากน้อยในระดับใด				
6.2 โรงเรียนของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนใน ประเทศ มากน้อยเพียงใด				
6.3 โรงเรียนของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนใน ต่างประเทศ มากน้อยเพียงใด				
6.4 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนได้รับ ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุน จากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม				
6.5 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียน ได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน ด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน งบประมาณ จากสำนักงานส่งเสริมการ เรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) สถาบันขงจื้อ ห้องเรียน ขงจื้อ มากน้อยเพียงใด				
6.6 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียน ได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน ด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน งบประมาณ จากศูนย์เครือข่ายการ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มากน้อยเพียงใด				

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ (ต่อ)	ค่า IOC			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
6.7 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีน ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ อย่างเป็นรูปธรรม				
6.8 หน่วยงานทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ที่ทำ MOU กับโรงเรียนของท่าน ให้การส่งเสริม สนับสนุนในการฝึกอบรม และทุนการศึกษาแก่ ครูผู้สอนภาษาจีน อย่างต่อเนื่อง				
6.9 หน่วยงานทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ที่ทำ MOU กับโรงเรียนของท่าน ให้การส่งเสริม สนับสนุนในการฝึกอบรม และทุนการศึกษาแก่ นักเรียน อย่างต่อเนื่อง				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

1. ด้านการบริหารจัดการ

.....

2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

.....

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

.....

4. ด้านครูผู้สอน

.....

5. ด้านผู้เรียน

.....

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา ในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

นางสาวสุคนธา อรุณภู่ โทรศัพท์ 081-375-6783 e-mail : sukonthaa@gmail.com id line : sukontha

ภาคผนวก จ

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

คำชี้แจง

การวัดความสอดคล้องครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ตามหลักสูตรการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย
2. เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย

จึงขอความอนุเคราะห์พิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษาหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่เป็นตัวเลข 1 0 -1 ซึ่งมีความหมายดังนี้

1	หมายถึง ท่านแน่ใจว่า คำถามนั้นสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา
0	หมายถึง ท่านไม่แน่ใจว่า คำถามนั้นสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา
-1	หมายถึง ท่านแน่ใจว่า คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

หากท่านให้คะแนน 0 หรือ -1 โปรดให้ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ ผู้ศึกษาจะนำผลการพิจารณาของท่านไปดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุคนธา อรุณภู

นักศึกษาหลักสูตรการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. ตำแหน่ง

☐ ผู้อำนวยการ โรงเรียน	☐ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน
☐ ครูผู้สอนภาษาจีน	☐ อื่นๆ ระบุ
3. อายุ

☐ ไม่เกิน 30 ปี	☐ 31-40 ปี
☐ 41-50 ปี	☐ 51 ปี ขึ้นไป
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ ระบุ
5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน

☐ 1- 5 ปี	☐ 6-10 ปี	☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี	☐ 21-25 ปี	☐ 26-30 ปี
☐ 30 ปี ขึ้นไป		
6. ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งนี้

☐ 1- 5 ปี	☐ 6-10 ปี	☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี	☐ 21-25 ปี	☐ 26-30 ปี
☐ 30 ปี ขึ้นไป		
7. โรงเรียนของท่านเปิดสอนภาษาจีนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นระยะเวลา

☐ 1- 5 ปี	☐ 6-10 ปี	☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี	☐ 21-25 ปี	☐ 26-30 ปี
☐ 30 ปี ขึ้นไป		
8. จำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง

☐ ต่ำกว่า 30 คน	☐ 31-35 คน	☐ 36-40 คน
☐ 41-45 คน	☐ 46-50 คน	☐ มากกว่า 50 คน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ใน 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านครูผู้สอน
5. ด้านผู้เรียน
6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติในปัจจุบัน และระดับการปฏิบัติที่พึงประสงค์ในอนาคต เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของท่าน โดยมีข้อกำหนดดังนี้

สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2560)

สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต

เกณฑ์ค่าระดับคะแนน

ระดับ 5 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน/ สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
ในระดับน้อยที่สุด

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1.ด้านการบริหารจัดการ							
1.1 การกำหนดนโยบายในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน มีความชัดเจนในระดับใด	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
1.2 การนำนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการในโครงการและ งานอย่างเป็นรูปธรรม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.3 การนำแผนงานไปสู่การดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.4 การประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.5 มีการนำผลการประเมินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาปรับปรุงเพื่อวางแผนการพัฒนาในปี การศึกษาต่อไป	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.6 โรงเรียนสามารถกำหนดนโยบายได้อย่างอิสระ โดยไม่มีอิทธิพลจากภายนอกมาเกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานตามแผนงาน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็น รูปธรรม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.8 การได้รับการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน จากองค์กรภายนอกและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างพอเพียง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน							
2.1 คุณภาพและความทันสมัยของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิชาภาษาจีน สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	-1	0	1	1	0.60	ใช้ได้

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
2.2 โรงเรียนของท่านได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.3 เนื้อหาสาระของวิชาภาษาจีนที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.4 การกำหนดเวลาเรียนในวิชาภาษาจีน มีความเหมาะสมเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.5 มีการประเมินหลักสูตร วิชาภาษาจีน และนำผลการประเมินหลักสูตร มาพัฒนาหลักสูตร วิชาภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.6 หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีน ในโรงเรียนมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.7 หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาจีนในโรงเรียนของท่าน มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านศิลปะ วัฒนธรรมจีน และการแข่งขันทักษะวิชาภาษาจีนมากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.8 กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาจีน ให้ความสำคัญกับการจัดค่ายส่งเสริมทักษะภาษาจีน ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.9 หลักสูตรรายวิชาภาษาจีนที่นำมาจัดการเรียนการสอน มีคุณค่าให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ และสนองตอบต่อความต้องการของนักเรียนมากน้อยเพียงใด	1	-1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน							
3.1 โรงเรียนมีหนังสือแบบเรียนภาษาจีนที่เรียบเรียง หรือผลิตขึ้นเองมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.2 โรงเรียนมีหนังสือ ประกอบการเรียนภาษาจีนที่หลากหลาย ซึ่งผลิตภายในประเทศและจากต่างประเทศ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
อย่างเพียงพอ							
3.3 โรงเรียนมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน สื่อเทคโนโลยี ในการเรียนการสอนภาษาจีนที่ทันสมัย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.4 มีห้องปฏิบัติการภาษาจีน (Sound Lab) ที่ทันสมัย เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.5 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนภาษาจีนในการ เรียบเรียง การผลิต แบบเรียน สื่อการเรียน การสอนภาษาจีน และสื่อเทคโนโลยีในระดับใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.6 นักเรียนสามารถใช้ และเข้าถึงสื่อการเรียน การสอนภาษาจีนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง เพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. ด้านครูผู้สอน							
4.1 อัตรากำลังครูผู้สอนภาษาจีนมีความพอเพียง ในระดับใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.2 ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นครูเจ้าของ ภาษา (Native Speaker) ครูอาสาสมัครจาก สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน (HANBAN)	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.3 ครูผู้สอนภาษาจีนมีความรู้ และทักษะ ภาษาจีนผ่านตามเกณฑ์การสอบวัดระดับความรู้ ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuping Kaoshi) มากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.4 ครูผู้สอนภาษาจีนมีความสามารถ และ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายและมี คุณภาพมากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.5 ภาระงานของครูผู้สอนภาษาจีนในการจัดการ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
เรียนการสอนภาษาจีนและภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมเพียงใด							
4.6 ครูผู้สอนภาษาจีนได้รับการฝึกอบรม และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.7 ระยะเวลาที่ครูอาสาสมัครจาก HANBAN อยู่จัดการเรียนการสอนเพียง 1 ปีการศึกษา ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
4.8 ประสิทธิภาพของครูเจ้าของภาษา (Native Speaker) ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. ด้านผู้เรียน							
5.1 นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน มีแรงจูงใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษา หาความรู้ด้านภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.2 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีนมากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.3 นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ และทักษะภาษาจีนต่อเนื่องจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นประถมศึกษา มากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.4 จำนวนนักเรียนแผนการเรียนภาษาจีน ต่อห้องในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีความเหมาะสมเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.5 นักเรียนได้รับความรู้ และการฝึกทักษะภาษาจีน อย่างเต็มศักยภาพ มากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.6 จำนวนนักเรียนที่ได้รับการทดสอบวัดระดับความรู้ และทักษะด้านภาษาจีน ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพความรู้ภาษาจีน (HSK: Hanyu	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
Shuping Kaoshi) หรือ ความรู้ภาษาจีนธุรกิจ (BCT: Business Chinese Test) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 ในระดับใด							
5.7 โรงเรียนมีการติดตามผลการศึกษาต่อ ระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่เรียนภาษาจีน ทั้ง ในประเทศและต่างประเทศ มากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.8 โรงเรียนของท่านมีการติดตามการนำความรู้ และทักษะภาษาจีนไปใช้ในการทำงานได้มาก น้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและ ต่างประเทศ							
6.1 โรงเรียนของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับ โรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับ เดียวกัน มากน้อยในระดับใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.2 โรงเรียนของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลงความ ร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับหน่วยงาน รัฐบาลและเอกชนในประเทศ มากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.3 โรงเรียนของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ด้านภาษาจีนกับ หน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในต่างประเทศ มากน้อย เพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.4 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนใน โรงเรียนได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุน จากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.5 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนใน โรงเรียนได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน ด้าน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน งบประมาณ จากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) สถาบันขงจื่อ ห้องเรียนขงจื่อ มากน้อยเพียงใด							
6.6 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนได้รับความร่วมมือ ส่งเสริมสนับสนุน ด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน งบประมาณ จากศูนย์เครือข่ายการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.7 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะภาษาจีน ศิลปะและวัฒนธรรมจีน ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ อย่างเป็นรูปธรรม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.8 หน่วยงานทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ที่ทำ MOU กับ โรงเรียนของท่าน ให้การส่งเสริมสนับสนุนในการฝึกอบรม และทุนการศึกษาแก่ครูผู้สอนภาษาจีน อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.9 หน่วยงานทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ที่ทำ MOU กับ โรงเรียนของท่าน ให้การส่งเสริมสนับสนุนในการฝึกอบรม และทุนการศึกษาแก่นักเรียน อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ค่าความเชื่อมั่น และค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ 0.969

หมายเหตุ: ค่าอำนาจจำแนกแบบ Item Total Correlation

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	Sig	แปลผล
1.1	0.65	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
1.2	0.70	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
1.3	0.71	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
1.4	0.69	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
1.5	0.67	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
1.6	0.46	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
1.7	0.65	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
1.8	0.64	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
2.1	0.58	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
2.2	0.74	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
2.3	0.59	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
2.4	0.60	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
2.5	0.69	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
2.6	0.60	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
2.7	0.65	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
2.8	0.76	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
2.9	0.75	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
3.1	0.49	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
3.2	0.70	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
3.3	0.71	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
3.4	0.64	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
3.5	0.59	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
3.6	0.73	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
4.1	0.53	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
4.2	0.67	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	Sig	แปลผล
4.3	0.62	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
4.4	0.62	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
4.5	0.33	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
4.6	0.64	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
4.7	0.54	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
4.8	0.62	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
5.1	0.56	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
5.2	0.58	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
5.3	0.49	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
5.4	0.61	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
5.5	0.75	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
5.6	0.69	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
5.7	0.61	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
5.8	0.67	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
6.1	0.61	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
6.2	0.60	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
6.3	0.61	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
6.4	0.66	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
6.5	0.53	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
6.6	0.55	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
6.7	0.73	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
6.8	0.70	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก
6.9	0.69	0.00	มีค่าอำนาจจำแนก

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิการประชุมสนทนากลุ่ม
(Focus Group Discussion)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.บุญเสริม วิสกุล
2. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์

ผู้ทรงคุณวุฒิ

3. รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหลักสูตรคุณวุฒิบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามศิษฐ์
ตำแหน่ง อาจารย์ สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ฟ่องพิทยา
ตำแหน่ง ประธานสาขาการบริหารการศึกษาและการจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
6. ดร.ธนีนาฏ ฦ สุนทร
ตำแหน่ง คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
7. ดร.เชิดศักดิ์ สุภโสภณ
ตำแหน่ง อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
อดีตผู้อำนวยการห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
8. ดร.ปรเมษฐ์ โมลี
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
9. ดร.พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล
ตำแหน่ง รักษาการคณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวสุคนธา อรุณภู

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2517

มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม

ปี พ.ศ. 2519

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

ปี พ.ศ. 2523

ศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ) วิชาเอกชีววิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปี พ.ศ. 2532

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (กศ.ม) วิชาเอกชีววิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปี พ.ศ. 2553

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

พ.ศ. 2558- 2560

ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ. 2520 ครู ระดับ 2 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ

พ.ศ. 2543 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม

พ.ศ. 2546 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

พ.ศ. 2547 รองผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

พ.ศ. 2549 ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาวิโรฒ

พ.ศ. 2551 ผู้อำนวยการโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย